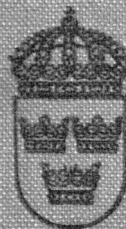

Riksdagsmannan valen 1965–1968

Del 2. Förstakammarvalen 1965–1969. Specialundersökningar

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
STATISTISKA CENTRALBYRÅN
STOCKHOLM 1970

INLEDNING TILL

VALSTATISTIKEN 1872-2001

Bidrag till Sveriges officiella statistik. R. Valstatistik. – Stockholm, 1873-1911. - Täckningsår: 1872-1910.
Innehåll: Statistiska centralbyråns underdåniga berättelser rörande Riksdagsmannavalen, Riksdagens andra kammare, Landstingsvalen och Kommunala rösträtten.

Efterföljare:

Riksdagsmannavalen / Kungl. Statistiska centralbyrån. – Stockholm , 1912-1970. – (Sveriges officiella statistik). – Täckningsår: 1909/11-1965/1968.

Efterföljare: Allmänna valen. Del 1, Riksdagsvalet. – Stockholm, 1971-1995. – (Sveriges officiella statistik). – Täckningsår: 1970-1994

Efterföljare: Allmänna valen. Del 1, Riksdagen. – (Sveriges officiella statistik). – Stockholm, 1999-. – Täckningsår: 1998-

Kommunala valen / Kungl. Statistiska centralbyrån. – Stockholm, 1920-1967. – (Sveriges officiella statistik). – Täckningsår: 1919-1966.

Efterföljare: Allmänna valen. Del 2, Kommunala valen. – Stockholm, 1972-1995. – (Sveriges officiella statistik). – Täckningsår: 1970-1994

Efterföljare: Allmänna valen. Del 3, Kommunalfullmäktige. – Stockholm, 1999-. – (Sveriges officiella statistik). – Täckningsår: 1998-

Landstingsmannavalen / Kungl. Statistiska centralbyrån. – Stockholm , 1913-1919. – (Sveriges officiella statistik). – Täckningsår: 1912-1918.

Efterföljare: Kommunala valen. – Stockholm, 1920-1967. – (Sveriges officiella statistik). – Täckningsår: 1920-1966

Efterföljare: Allmänna valen. Del 2, Kommunala valen. – Stockholm, 1972-1995. – (Sveriges officiella statistik). – Täckningsår: 1972-1995

Efterföljare: Allmänna valen. Del 2, Landsfullmäktige. – Stockholm, 1999-. – (Sveriges officiella statistik). – Täckningsår: 1998-

Översiktspublikation:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1960.
S. 267-272: Allmänna val (Tab. 274-280)

Riksdagsmannavalen åren 1965-1968. Del 2, Förstakammarvalen 1965-1969. Specialundersökningar = The elections to the Riksdag during the years 1965-1968. Part 2, The elections to the First chamber in 1965-1969. Special surveys.
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2009.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

Riksdagsmannan valen 1965–1968

Del 2. Förstakammarvalen 1965–1969. Specialundersökningar

STATISTISKA CENTRALBYRÅN · STOCKHOLM

OFFICIAL STATISTICS
OF SWEDEN

The elections to the Riksdag 1965–1968

Part 2. The elections to the first chamber in 1965—1969.
Special surveys.

Published by
the National Central Bureau
of Statistics,
S-102 50 Stockholm 27

Printed in Sweden
Civiltryck AB
Stockholm 1970
ALLF 125 2 115

Form för hänvisning. Riksdagsmannavalen 1965 - 1968 (SOS). Del 2.
Förstakammarvalen 1965 - 1969. Specialundersökningar. Statistiska
Centralbyrån. Stockholm 1970.

Redogörelser för tidigare riksdagsval har utgivits i serien Sveriges offici-
ella statistik: Allmänna val.

Suggested citation. The elections to the Riksdag 1965 - 1968 (SOS). Part 2.
The elections to the first chamber in 1965 - 1969. Special surveys.

Statistiska centralbyrån framlägger härmed andra delen av redogörelsen för riksdagsmannavalen åren 1965 - 1968. Den omfattar översikter av riksdagens sammansättning, valen till första kammaren under perioden, specialundersökningar m m om andrakammarvalet 1968 samt en redogörelse för stads- och kommunalfullmäktigevalen 1968. En utförlig redogörelse för andrakammarvalet 1968 har tidigare lämnats i del 1 av denna berättelse.

Förord

Preface

Redogörelsen för statistiska centralbyråns och Göteborgs universitets statsvetenskapliga institutions intervjuundersökning vid andrakammarvalet 1968 som ingår i denna berättelse har utarbetats av universitetslektor Bo Särilvik under medverkan av en forskargrupp vid Göteborgs universitets statsvetenskapliga institution. I övrigt har byrådirektören Sven Reinans och förste aktuarien Inger Ermalm-Kåreby svarat för utarbetandet av denna berättelse.

Stockholm den 15 maj 1970

INGVAR OHLSSON

Nils Elmhammer

Innehåll

Contents

7	Sammanfattning på engelska	Summary
8	Svensk-engelsk ordlista	List of terms
10	Inledning	Introduction
	TEXT	TEXT
11	1. Riksdagens sammansättning	1. The composition of the Riksdag
16	2. Valen till första kammaren (1962 - 1969)	2. The elections to the first chamber
24	3. Valen till andra kammaren	3. The elections to the second chamber
45	4. Valdistriktsredovisningen av andrakammarvalet 1968	4. The returns of the electoral districts at the elections to the second chamber in 1968
56	5. Valdeltagandeundersökningen vid andrakammarvalet 1968	5. The survey of the participation at the elections to the second chamber in 1968
70	6. Intervjuundersökningen rörande valet till andra kammaren 1968	6. The interview survey of the elections to the second chamber
104	7. Stads- och kommunalfullmäktigvalen 1968	7. Elections to town councils and to communal councils in 1968
	TABELLER	TABLES
	<u>1. Riksdagens sammansättning</u>	<u>1. The composition of the Riksdag</u>
11	1.1 Riksdagens sammansättning åren 1929 - 1970	1.1 The composition of the Riksdag
12	1.2 Kamrarnas sammansättning åren 1929 - 1970	1.2 The composition of the chambers
13	1.3 Första kammarens sammansättning vid början av 1969 års riksdags vårsession	1.3 The composition of the first chamber at the beginning of the 1969 spring session
14	1.4 Andra kammarens sammansättning vid början av 1969 års riksdags vårsession	1.4 The composition of the second chamber at the beginning of the 1969 spring session
15	1.5 Medelåldern i kamrarna vid början av vissa riksdagars vårsession	1.5 Average age in the chambers at the beginning of some spring sessions
	<u>2. Valen till första kammaren</u>	<u>2. The elections to the first chamber</u>
16	2.1 Uppgifter om det senaste förstakammarvalet (1962 - 1969)	2.1 Figures about the latest election to the first chamber
17	2.2 Förstakammarvalen 1965 - 1969 valkretsvis efter partier, antalet avgivna röster och erhållna mandat	2.2 The elections to the first chamber in 1965 - 1969, by constituency
19	2.3 Förteckning över valda förstakammarledamöter 1965 - 1969	2.3 List of elected members of the first chamber
22	2.4 Nya röstsammanräkningar till första kammaren 1965 - 1969	2.4 Re-counting of votes for the first chamber
	<u>3. Valen till andra kammaren</u>	<u>3. The elections to the second chamber</u>
25	3.1 Folkmängd den 1 januari 1968 i valkretsarna för val till Riksdagens andra kammare samt beräkning av antalet ledamöter i varje valkrets för fyraårsperioden 1969 - 1972	3.1 Population on January 1st 1968 and the number of seats at the elections to the second chamber in 1968, by constituency

26	3.2 Valda vid andrakammarvalet 1968 efter partier valkretsvis samt i hela riket 1964	3.2 Elected at the elections to the second chamber in 1968, by party and constituency
27	3.3 Jämförelse mellan preliminära och definitiva uppgifter vid andrakammarvalet 1968	3.3 Preliminary and final information of the elections to the second chamber
28	3.4 Förteckning över valda andrakammarledamöter 1968	3.4 List of elected members to the second chamber
34	3.5 Nya röstsammanräkningar till andra kammaren	3.5 Re-counting of votes for the second chamber
36	3.6 Poströster vid andrakammarvalet 1968, valkretsvis	3.6 Postal votes at the elections to the second chamber in 1968, by constituency
38	3.7 Poströster vid andrakammarvalet 1968 från utom riket röstande, valkretsvis	3.7 Voters abroad at the elections to the second chamber in 1968, by constituency
40	3.8 Ogiltigförklaring av valkuvert och valseklar vid andrakammarvalet 1968	3.8 Invalid voting papers at the elections to the second chamber
42	3.9 Proportionalitet m m vid andrakammarvalet 1968	3.9 Proportionality etc. at the elections to the second chamber
43	3.10 Röstberättigade och röstande utlandssvenskar vid andrakammarvalet 1968 efter kön, valkretsvis	3.10 Entitled to vote and voters abroad at the elections to the second chamber in 1968, by sex and constituency
44	3.11 Röstberättigade och röstande utlandssvenskar vid andrakammarvalet 1968 efter kön och ålder	3.11 Entitled to vote and voters abroad at the elections to the second chamber in 1968, by sex and age
	<u>4. Valdistriktsredovisningen av andrakammarvalet 1968</u>	<u>4. The returns of the electoral districts at the elections to the second chamber in 1968</u>
46	4.1 Röstberättigade och röstande efter partier vid andrakammarvalet 1968 efter församlingens tätortsgrad och näringskaraktär	4.1 Persons entitled to vote and actually voting by party and by the degree of urbanity and the economic structure of the parish
47	4.2 Röstberättigade och andelen röstande på olika partier resp ej röstande av hela antalet röstberättigade vid andrakammarvalet 1968 efter församlingens tätortsgrad och näringskaraktär	4.2 Entitled to vote and the percentages of voters for different parties and non-voters, by the degree of urbanity and the economic structure in the parish
48	4.3 Valdistrikt vid andrakammarvalet 1968 efter andelen röstande på Högerpartiet av samtliga röstberättigade och efter församlingens tätortsgrad och näringskaraktär	4.3 Electoral districts by voters for the Conservatives as a percentage of those entitled to vote and by the degree of urbanity and the economic structure in the parish
49	4.4 Dito för Centerpartiet	4.4 Id. for the Centre Party
50	4.5 Dito för Folkpartiet	4.5 Id. for the Liberals
51	4.6 Dito för de Borgerliga partierna	4.6 Id. for the Non-Socialist Parties
52	4.7 Dito för Kristen Demokratisk Samling	4.7 Id. for the Christian Democratic Coalition
53	4.8 Dito för Socialdemokratiske partier	4.8 Id. for the Social Democrats
54	4.9 Dito för Kommunistiska partiet	4.9 Id. for the Communists

55	4.10 Valdistrikt vid andrakammarvalet 1968 efter antal röstberättigade och församlingens tätortsgrad och näringskaraktär	4.10 Electoral districts by the total number of those entitled to vote and the degree of urbanity and economic structure of the parish
	<u>5. Valdeltagandeundersökningen vid andrakammarvalet 1968</u>	<u>5. The survey of the participation in the elections to the second chamber in 1968</u>
37	5.1 Röstningsförhållanden efter ålder vid andrakammarvalet 1968	5.1 Voters by age at the elections to the second chamber
58	5.2 Röstningsförhållanden efter civilstånd och ålder vid andrakammarvalet 1968	5.2 Voters by marital status and age at the elections to the second chamber
59	5.3 Röstningsförhållanden efter sysselsättningsstatus och ålder vid andrakammarvalet 1968	5.3 Voters by employment status and age at the elections to the second chamber
60	5.4 Röstningsförhållanden efter sysselsättningsstatus och civilstånd vid andrakammarvalet 1968	5.4 Voters by employment status and marital status at the elections to the second chamber
61	5.5 Röstningsförhållanden efter näringsgren och yrkesställning vid andrakammarvalet 1968	5.5 Voters by industry and occupational status at the elections to the second chamber
63	5.6 Röstningsförhållanden efter näringsgren och ålder vid andrakammarvalet 1968	5.6 Voters by industry and age at the elections to the second chamber
64	5.7 Röstningsförhållanden efter yrke vid andrakammarvalet 1968	5.7 Voters by occupation at the elections to the second chamber
68	5.8 Röstningsförhållanden efter utbildning och ålder vid andrakammarvalet 1968	5.8 Voters by education and age at the elections to the second chamber
69	5.9 Röstningsförhållanden efter inkomst vid andrakammarvalet 1968	5.9 Voters by income at the elections to the second chamber
	<u>6. Intervjuundersökningen rörande valet till andra kammaren 1968</u>	<u>6. The interview survey of the elections to the second chamber in 1968</u>
	<u>7. Stads- och kommunalfullmäktigvalen 1968</u>	<u>7. Elections to town councils and to communal councils in 1968</u>
104	7.1 Val till stads- och kommunalfullmäktige 1968	7.1 Elections to town councils and to communal councils in 1968

Summary

This publication contains special tables and surveys of the 1968 elections to the second chamber of the Swedish Parliament (the Riksdag), information about the composition of the Parliament and the elections to the first chamber in 1965 - 1968, and the municipal elections which took place in 1968.

In 1971 a unicameral system is introduced in Sweden. In 1968 members were elected to the second chamber for the last time. Chapter 1 therefore contains relatively detailed tables about the present composition of the chambers. Chapter 2 deals with the first chamber, which consists of 151 members, chosen indirectly, with the country divided into 19 constituencies, of which two or more each year elect new members to the Parliament. After eight years the first chamber is entirely renewed.

Chapter 3 contains data about the elections to the second chamber. This chamber consists of 233 members which are directly elected every fourth year. In this case, too, the country is divided into constituencies, now numbering 28, and, with certain exceptions, each constituency chooses a number of members proportionally to the number of its inhabitants. The constituencies are divided into electoral districts. In certain cases it is permitted to vote by post, and certain Swedes residing abroad may after application receive special permission to vote. Otherwise all Swedish citizens, aged 20 years, not under legal disability and entered into the electoral register, are entitled to vote.

The night after the election day a preliminary counting of votes was made (without the postal votes), including a comparison with data from the 1964 election. A magnetic tape with the 1968 data was compiled and further processed. The data consisted of the number of persons entitled to vote, the number of voters, constituency, electoral district and data from the 1965 Population and Housing Census about the degree of urbanity and the economic structure of the parish in which the electoral district was situated.

When the definite results had been obtained, a sample processing was made to illustrate the voting participation in various population groups. As survey population was used the 22 049 persons interviewed in connection with the extended labour force survey in the autumn of 1968. The labour force surveys are regularly made to illustrate the composition of, and the variations in, the labour force, and are carried out as telephone interviews. The names of the selected persons were sent to the respective County Administrations, which reported whether the persons had voted or not. Approximately 2 000 persons could not be recovered because of death, emigration, migration etc. Some persons were under legal disability. 20 442 persons were recovered, and of these 18 634 had voted.

Chapter 6 consists of a survey carried out to illustrate how people voted in various population groups. For further information, see Bø Särilvik, The 1968 Election in Sweden. Institute of Political Science, University of Göteborg.

The last chapter deals with the municipal elections in 1968.

SYMBOLER ANVÄNDA	"	Upprepning	Repetition
I TABELLERNÄ	-	Intet finns att redovisa	Magnitude nil
	0	Mindre än 0,5 av enheten	Magnitude less than half of unit employed
Explanation of symbols	..	Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att anges	Data not available
	.	Uppgift kan ej förekomma	Category not applicable

List of terms

		Handel	Commerce
		Hela	Whole
		Hela antalet	The whole number
		Högerpartiet (H)	The Conservatives, (changed names in 1969, see "Moderata Samlingspartiet")
		I arbetskraften	In the labour force
		Industri	Manufacturing
		Inkomst	Income
		Innehåll	Contents
		Innerkuvert	Inner envelope
		Inom	In (within)
		Jordbruk	Agriculture
		Jämförelse	Comparison
Absoluta tal	Absolute numbers	Kammare	Chamber
Andel	Proportion	Kommun	Municipal district
Andra kammaren	The second chamber	Kommunister (VpK or K)	The Communists
Andrakammarval	Election to the second chamber	Kristen Demokratisk Samling (KDS)	The Christian Democratic Coalition
Anställd	Employee	Kvinna, kvinnor	Woman, women
Antal	Number	Kön	Sex
Arbetar i eget hushåll	Keeping house	Köping	Borough
Arbetslös	Unemployed	Landskommun (lk)	Rural district
Arbetsoförmögen	Unable to work	Ledamot	Member
Avgiven	Cast	Län	County
Avgången	Retired, resigned	Man, män	Man, men
Beräkning	Calculation	Mandat	Seat
Beskickning	Embassy	Medborgerlig Samling (MbS)	The National Citizen's Coalition
Borgerlig Samling (B or BS)	The Non-Socialist Parties, i.e. the Conservatives, the Liberals and the Centre Party	Medelålder	Average age
Bostadsort	Place of residence	Medhjälpande familjemedlem	Unpaid family worker
Början	Beginning	Mittenpartierna (Mp)	The Central Parties
Centerpartiet (C)	The Centre Party	Moderata Samlingspartiet (M)	The Conservatives (changed name in 1969 from "Högerpartiet" to "Moderata Samlingspartiet")
Civilstånd	Marital status	Namn	Name
Datum	Date	Nyvald	Newly elected
Definitiv	Definite, final	Näringsgren	Industry
Därav	Of which	Näringskaraktär	Economic structure
Ej	Not	Offentlig förvaltning	Public administration
Ej gifta	Non-married	Ogiltig	Not valid, invalid
Ej röstande	Non-voter	Olika	Different
Erhållen	Obtained	Omvald	Re-elected
Fartyg	Ship	Orsak	Reason
Folkmängd	Population	Parti	Party
Folkpartiet	The Liberals	Partibeteckning	Party denomination
Folkskola	Elementary school	Poströst	Postal vote
Fullmäktige	Council, Councillor	Preliminär	Preliminary
Företagare	Employer	Procentuell fördelning	Percentage distribution
Församling	Parish	Proportionalitet	Proportionality
Första kammaren	The first chamber	Relativa tal	Relative numbers
Förstakammarval	Election to the first chamber	Rike	Country
Förteckning	List	Riksdag	Riksdag, Parliament
Förut bevistade riksdagar	Earlier sessions	Riksdagsman	Member of the Riksdag
Gifta	Married		
Giltig	Valid		
Grundskola	Comprehensive school		

Riksdagsmannaval	Election to the Riksdag
Röst	Vote
Röstande	Voter
Röstberättigad	Entitled to vote
Röstsammanräkning	Counting of votes
Samfärdsel, post och tele	Transport, storage and communication
Samling 68 (S 68)	Coalition 68
Sammansättning	Composition
Samtliga	Total
Senaste	Latest
Socialdemokraterna (S)	The Social Democrats (The Labour Party)
Stad (st)	Town
Studentexamen	Higher certificate
Studerande	Students
Summa	Total
Svenska utländska förband	Swedish military units abroad
Sysselsättningsstatus	Employment status
Tillhöra	Belong to
Titel	Title
Tätortsgrad	Degree of urbanity
Tätortsbefolkning	Urban population
Uppgift	Information
Utan	Without
Utbildning	Education
Utlandssvensk	Swede abroad
Utom	Out of
Utomlands, Utom riket	Abroad
Val	Election
Vald	Elected
Valdistrikt	Electoral district
Valkrets	Constituency
Vallokal	Polling-station
Valman	Electeur
Valsedel	Voting paper
Vårsession	Spring session
Yrke	Occupation
Yrkesställning	Occupational status
Ytterkuvert	Outer envelope
Ålder	Age
År	Year
Återstod	Remainder
Övriga (Ö)	Others

Inledning

Introduction

I denna del av "Riksdagsmannavalen" lämnas uppgifter om riksdagens sammansättning, förstakammarvalen 1965 - 1969, specialundersökningar av andrakammarvalet 1968 samt stads- och kommunalfullmäktigevalen 1968.

Källmaterialet, felkällor och typ av bearbetning redovisas vid varje avsnitt.

Partibeteckningar

I tabellerna redovisas partierna med följande beteckningar:

- H = Högerpartiet, i tabeller som inkluderar 1969 och 1970 används dock:
- M = Moderata samlingspartiet
- C = Centerpartiet
- F = Folkpartiet
- S68 = Samling 68
- Mp = Mittenpartierna
- KDS = Kristen Demokratisk Samling
- S = Arbetarepartiet - Socialdemokraterna
- K = Vänsterpartiet Kommunisterna
- Ö = Övriga partibeteckningar

I avsnitten 4 och 6 används beteckningarna BS resp B för Borgerlig samling.

1 Riksdagens sammansättning

The composition of the Riksdag

Riksdagen består t o m 31.12.1970 av två kamrar: Första kammaren och Andra kammaren. Detta system infördes vid representationsreformen 1866.

Första kammaren består f n av 151 ledamöter valda för 8 år (valsätt m m se kap 2) medan andra kammaren består av 233 ledamöter valda för 4 år (valsätt m m se kap 3).

För att vara valbar till andra kammaren krävs bl a att man är bosatt i den valkrets för vilken man kandiderar, s k bostadsband. 1971 införs enkammarriksdag i Sverige varvid mandattiden blir tre år och antalet ledamöter 350. Det första valet till den nya enkammarriksdagen sker den 20 september 1970.

Tabellerna har gjorts manuellt. Källmaterialet utgörs av tidigare valpublikation och Riksdagskatalogen.

Tabell 1.1. RIKSDAGENS SAMMANSÄTTNING ÅREN 1929 - 1970
The composition of the Riksdag

	Antal riksdagsmän som tillhör					Samtliga	Därav kvinnor
	H	C	F	S	K		
1929	122	44	63	142	9	380	4
1933	108	54	47	162	9	380	6
1937	89	58	43	178	12	380	10
1941	77	52	38	209	4	380	18
1945	69	56	40	198	17	380	20
1949	47	51	75	196	11	380	28
1953	51	51	80	189	9	380	34
1957	55	44	88	185	9	381	39
1959	61	54	70	190	7	382	42
1961	58	54	73	191	7	383	43
1965	59	54	69	191	10	384	44
1966	59	53	69	192	10	384	48
1967	59	54	68	193	9	384	50
1968	58	56	68	192	9	384	51
1969	57	59	60	204	4	384	53
1970	55	60	61	204	4	384	51

Tabell 1.2. KAMRARNAS SAMMANSÄTTNING ÅREN 1929-1970
The composition of the chambers

	Antal riksdagsmän som tillhör					Samtliga	Därav kvinnor
	H	C	F	S	K		
Första kammaren							
1929	49	17	31	52	1	150	1
1933	50	18	23	58	1	150	1
1937	45	22	16	66	1	150	-
1941	35	24	15	75	1	150	-
1945	30	21	14	83	2	150	2
1949	24	21	18	84	3	150	6
1953	20	25	22	79	4	150	6
1957	13	25	30	79	3	150	10
1959	16	22	32	79	2	151	11
1961	19	20	33	77	2	151	11
1965	26	19	26	78	2	151	13
1966	26	18	26	79	2	151	15
1967	26	19	25	80	1	151	16
1968	25	21	25	79	1	151	16
1969	25	20	26	79	1	151	17
1970	23	21	27	79	1	151	15
Andra kammaren							
1929	73	27	32	90	8	230	3
1933	58	36	24	104	8	230	5
1937	44	36	27	112	11	230	10
1941	42	28	23	134	3	230	18
1945	39	35	26	115	15	230	18
1949	23	30	57	112	8	230	22
1953	31	26	58	110	5	230	28
1957	42	19	58	106	6	231	29
1959	45	32	38	111	5	231	31
1961	39	34	40	114	5	232	32
1965	33	35	43	113	8	1)233	31
1966	33	35	43	113	8	1)233	33
1967	33	35	43	113	8	1)233	34
1968	33	35	43	113	8	1)233	35
1969	32	39	34	125	3	233	36
1970	32	39	34	125	3	233	36

1) Inklusive en riksdagsman som inte tillhör något av dessa partiets riksdagsgrupper

Tabell 1. 3. FÖRSTA KAMMARENS SAMMANSÄTTNING VID BÖRJAN AV 1969 ÅRS RIKSDAGS VÅRSESSION
The composition of the first chamber at the beginning of the 1969 spring session

	Manliga ledamöter					Kvinnliga ledamöter					Samtliga
	H	C	F	S	K	H	C	F	S	K	
ANTAL FÖRUT BEVISTADE RIKSDAGAR											
-30			1		3						4
29-25					3						3
24-20	1	2	1		3				1		8
19-15	2	1	1	12				1	2		19
14-10	2	5	7	17					1		32
9- 5	8	5	5	15		2	1	1	1		38
4- 1	5	2	5	14	1	1			3		31
0	3	2	5	3		1	1		1		16
BOSTADSORT											
Inom valkretsen	21	18	22	58		4	2	2	8		135
Utom valkretsen			2	12	1				1		16
ÅLDER											
30-34				1	1						2
35-39				1	2						3
40-44				1	4				1		7
45-49	2	1	2	9			1		1		16
50-54	7	9	4	11		1	1		1		35
55-59	4	3	5	23		2		1	1		39
60-64	5	2	5	15		1			1		29
65-69	2	2	4	5				1	4		18
70-		1	1	1							3
YRKE ¹⁾											
Naturvetenskapligt, tekniskt samt socialvetenskapligt, humanistiskt och konstnärligt arbete.	6	4	12	36	1	2		2	6		69
Därav: Ingenjörer m fl			1	4							5
Läkare	1										1
Pedagogiskt arbete	2		3	3		1			1		10
Präster och predikanter	1		1								2
Jurister			2								2
Journalister	1	1	3	6				2	1		14
Socialtjänstemän			1	1					1		3
Ombudsmän m fl	1	2	2	22	1	1			2		31
Administrativt arbete	6	2	4	10		1					23
Därav: Allmänt samhällsadministrativt arbete	2		3	5		1					11
Företagstekniskt o d arbete	4	2	1	5							12
Kameralt och kontorstekniskt arbete			1	1	3			1			6
Kommersiellt arbete				1					1		2
Lantbruks-, skogs- och fiskeriarbete	7	11	4	6							28
Tillverkningsarbete			1	11							12
Servicearbete			1	1							2
Militärt arbete	2										2
Ej identifierbara yrken eller ej angiven yrkestillhörighet				3		1	1		2		7
Samtliga	21	18	24	70	1	4	2	2	9	-	151

1) Enligt ISCO, i vissa fall enligt NYK

Tabell 1. 4. ANDRA KAMMARENS SAMMANSÄTTNING VID BÖRJAN AV 1969 ÅRS RIKSDAGS VÅRSESSION
The composition of the second chamber at the beginning of the 1969 spring session

	Mänliga ledamöter					Kvinnliga ledamöter					Samtliga
	H	C	F	S	K	H	C	F	S	K	
ANTAL FÖRUT BEVISTADE RIKSDAGAR											
- 35				2							2
34-30		1	1								2
29-25		3	1	6							10
24-20	2	1	3	4		1			2		13
19-15	2	2	4	10					3		21
14-10	4	10	3	19		1			2		39
9- 5	7	8	7	16	1	1		1	6	1	48
4- 1	8	8	8	14		1	1	1	2	1	44
0	4	4	4	30		1	1	1	9	1	54
ALDER											
20-24	1										1
25-29			2	4					1		7
30-34				4					1		5
35-39	2	1	2	11					1	1	18
40-44	4	7	2	12		1	1		4		31
45-49	8	7	3	19		1	1	2	5		46
50-54	3	11	5	18	1	1			1	1	41
55-59	7	4	8	17				1	6		43
60-64	2	3	6	13		2			5		31
65-69		3	3	3							9
70-74		1									1
YRKE ¹⁾											
Naturvetenskapligt, tekniskt samt socialvetenskapligt, humanistiskt och konstnärligt arbete.	7	7	10	43	1	1		3	4		76
Därav: Ingenjörer m fl				1							1
Läkare				1							1
Pedagogiskt arbete	4	2	2	5			1	1	1		16
Präster och predikanter	2	1									3
Jurister			1	1				1			3
Journalister			1	7				1			9
Socialtjänstemän				1					1		2
Ombudsmän m fl	1	3	5	28		1			1		39
Administrativt arbete	9	2	8	9					2		30
Därav: Allmänt samhällsadministrativt arbete		1	4	4					2		11
Företagstekniskt o d arbete	9	1	4	5							19
Kameralt och kontorstekniskt arbete		1	1	1		1			3	1	8
Kommersiellt arbete			2	1							3
Lantbruks-, skogs- och fiskeriarbete	9	25	5	9			1				49
Gruv- och stenbrytningsarbete				1							1
Transport- och kommunikationsarbete			2	3							5
Tillverkningsarbete	1	1	1	20							23
Servicearbete		1	1								2
Militärt arbete	1										1
Ej identifierbara yrken eller ej angiven yrkestillhörighet			1	14		3	1		15	1	35
Samtliga	27	37	31	101	1	5	2	3	24	2	233

1) Enligt ISCO, i vissa fall enligt NYK

Tabell 1. 5. MEDELÅLDERN I KAMRARNÄ VID BÖRJAN AV VISSA RIKSDAGARS VÅRSESSIONER ¹⁾
Average age in the chambers at the beginning of some spring sessions

Vårsession år Kammare	Medelålder (år)					
	H	C	F	S	K	Samtliga
1945						
Medelåldern i första kammaren	58,4	56,5	58,0	56,8	48,5	57,1
" " andra "	51,3	53,7	52,6	52,3	44,9	51,9
Differens	7,1	2,8	5,4	4,5	3,6	5,2
1949						
Medelåldern i första kammaren	59,4	57,4	57,5	56,3	54,0	57,1
" " andra "	52,0	55,4	51,3	52,0	49,0	52,2
Differens	7,4	2,0	6,2	4,3	5,0	4,9
1953						
Medelåldern i första kammaren	58,6	56,4	60,7	56,2	55,0	57,2
" " andra "	52,8	54,5	51,2	52,4	52,4	52,4
Differens	5,8	1,9	9,5	3,8	2,6	4,8
1957						
Medelåldern i första kammaren	57,2	55,1	60,5	54,7	57,0	56,2
" " andra "	51,7	55,5	53,1	51,7	55,8	52,5
Differens	5,5	-0,4	7,4	3,0	1,2	3,7
1959						
Medelåldern i första kammaren	58,0	53,3	60,4	53,9	54,0	55,6
" " andra "	51,7	53,3	54,8	52,3	59,6	52,9
Differens	6,3	-	5,6	1,6	-5,6	2,7
1961						
Medelåldern i första kammaren	58,1	51,9	58,5	55,1	56,0	55,8
" " andra "	53,4	50,7	54,8	51,4	61,6	52,4
Differens	4,7	1,2	3,7	3,7	-5,6	3,4
1965						
Medelåldern i första kammaren	53,6	51,9	59,6	55,3	58,5	55,4
" " andra "	51,2	51,3	54,3	52,8	53,0	2) 52,6
Differens	2,4	0,6	5,3	2,5	5,5	2,8
1969						
Medelåldern i första kammaren	56,0	56,0	56,8	56,1	3) ..	4) 51,6
" " andra "	49,2	51,7	52,7	49,4	3) ..	4) 49,9
Differens	6,8	4,3	4,1	6,7	..	1,7
1970						
Medelåldern i första kammaren	56,0	56,3	55,6	56,6	3) ..	4) 51,7
" " andra "	50,3	52,3	53,5	50,4	3) ..	4) 50,8
Differens	5,7	4,0	2,1	6,2	..	0,9

1) Vårsessionerna vid de riksdagar som följt närmast efter de senaste tjugo årens andrakammarval.

2) Här ingår en andrakammarledamot som icke tillhör något av partiernas riksdagsgrupper.

3) Kommunisterna representerades endast av en förstakammarledamot resp. tre andrakammarledamöter.

4) Inklusive Kommunisterna.

2 Valen till första kammaren

The elections to the first chamber

Ledamöterna i första kammaren har valts indirekt av landstingsmännen och stadsfullmäktigeledamöter i de landstingsfria städerna (Stockholm, Göteborg, Malmö samt t o m 1966 Norrköping). Valet har skett i 19 valkretsar, som är sammanförda till åtta grupper. Varje år förrättades val i en av dessa grupper. Mandatperioden i första kammaren har således varit 8 år.

Tabell 2.1. UPPGIFTER OM DET SENASTE FÖRSTAKAMMARVALET (1962 - 1969)
Figures about the latest election to the first chamber

Valkrets	År	Valmän						Valda riksdagsmän						Därav kvinnor						
		M	C	F	S	K	S:a	M	C	F	S	K	S:a	M	C	F	S	K	S:a	
		Stockholms	stads	1969	23	3	25	41	7	99	4	-	4	7	1	16	1	-	-	2
Stockholms och Uppsala	läns	1962	32	13	23	68	1	137	3	1	2	7	-	13	-	-	1	1	-	2
Södermanlands och Västmanlands	"	1963	10	15	18	68	-	111	-	1	2	6	-	9	-	1	-	-	-	
Östergötlands	"	1964	13	11	12	49	-	85	1	1	1	4	-	7	-	-	-	-	-	
Jönköpings	"	1965	10	12	16	29	-	67	1	1	1	3	-	6	-	-	-	-	-	
Kronobergs och Hallands	"	1966	15	22	9	35	-	81	1	2	1	3	-	7	-	-	-	-	-	
Kalmar och Gotlands	"	1967	15	19	8	31	-	73	1	2	1	2	-	6	-	-	-	-	-	
Blekinge och Kristianstads	"	1963	15	16	17	50	-	98	1	2	1	4	-	8	-	-	-	-	-	
Malmöhus	"	1968	32	15	23	76	-	146	3	1	2	7	-	13	-	-	-	3	-	3
Göteborgs	stads	1966	9	-	18	28	5	60	1	-	3	4	-	8	-	-	-	2	-	2
Göteborgs och Bohus	läns	1965	6	6	15	23	1	51	1	1	1	2	-	5	-	-	-	-	-	
Älvsborgs	"	1969	17	20	16	39	-	92	1	2	1	3	-	7	-	1	-	-	-	1
Skaraborgs	"	1967	13	16	12	21	-	62	1	1	1	2	-	5	-	-	-	-	-	
Värmlands	"	1965	11	8	12	40	1	72	1	-	1	4	-	6	-	-	-	1	-	1
Örebro	"	1966	6	8	11	36	-	61	-	1	1	3	-	5	-	-	-	-	-	
Kopparbergs	"	1967	6	17	10	35	3	71	-	2	1	3	-	6	-	-	-	-	-	
Gävleborgs	"	1968	3	14	10	36	8	71	-	1	1	4	-	6	-	-	-	-	-	
Västernorrlands och Jämtlands	"	1964	10	23	12	54	6	105	1	1	1	5	-	8	-	-	-	-	-	
Västerbottens och Norrbottens	"	1962	18	15	15	66	10	124	2	1	1	6	-	10	1	-	-	-	-	1
Hela riket			264	253	282	825	42	1666	23	21	27	79	1	151	2	2	1	9	-	14

Tabell 2.2. FÖRSTAKAMMARVALEN 1965 - 1969 VALKRETSVIS EFTER PARTIER, ANTALET AVGIVNA RÖSTER OCH ERHÅLLNA MANDAT

The elections to the first chamber in 1965 - 1969, by constituency

Valkrets och valår Partibeteckning	Antal röster	Antal mandat	De valda efter partier				
			H	C	F	S	K
<u>Jönköpings läns, 1965</u>							
Arbetarepartiet - Socialdemokraterna	34	3	-	-	-	3	-
Folkpartiet	14	1	-	-	1	-	-
Centerpartiet	12	1	-	1	-	-	-
Högerpartiet	10	1	1	-	-	-	-
Summa	70	6	1	1	1	3	-
<u>Göteborgs och Bohus läns, 1965</u>							
Socialdemokraterna	25	2	-	-	-	2	-
Mellanpartierna	19	2	-	1	1	-	-
Högerpartiet	9	1	1	-	-	-	-
Summa	53	5	1	1	1	2	-
<u>Värmlands läns, 1965</u>							
Socialdemokraterna	42	4	-	-	-	4	-
Värmlandsvalet för frihet och framsteg 5.10 1965	18	1	-	-	1	-	-
Högerpartiet	9	1	1	-	-	-	-
Kommunisterna	1	-	-	-	-	-	-
Summa	70	6	1	-	1	4	-
<u>Kronobergs och Hallands läns, 1966</u>							
Arbetarepartiet - Socialdemokraterna	35	3	-	-	-	3	-
Centerpartiet	22	2	-	2	-	-	-
Högerpartiet	15	1	1	-	-	-	-
Folkpartiet	9	1	-	-	1	-	-
Summa	81	7	1	2	1	3	-
<u>Göteborgs stads, 1966</u>							
Arbetarepartiet - Socialdemokraterna	27	4	-	-	-	4	-
Den demokratiska oppositionen	27	4	1	-	3	-	-
Kommunisterna	5	-	-	-	-	-	-
Summa	59	8	1	-	3	4	-
<u>Örebro läns, 1966</u>							
Arbetarepartiet - Socialdemokraterna	29	3	-	-	-	3	-
"Samverkan"	19	2	-	1	1	-	-
Summa	48	5	-	1	1	3	-
<u>Kalmar och Gotlands läns, 1967</u>							
Socialdemokraterna	31	2	-	-	-	2	-
Fram till val	42	4	1	2	1	-	-
Summa	73	6	1	2	1	2	-

Tabell 2.2. FORTS.

Valkrets och valår Partibeteckning	Antal röster	Antal mandat	De valda efter partier				
			H	C	F	S	K
<u>Skaraborgs läns, 1967</u>							
Arbetarepartiet - Socialdemokraterna	21	2	-	-	-	2	-
Centerpartiet	16	1	-	1	-	-	-
Högerpartiet	13	1	1	-	-	-	-
Folkpartiet	12	1	-	-	1	-	-
Summa	62	5	1	1	1	2	-
<u>Kopparbergs läns, 1967</u>							
Arbetarepartiet - Socialdemokraterna	38	3	-	-	-	33	-
För frihet och trygghet	33	3	-	2	1	-	-
Summa	71	6	-	2	1	3	-
<u>Malmöhus läns, 1968</u>							
Socialdemokraterna	80	7	-	-	-	7	-
Trepartilistan	70	6	3	1	2	-	-
Summa	150	13	3	1	2	7	-
<u>Gävleborgs läns, 1968</u>							
Arbetarepartiet - Socialdemokraterna	44	4	-	-	-	4	-
Till val	27	2	-	1	1	-	-
Summa	71	6	-	1	1	4	-
<u>Stockholms stads, 1969</u>							
Arbetarepartiet - Socialdemokraterna	41	7	-	-	-	7	-
Mittenpartierna	28	4	-	-	4	-	-
Moderata Samlingspartiet	23	4	4	-	-	-	-
Vänstern Kommunisterna	7	1	-	-	-	-	1
Summa	99	16	4	-	4	7	1
<u>Älvsborgs läns, 1969</u>							
Arbetarepartiet - Socialdemokraterna	39	3	-	-	-	3	-
Centerpartiet	20	2	-	2	-	-	-
Moderata Samlingspartiet	17	1	1	-	-	-	-
Folkpartiet	16	1	-	-	1	-	-
Summa	92	7	1	2	1	3	-

Tabell 2.3. FÖRTECKNING ÖVER VALDA FÖRSTAKAMMARLEDAMÖTER 1965 - 1969

List of elected members of the first chamber

Valkrets och valår De valdas namn och titel	Parti	Om - el. nyval etc.
<u>Jönköpings läns, 1965</u>		
Karlsson, Göran, redaktör	S	O
Johansson, Tage, assistent	S	O
Wirtén, Rolf, folkskollärare	F	N
Bengtsson, Torsten, redaktör	C	O
Palme, Olof, statsråd	S	O
Ottosson, Holge, direktör	H	O
<u>Göteborgs och Bohus läns, 1965</u>		
Dahl, Einar, rektor	S	O
Tistad, Eskil, tulldirektör	F	N
Magnusson, Nils, lantbrukare	S	O
Hermansson, Herbert, lantbrukare	C	O
Svenungsson, Arne, lantbrukare	H	N
<u>Värmlands läns, 1965</u>		
Ranmark, Dagmar, f.d. rektor	S	O
Carlsson, Oscar, f.d. pappersbruksarbetare	S	O
Eriksson, Karl-Erik, landstingsman	F	N
Lokander, Kaj, ombudsman	S	N
Andersson, Sten, partisekreterare	S	N
Kajser, Rolf, f.d. överläkare	H	O
<u>Kronobergs och Hallands läns, 1966</u>		
Persson, Fritz, byrådirektör	S	O
Kristiansson, Axel, lantbrukare	C	O
Mossberger, Eric, ombudsman	S	O
Ohlsson, Ebbe, lantbrukare	H	O
Wickman, Krister, statssekreterare	S	N
Mattsson, Torsten, sågverksägare	C	O
Petersson, Erik Filip, rektor	F	O
<u>Göteborgs stads, 1966</u>		
Segerstedt Wiberg, Ingrid, journalist	F	O
Aspling, Sven, statsråd	S	O
Brundin, Paul, direktör	H	N
Mattsson, Lisa, redaktör	S	O
Boheman, Erik, f.d. ambassadör	F	O
Hansson, Torsten, arkitekt	S	O
Björk, Kaj, redaktör	S	N
Ernulf, Gudmund, borgmästare	F	O
<u>Örebro läns, 1966</u>		
Wirmark, Fridolf, överförmyndare	S	O
Ahlmark, Per, fil.kand.	F	N
Larsson, Åke, inspektör	S	O
Fälldin, Thorbjörn, lantbrukare	C	N
Pettersson, Karl, föreståndare	S	O

Tabell 2.3. FORTS.

Valkrets och valår De valdas namn och titel	Parti	Om - el. nyval etc.
<u>Kalmar och Gotlands läns, 1967</u>		
Larsson, Nils, lantbrukare	C	O
Pettersson, Georg, skyddskonsulent	S	O
Schött, Lars, fögderidirektör	H	O
Petersson, Bertil, ombudsman	S	O
Svanström, Ivan, lantbrukare	C	O
Österdahl, Sven-Otto, byrådirektör	F	N
<u>Skaraborgs läns, 1967</u>		
Andersson, Birger, redaktör	S	O
Pettersson, Harald, lantbrukare	C	O
Virgin, Ivar, kapten	H	O
Blom, Lennart, landstingsman	F	N
Jansson, Paul, elektriker	S	O
<u>Kopparbergs läns, 1967</u>		
Nyquist, Yngve, personalintendent	S	N
Carlsson, Eric, Lantbrukare	C	O
Bergstrand, Gösta, ombudsman	S	N
Stefanson, Stig, optikermästare	F	O
Karlsson, Ove, arbetsledare	S	N
Nilsson, Nils, ingenjör	C	N
<u>Malmöhus läns, 1968</u>		
Lange, Gunnar, statsråd	S	O
Jacobsson, Gösta, direktör	H	O
Holmqvist, Eric, statsråd	S	O
Persson, Nils, lantbrukare	F	A
Mårtensson, Alvar, telearbetare	S	O
Andersson, Ingvar, lantbrukare	H	N
Pettersson, Arne, sekreterare	S	O
Larsson, Thorsten, lantbrukare	C	O
Ohlsson, Lilly, distriktsbarnmorska	S	N
Levin, Karl-Axel, direktör	F	N
Lundbladh, Margit, fru	S	N
Blomquist, Per, kyrkoadjunkt	H	O
Lundbladh, Grethe, socialinspektör	S	N
<u>Gävleborgs läns, 1968</u>		
Möller, Yngve, chefredaktör	S	O
Olsson, Johan, fabrikör	C	O
Svedberg, Erik, hemmansägare	S	O
Kling, Herman, statsråd	S	O
Lindblad, Hans, redaktör	F	N
Lundin, Sigurd, vägmästare	S	O

Tabell 2.3. FORTS.

Valkrets och valår De valdas namn och titel	Parti	Om- el. nyval etc.
<u>Stockholms stads, 1969</u>		
Strand, Axel, förste vice talman	S	O
Helén, Gunnar, landshövding	F	A
Bohman, Gösta, direktör	M	A
Lindström, Ulla, f.d. statsråd	S	O
Dahlén, Olle, pol. mag.	F	O
Johansson, Knut, förbundsordförande	S	O
Hernelius, Allan, chefredaktör	M	O
Myrdal, Alva, statsråd	S	O
Sörenson, Joel, pastor	F	O
Geijer, Lennart, statsråd	S	O
Lidgard, Bertil, förbundsdirektör	M	O
Wikström, Jan-Erik, förlagschef	F	N
Werner, Lars, ombudsman	K	O
Persson, Yngve, förbundsordförande	S	O
Berglund, Helge, verkst. direktör	S	O
Florén-Winther, Ethel, ombudsman	M	N
<u>Älvsborgs läns, 1969</u>		
Sträng, Gunnar, statsråd	S	O
Pehrsson, Maj, kassör	C	O
Larsson, Herbert, redaktör	S	O
Svenningsson, Ragnar, lantbrukare	M	O
Skårman, Bo, distriktslantmätare	F	O
Ericsson, John, verkst. direktör	S	O
Eriksson, Olle, entrepenör	C	N

Tabell 2.4. NYA RÖSTSAMMANRÄKNINGAR TILL FÖRSTA KAMMAREN 1965 - 1969

Re-counting of votes for the first chamber

Datum för sammanräkningen	Valkrets	Avser återstoden av nedanstående mandattid
26. 5 1965	Stockholms stads	1962 - 1969
9. 12 1965	Malmöhus läns	1961 - 1968
21. 12 1965	Västernorrlands och Jämtlands läns	1965 - 1972
31. 12 1965	Malmöhus läns	1961 - 1968
18. 2 1966	Östergötlands läns	1965 - 1972
6. 10 1966	Örebro läns	1959 - 1966
27. 12 1966	Stockholms stads	1962 - 1969
20. 12 1967	Blekinge och Kristianstads läns	1964 - 1971
21. 12 1967	"-	1964 - 1971
28. 12 1967	"-	1964 - 1971
2. 1 1968	Södermanlands och Västmanlands läns	1964 - 1971
15. 1 1968	Kopparbergs läns	1968 - 1975
20. 9 1968	Stockholms stads	1962 - 1969
12. 11 1968	Blekinge och Kristianstads läns	1964 - 1971
29. 12 1968	Värmlands läns	1966 - 1973
3. 12 1968	Stockholms stads	1962 - 1969
12. 12 1968	Örebro läns	1967 - 1974
12. 12 1968	"-	1967 - 1974
19. 12 1968	Jönköpings läns	1966 - 1973
20. 12 1968	Västernorrlands och Jämtlands läns	1965 - 1972
20. 12 1968	"-	1965 - 1972
20. 12 1968	"-	1965 - 1972
30. 12 1968	Skaraborgs läns	1968 - 1975
2. 1 1969	Kronobergs och Hallands läns	1967 - 1974
2. 1 1969	Älvsborgs läns	1962 - 1969
2. 1 1969	"-	1962 - 1969
22. 12 1969	Malmöhus läns med Malmö stad	1969 - 1976
30. 12 1969	Gävleborgs läns	1969 - 1976
23. 1 1970	Södermanlands och Västmanlands läns	1964 - 1971

1) Orsak till avgång: D = dödsfall, A = överflyttad till andra kammaren,
Ö = övriga orsaker

Avgången ledamot			Nyvald ledamot	
Namn, titel	Orsak till avgång ¹⁾	Partiteckning	Namn, titel	Partiteckning
Lager, Fritjof, redaktör	Ö	K	Werner, Lars, murare	K
Svensson, Axel, ombudsman	Ö	S	Lundblad, Margit, fru	S
Nilsson, Hjalmar, landshövding	Ö	S	Högström, Ivar, maskinist	S
Ahkvist, Emil, cementgjutare	Ö	S	Ohlsson, Lilly, distriktsbarnmorska	S
Elmgren, Bengt, rektor	D	S	Landberg, Maj-Lis, kassör	S
Ahlsten, Johan, lantbrukare	Ö	F	Skagerlund, Gunnar, lantbrukare	F
Andersson, Ebon, bibliotekarie	Ö	H	Diesen, Ingrid, fil.mag.	M
Elofsson, Gustaf, lantbrukare	Ö	C	Nilsson, Anna-Lisa, fru	C
Hansson, Nils, länsjägmästare	Ö	F	Svensson, Berthold, köpman	C
"-"-"-"	Ö	F	Olsson, Ernst, f.d. lantbrukare	C
Söderberg, Sten, ombudsman	Ö	S	Svensson, Erik, disponent	S
Bergstrand, Gösta, ombudsman	D	S	Andersson, Ivar, landstingsman	S
Andersson, Carl Albert, direktör	D	S	Berglund, Helge, borgarråd	S
Nilsson, Anna-Lisa, fru	A	C	Andreasson, Egon, kamrer	C
Eriksson, Karl-Erik, lantbrukare	A	F	Axelsson, Anders, ombudsman	F
Holmberg, Yngve, direktör	A	M	Lundbeck, Alice, ombudsman	M
Fälldin, Thorbjörn, lantbrukare	A	C	Pettersson, Georg, ombudsman	C
Ahlmark, Per, fil. kand.	A	F	Skagerlund, Gunnar, lantbrukare	F
Palme, Olof, statsråd	A	S	Nilsson, Thorle, körsnär	S
Wikberg, Axel, hemmansägare	Ö	M	Pettersson, Karl, fabrikkör	M
Gillström, Anselm, redaktör	Ö	S	Norberg, Erik, verkstadsarbetare	S
Näsström, Emil, f.d. kommunaldirektör	Ö	S	Jonsson, Rune, elektriker	S
Blom, Lennart, förvaltare	Ö	F	Rickardson, Gunnar, lektor	F
Petersson, Erik Filip, rektor	Ö	F	Annerås, Arvid, köpman	F
Enarsson, Arvid, skogsbruksägare	A	M	Carlsson, Erik, lantbrukare	M
Andersson, Torsten, redaktör	Ö	C	Pehrsson, Maj, kassör	C
Persson, Nils, lantbrukare	D	F	Peterson, Hans, folkskollärare	F
Kling, Herman, statsråd	Ö	S	Carlsson, Arne, ombudsman	S
Svensson, Erik, disponent	Ö	S	Sundgren, Roland, ombudsman	S

3 Valen till andra kammaren

The elections to the second chamber

I första delen av Riksdagsmannavalet 1965 - 1968 lämnades en utförlig redovisning av andrakammarvalet den 15 september 1968. I detta avsnitt har vissa ytterligare tabeller samlats, som belyser andrakammarvalet 1968 i allmänhet, medan specialundersökningar rörande detta val redovisas i de följande tre avsnitten.

Vid 1968 års val kunde för första gången svenska medborgare som ej var mantalsskrivna i riket delta i valet. Enligt bestämmelserna kan svensk medborgare, som ej är mantalsskriven i riket, bli upptagen i särskild röstlängd om han varit kyrkobokförd i Sverige någon gång under de fem kalenderår som närmast föregått det år då röstläng-

den upprättas, i övrigt uppfyller kraven på rösträtt och ansöker om att bli upptagen i röstlängd.

Valkrets-beteckningarna som har använts i denna publikation avviker i vissa fall från de officiella beteckningarna. Således anges "Stockholms läns landstingskommuns valkrets" och Göteborgs läns landstingskommuns valkrets med "Stockholms läns" resp "Göteborgs och Bohus läns" valkretsar, medan "Malmö, Hälsingborgs, Landskrona och Lunds städers valkrets" kallas Fyrstadskretsen.

Källmaterial

- 1) Kopior av länsstyrelsernas vid röstsammanräkningen förda protokoll.
- 2) Folkmängden 31.12.1967, del 1 (SOS)
- 3) Uppgifter från TT och Sveriges Radio
- 4) Förteckning över ytterkuvert som inkommit från valsedel-mottagare utom riket.
- 5) Särskilda röstlängder

Typ av bearbetning

Samtliga tabeller har framställts manuellt.

Tabell 3.1. FOLKMÄNGDEN DEN 1 JANUARI 1968 I VALKRETSARNA FÖR VAL TILL RIKSDAGENS ANDRA KAMMARE SAMT BERÄKNING AV ANTALET LEDAMÖTER I VARJE VALKRETS FÖR FYRAÅRSPERIODEN 1969 - 1972

Population the 1st of January 1968 and number of seats at the elections to the second chamber 1968, by constituency

Valkrets	Folkmängd	Antal ledamöter enl RO 15 § 1 mom.	Överskott av folkmängd	Antal ledamöter enl RO 15 § 2 mom.	Antal ledamöter enl RO 15 § 3 mom.	Summa ledamöter
Stockholms stad	767 606	22	12 566			22
Stockholms län	650 661	18	32 901	1		19
Uppsala län	191 868	5	20 268	1		6
Södermanlands län	243 529	7	3 289			7
Östergötlands län	369 847	10	26 647	1		11
Jönköpings län	299 419	8	24 859	1		9
Kronobergs län	167 328	4	30 048	1		5
Kalmar län	236 146	6	30 226	1		7
Gotlands län	53 999	1	19 679	1	1	3
Blekinge län	150 897	4	13 617		1	5
Kristianstads län	164 695	7	24 455	1		8
Malmö m fl städers valkrets	417 780	12	5 940			12
Malmöhus län	270 130	7	29 890	1		8
Hallands län	186 025	5	14 425			5
Göteborgs stad	445 408	12	33 568	1		13
Göteborgs o Bohus län	239 218	6	33 298	1		7
Älvsborgs läns norra	209 522	6	3 602			6
Älvsborgs läns södra	182 047	5	10 447			5
Skaraborgs län	253 863	7	13 623			7
Värmlands län	286 665	8	12 105			8
Örebro län	272 704	7	32 464	1		8
Västmanlands län	255 264	7	15 024			7
Kopparbergs län	281 100	8	6 540			8
Gävleborgs län	294 977	8	20 417	1		9
Västernorrlands län	277 583	8	3 023			8
Jämtlands län	129 275	3	26 315	1	1	5
Västerbottens län	235 230	6	29 310	1		7
Norrbottnens län	260 918	7	20 678	1		8
Hela riket 1968	7 893 704	214	549 224	16	3	233
Riksvalkvot	$\frac{7\,893\,704}{230} = 34\,320$					

Tabell 3.2. VALDA VID ANDRAKAMMARVALET 1968 EFTER PARTIER¹⁾ VALKRETSVIS SAMT I HELA RIKET 1964

Elected at the elections to the second chamber 1968, by party and constituency

Valkrets	H	C	F	MbS	S	VpK	Summa
Stockholms stads	4	1	5	-	11	1	22
Stockholms läns	4	2	4	-	9	-	19
Uppsala	1	1	1	-	3	-	6
Södermanlands	1	1	1	-	4	-	7
Östergötlands	1	2	2	-	6	-	11
Jönköpings	2	2	1	-	4	-	9
Kronobergs	1	2	-	-	2	-	5
Kalmar	1	2	-	-	4	-	7
Gotlands	-	2	-	-	1	-	3
Blekinge	1	1	-	-	3	-	5
Kristianstads	1	2	1	-	4	-	8
Fyrstadskretsen	3	-	2	-	7	-	12
Malmöhus	1	2	1	-	4	-	8
Hallands	1	2	-	-	2	-	5
Göteborgs stads	2	-	4	-	6	1	13
Göteborgs o Bohus	1	1	2	-	3	-	7
Älvsborgs läns norra	1	1	1	-	3	-	6
Älvsborgs läns södra	1	1	-	-	3	-	5
Skaraborgs	1	2	1	-	3	-	7
Värmlands	1	1	1	-	5	-	8
Örebro	1	1	1	-	5	-	8
Västmanlands	-	1	1	-	5	-	7
Kopparbergs	-	2	1	-	5	-	8
Gävleborgs	-	2	1	-	6	-	9
Västernorrlands	-	2	1	-	5	-	8
Jämtlands	-	1	1	-	3	-	5
Västerbottens	1	1	1	-	4	-	7
Norrbottnens	1	1	-	-	5	1	8
Hela riket	32	39	34	-	125	3	233
Hela riket 1964	33	35	43	1	113	8	233
Ändring 1964 - 1968	-1	+4	-9	-1	+12	-5	±0

1) Personer invalda för Mp eller S 68 är fördelade på de partier de tillhör.

Tabell 3.3. JÄMFÖRELSE MELLAN PRELIMINÄRA OCH DEFINITIVA UPPGIFTER VID ANDRAKAMMARVALET 1968
Preliminary and final information of the elections to the second chamber

Slag av uppgifter	Partier									Samtliga
	H	C	F	S68	Mp	KDS	S	K	Ö	
<u>Preliminära uppgifter</u>										
Enl. TT:s redovisning utan hänsyn till poströsterna										
Antal	554773	727345	627962	73486	38137	67985	2307942	139008		4536638
%	12,2	16,0	13,8	1,6	0,8	1,5	50,9	3,1		
Sveriges Radios prognos på valnatten med inräkning av poströsterna										
Antal	646053	764980	682400	¹⁾ 33738	¹⁾ -	70206	2358063	140347		4695787
%	13,8	16,3	14,5	0,7	-	1,5	50,2	3,0		
Antal mandat	33	39	33	-	-	-	125	3	-	233
<u>Definitiva uppgifter</u>										
Utan poströster										
Antal	556013	729651	629462	73572	38207	68240	2314683	139661	1093	4550582
%	12,2	16,0	13,8	1,6	0,8	1,5	50,9	3,1	0,0	
Med poströster										
Antal	621031	757215	688456	82082	41307	72377	2420277	145172	1462	4829379
%	12,9	15,7	14,3	1,7	0,9	1,5	50,1	3,0	0,0	
<u>Skillnad mellan definitiva uppgifter och preliminära uppgifter enl. TT</u>										
Utan poströster										
Antal	+ 1240	+ 2306	+ 1500	+ 86	+ 70	+ 255	+ 6741	+ 653	+ 1093	+ 13944
%	±0	±0	±0	±0	±0	±0	±0	±0	+0,0	
Med poströster inräknade i definitiva uppgifter										
Antal	+66258	+29870	+60494	+ 8596	+ 3170	+ 4392	+112335	+ 6164	+ 1462	+292741
%	+0,7	-0,3	+0,5	+0,1	+0,1	±0	-0,8	-0,1	+0,0	
Antal mandat	32	39	34	-	-	-	125	3	-	233

1) I det band som innehöll uppgifter från valvakan, delades S68 på H och F samt en restpost. Fördelningen gjordes efter första namnet på röstsedeln. Mp delades på motsvarande sätt på C och F.

Tabell 3.4. FÖRTECKNING ÖVER VALDA ANDRAKAMMARLEDAMÖTER 1968¹⁾

List of elected members to the second chamber

Valkrets De valdas namn och titel	Om- eller nyval etc. ²⁾	Partibe- teckning	Jämförel- setal
<u>Stockholms stads</u>			
Erlander, Tage, statsminister	O	S	168056, 42
Nilsson, Torsten, utrikesminister	O	S	78426, 33
Ohlin, Bertil, professor	O	F	70068, 57
Holmberg, Yngve, direktör	F	H	68842, 14
Eriksson, Nancy, fru	O	S	47055, 80
Palme, Olof, utbildningsminister	F	S	33611, 28
Ahlmark, Per, fil.kand.	F	F	32698, 66
Bohman, Gösta, direktör	O	H	32126, 33
Gustafsson, Hans, civilminister	O	S	26142, 11
Sjönell, Bengt, verkst. direktör	O	C	22916, 42
Hagnell, Hans, fil.lic.	O	S	21389, 00
Anér, Kerstin, radioproducent	N	F	19619, 20
Kristensson, Astrid, förbundsdirektör	O	H	19275, 80
Blixt-Sigurdson, Gertrud, sekreterare	N	S	18098, 38
Hermansson, Carl-Henrik, chefredaktör	O	K	17327, 85
Lindkvist, Oskar, ombudsman	O	S	15685, 26
Wiklund, Daniel, avdelningsdirektör	O	F	14013, 71
Hellström, Mats, sekreterare	N	S	13839, 91
Fridolfsson, Filip, fabrikör	O	H	13768, 42
Zachrisson, Bertil, chefredaktör	N	S	12383, 10
Gradin, Anita, departementssekreterare	N	S	11203, 76
Ullsten, Ola, socionom	O	F	10899, 55
<u>Stockholms läns</u>			
Lindahl, Essen, direktör	O	S	122361, 42
Levén-Eliasson, Anna-Lisa, fru	O	S	57102, 42
Nettelbrandt, Cecilia, fru	O	F	49868, 57
Wennerfors, Alf, utbildningschef	O	H	45507, 85
Carlsson, Ingvar, statssekreterare	O	S	34261, 42
Grebäck, Erik, agronom	O	C	30154, 28
Trana, Folke, småbrukare	O	S	24472, 28
Mundebo, Ingemar, avdelningsdirektör	O	F	23272, 00
Åkerlind, Allan, byggnadsarbetare	O	H	21237, 00
Nyström, Bror, smidesmästare	O	S	19034, 00
Gustafsson jr., Lars, universitetslektor	N	S	15573, 27
Sundman, Per Olof, författare	N	C	14072, 00
Romanus, Gabriel, informationschef	N	F	13963, 20
Andersson, Lennart, studieombudsman	N	S	13177, 38
Mogård, Britt, fru	N	H	12742, 20
Nordberg, Ivar, organisationssekreterare	N	S	11420, 40
Bergander, Lilly, kontorist	N	S	10076, 82
Strömberg, Karl-Erik, skoldirektör	N	F	9973, 71
Burenstam Linder, Staffan, docent	N	H	9101, 57
<u>Uppsala läns</u>			
Lundberg, John, överförmyndare	O	S	42280, 00
Gadd, Arne, fil.lic.	N	S	19730, 66
Wahlund, Sten, professor	O	C	14149, 28
Tobé, Erik, överlantmätare	O	F	13133, 56

1) Avser de personer som vid sammanräkningen förklarats valda. Vissa av dessa har dock redan före mandatsperiodens början avlidit eller avsagt sig, varför ny sammanräkning skett.

De valda står i den ordning de valts inom valkretsen i dess helhet.

2) O = Omvald för samma valkrets. F = Överflyttad från första kammaren (eller har tidigare tillhört första kammaren). A = Har tidigare tillhört andra kammaren. N = Nyvald.

Tabell 3.4. FORTS.

Valkrets De valdas namn och titel	Om- eller nyval etc.	Partibe- teckning	Jämförel- setal
Dahl, Birgitta, sekreterare	N	S	11838, 40
Ljungberg, Blenda, adjunkt	O	H	10517, 14
<u>Södermanlands län</u>			
Lundkvist, Svante, statsråd	O	S	59765, 00
Ludvigsson, Ingrid, fru	O	S	27890, 33
Zetterström, Sven, kommunalråd	O	S	16734, 20
Wedén, Sven, disponent	O	F	15895, 71
Sundkvist, Tage, lantbrukare	O	C	15696, 42
Svensson, Olle, chefredaktör	N	S	11953, 00
Hedin, Carl Erik, lantbrukare	O	H	10555, 00
<u>Östergötlands län</u>			
Persson, Sven, lantarbetare	O	S	89282, 85
Bergegren, Astrid, fröken	O	S	41665, 33
Henriksson, Lars, ombudsman	O	S	24999, 20
Polstam, Åke, landstingsman	N	C	24600, 00
Ericsson, Gunnar, direktör	N	F	22251, 42
Wetterström, Karin, kamrer	O	H	21925, 00
Johansson, Rune, ombudsman	O	S	17856, 57
Franzén, Oscar, metallarbetare	O	S	13888, 44
Glimmér, Eric, landstingsman	N	C	11480, 00
Leander, Ingemar, folkskollärare	N	S	11363, 27
Rimås, Sigvard, lantbrukare	O	F	10384, 00
<u>Jönköpings län</u>			
Almgren, Harald, metallarbetare	O	S	57150, 71
Johansson, Sven, pastor	O	C	28616, 42
Ekroth, Iris, fru	O	S	26670, 33
Lothigius, Carl-Wilhelm, direktör	O	H	22236, 42
Hamrin, Yngve, chefredaktör	O	F	17966, 42
Rask, Karl, fabrikör	O	S	16002, 20
Magnusson, Arne, hemmansägare	N	C	13354, 33
Gustavsson, Åke, redaktör	N	S	11430, 14
Björck, Anders, förbundsordförande	N	H	10377, 00
<u>Kronobergs län</u>			
Johansson, Rune, statsråd	O	S	31829, 28
Gustavsson, Rune, ombudsman	O	C	19997, 85
Fagerlund, Bengt, assistent	O	S	14853, 66
Hovhammar, Erik, bruksdisponent	N	H	12216, 42
Johansson, Bertil, lantbrukare	O	C	9332, 33
<u>Kalmar län</u>			
Alemyr, Stig, folkhögskolerektor	O	S	51351, 42
Nilsson, Bernt, ombudsman	N	S	23964, 00
Dahlgren, Anders, lantbrukare	O	C	23765, 00
Krönmark, Eric, lantbrukare	O	H	17461, 42
Johansson, Eric, typograf	O	S	14378, 40
Börjesson, Fritz, lantbrukare	O	C	11090, 33
Rosqvist, Birger, lots	N	S	10270, 28

Tabell 3.4. FORTS.

Valkrets De valdas namn och titel	Om- eller nyval etc.	Partibe- teckning	Jämförel- setal
<u>Gotlands läns</u>			
Gustafsson, Torsten, lantbrukare	O	Mp	10637, 14
Arweson, Bengt, fiskare	O	S	9389, 28
Franzén, Nils, lantbrukare	O	Mp	4964, 00
<u>Blekinge läns</u>			
Karlsson, Eric, rörmontör	O	S	36220, 71
Löfqvist, Thyra, f. d. barnavårdsman	O	S	16903, 00
Wachtmeister, Hans, civiljägmästare	A	H	10628, 57
Fridolfsson, Nils, ombudsman	O	S	10141, 80
Elmstedt, Claes, lantbrukare	O	C	9710, 00
<u>Kristianstads läns</u>			
Engkvist, Gunnar, målarmästare	O	S	54219, 28
Larsson, Einar, lantbrukare	O	C	25514, 28
Johansson, Erik, arbetsförmedl. föreståndare	O	S	25302, 33
Nilsson, Jöns, fruktodlare	O	H	20132, 85
Nilsson, Arvid, sågverksarbetare	O	F	15297, 14
Gustavsson, Gusti, el.-installatör	O	S	15181, 40
Nilsson, Anna-Lisa, fru	F	C	11906, 66
Nilsson, Börje, socionom	O	S	10843, 85
<u>Fyrstads-kretsen</u>			
Adamsson, Erik, expeditör	O	S	106047, 85
Regnéll, Carl Göran, bankdirektör	O	S68	58628, 57
Heningsson, Einar, elektriker	O	S	49489, 00
Svenning, Eric, redaktör	O	S	29693, 40
Werner, Mårten, komminister	O	S68	27360, 00
Bengtsson, Hugo, plåtslagare	O	S	21209, 57
Löfgren, Sigfrid, disponent	O	Mp	18864, 28
Skantz, Anna-Greta, ombudsman	O	S	16496, 33
Sjöholm, Sten, kronofogde	O	S68	16416, 00
Pettersson, Lennart, landstingsman	N	S	13497, 00
Clarkson, Rolf, direktör	N	S68	11725, 71
Jönsson, Eric, ombudsman	O	S	11420, 53
<u>Malmöhus läns</u>			
Holmqvist, Mary, barnavårdsman	O	S	60005, 00
Jönsson, Hans, ombudsman	O	S	28002, 33
Hansson, Nils, lantbrukare	O	C	27606, 42
Sundberg, Ingrid, fru	O	H	17907, 85
Björk, Villiam, trädgårdsmästare	O	S	16801, 40
Nelander, Eric, underinspektör	O	F	13176, 42
Josefson, Stig, lantbrukare	O	C	12883, 00
Johnsson, John, landstingsman	N	S	12001, 00
<u>Hallands läns</u>			
Bengtsson, Ingemund, arbetsförmedl. föreståndare	O	S	33987, 14
Antonsson, Johannes, hemmansägare	O	C	24739, 28
Josefsson, Gösta, förste inspektör	O	S	15860, 66
Andersson, Alvar, lantbrukare	A	C	11545, 00
Oskarsson, Gunnar, kapten	O	H	11495, 00

Tabell 3,4. FORTS.

Valkrets De valdas namn och titel	Om- eller nyval etc.	Partibe- teckning	Jämförel- setal
<u>Göteborgs stads</u>			
Bergman, Per, direktör	O	S	89798, 56
von Friesen, Bertil, läkare	O	F	59478, 56
Kristensson, Valter, metallarbetare	O	S	41906, 00
Gustafson, Sven, bankkamrer	O	F	27756, 66
Hugosson, Kurt, byråchef	O	S	25143, 60
Nordstrandh, Ove, lektor	O	H	23172, 84
Håvik, Doris, assistent	N	S	17959, 70
Fraenkel, Ingegärd, studierektor	O	F	16654, 00
Bergquist, Jan, pol. mag.	N	S	13968, 66
Källstad, Thorvald, rektor	O	F	11895, 70
Sörenson, Lars-Ingvar, lokförare	N	S	11428, 90
Thylén, Bengt-Olof, disponent	O	H	10814, 00
Ryding, Gunvor, industritjänsteman	O	K	10438, 56
<u>Göteborgs och Bohus läns</u>			
Gustafsson, Gunnar, ombudsman	O	S	43935, 70
Åberg, Georg, fiskeriombudsman	O	F	23999, 28
Svensson, Evert, socionom	O	S	20503, 33
Mattsson, Lennart, distriktsstudieledare	O	C	15076, 42
Carlshamre, Nils, lektor	O	H	14900, 70
Olsson, Sven, ombudsman	N	S	12302, 00
Berndtsson, Henry, lantbrukare	O	F	11199, 66
<u>Älvsborgs läns norra</u>			
Johansson, Hilding, fil. doktor	O	S	41926, 42
Andersson, Sven, pappersbruksarbetare	O	S	19565, 66
Dockered, Robert, lantbrukare	O	C	18816, 42
Antby, Sven, hemmansägare	O	F	16975, 00
Andersson, Ruth, fröken	O	S	11739, 40
Enarsson, Arvid, skogsbruksägare	F	H	10825, 71
<u>Älvsborgs läns södra</u>			
Carlstein, Rune, stadskassör	O	S	34740, 71
Magnusson, Tage, disponent	O	H	17049, 28
Persson, Arne, lantbrukare	O	C	16239, 28
Hörnlund, Gördis, fru	O	S	16212, 33
Ekvall, Bernt, ombudsman	N	S	9727, 40
<u>Skaraborgs läns</u>			
Odhe, Nils, lantarbetare	O	S	44666, 42
Larsson, Gunnar, lantbrukare	O	C	29114, 17
Blomkvist, Arne, porslinsarbetare	O	S	20844, 33
Eliasson, Rolf, lantmästare	O	H	18224, 28
Hyltander, Gunnar, köpman	O	F	16692, 85
Börjesson, Bengt, kamrer	O	C	13588, 00
Åsbrink, Eva, rektor	N	S	12506, 60
<u>Värmlands läns</u>			
Eskel, Arvid, länsarbetsdirektör	O	S	71742, 84
Sandell, Viola, inspektör	O	S	33480, 00

Tabell 3.4. FORTS.

Valkrets De valdas namn och titel	Om- eller nyval etc.	Partibe- teckning	Jämförel- setal
Jonasson, Bertil, lantbrukare	O	C	23618, 56
Andersson, Karl-Gustav, rörverksarbetare	O	S	20088, 00
Cassel, Leif, lantbrukare	O	H	14975, 70
Mossberg, Holger, fabriksarbetare	O	S	14348, 56
Eriksson, Karl Erik, lantbrukare	F	F	14079, 28
Eskilsson, Gunnar, kommunalarbetare	O	S	11160, 00
<u>Örebro läns</u>			
Allard, Henry, f. d. försäljningschef	O	S	67477, 14
Lindberg, Marta, fru	O	S	31489, 33
Larsson, Erik, lantbrukare	O	C	19241, 42
Brandt, Erik, f. d. ombudsman	O	S	18893, 60
Andersson, Sven, frisörmästare	O	F	18267, 84
Ericsson, Sture, chefredaktör	N	S	13495, 42
Aldén, Olle, förman	N	S	10496, 44
Ringaby, Per-Erik, godsägare	O	H	10457, 85
<u>Västmanlands läns</u>			
Göransson, Olle, verkmästare	O	S	60447, 90
Hammarberg, Sven, ombudsman	O	S	28209, 00
Hjelm-Wallén, Lena, fil. mag.	N	S	16921, 40
Vigelsbo, Sven, lantbrukare	O	C	16045, 00
Enskog, Carl-Gustav, personalchef	O	F	14380, 00
Marcusson, Eric, ombudsman	N	S	12090, 00
Jadestig, Thure, föreståndare	N	S	9403, 00
<u>Kopparbergs läns</u>			
Mellqvist, Sven, expeditör	O	S	65055, 70
Fredriksson, Torsten, gruvarbetare	O	S	30359, 33
Eliasson, Lars, lantbrukare	O	C	29253, 56
Sundström, Gudrun, fru	O	S	18215, 60
Boo, Karl, assistent	O	C	13651, 66
Green, Åke, instruktör	N	S	13011, 14
Jonsson, Anders, möbelhandlare	O	F	12488, 56
Bergman, Ingrid, fru	N	S	10119, 77
<u>Gävleborgs läns</u>			
Lindholm, Sigurd, förutvarande statsråd	O	S	73784, 28
Ekström, Sven, förvaltningschef	O	S	34432, 66
Eriksson, John, f. d. ombudsman	O	C	26612, 84
Haglund, Anders, f. d. ombudsman	O	S	20659, 60
Thunvall, Gunbjörg, fru	O	S	14756, 84
Jonäng, Gunnel, nämndeman	N	C	12419, 33
Westberg, Olof, (Olle), förste rektor	O	F	12246, 98
Westberg, Hans-Olov, svarvare	N	S	11477, 55
Östrand, Olov, mättningsföreståndare	N	S	9390, 72
<u>Västernorrlands läns</u>			
Sundelin, Bernhard, åkeriägare	O	S	71329, 28
Martinsson, Bo, advokat	O	S	33287, 00
Hedlund, Gunnar, jur. doktor	O	C	25117, 85
Wiklund, Bengt, journalist	O	S	19972, 20
Olsson, Stig, mättningsman	N	S	14265, 85

Tabell 3. 4. FORTS.

Valkrets De valdas namn och titel	Om- eller nyval etc.	Partibe- teckning	Jämförel- setal
Fälldin, Thorbjörn, lantbrukare	F	C	11721, 66
Holmberg, Elvira, fru	O	S	11095, 66
Sellgren, Rolf, skeppningsföreståndare	N	F	10800, 00
<u>Jämtlands läns</u>			
Nilsson, Birger, ombudsman	O	S	30755, 71
Wikner, Valfrid, skogsvårdskonsulent	O	S	14352, 66
Larsson, Erik, lantbrukare	O	C	11905, 71
Lindberg, Sven, expeditör	N	S	8611, 60
Jönsson, Elias, ombudsman	O	F	6296, 42
<u>Västerbottens läns</u>			
Skoglund, Gösta, odont. doktor	O	S	50264, 28
Brännström, Roland, verkmästare	N	S	23456, 66
Nilsson, Jan-Ivan, lantbrukare	O	C	20342, 14
Larsson, Sigvard, direktör	O	F	16773, 57
Lundmark, Gunnar, lantbruksassistent	O	S	14074, 00
Nygren, Arne, redaktör	N	S	10052, 85
Nilsson, Tore, predikant	O	H	9697, 14
<u>Norrbottnens läns</u>			
Svanberg, Ingvar, skoldirektör	O	S	60897, 85
Hammarsten, Erik, bageriarbetare	O	S	28419, 00
Hansson, Tage, biträdande socialchef	O	S	17051, 40
Stridsman, Torsten, ombudsman	N	C	13060, 71
Berglund, Frida, distr. -sköt. -barnmorska	N	S	12179, 57
Marklund, Eivor, fru	O	K	11374, 28
Häll, Karl-Erik, ombudsman	N	S	9473, 00
Petersson, Per, hemmansägare	O	H	9370, 71

Tabell 3.5. NYA RÖSTSAMMANRÄKNINGAR TILL ANDRA KAMMAREN
Re-counting of votes for the second chamber

Datum för sammanräkningen	Valkrets	Avser återstoden av nedanstående mandat-tid
<u>Sammanräkningar till den år 1964 valda kammaren</u>		
23.10.1964	Fyrstadskretsen	1965 - 1968
27.11.1964	Hallands läns	1965 - 1968
2.12.1964	Fyrstadskretsen	1965 - 1968
23.12.1964	Stockholms stads	1965 - 1968
24. 8.1965	Stockholms läns	1965 - 1968
18.11.1965	Södermanlands läns	1965 - 1968
31.12.1965	Malmöhus läns	1965 - 1968
31.12.1965	Malmöhus läns	1965 - 1968
29. 2.1966	Stockholms stads	1965 - 1968
26. 8.1966	Västernorrlands läns	1965 - 1968
29.10.1966	Göteborgs stads	1965 - 1968
29.12.1966	Göteborgs stads	1965 - 1968
29.12.1966	Göteborgs o. Bohus läns	1965 - 1968
29.12.1966	Kopparbergs läns	1965 - 1968
29.12.1966	Norrbottnens läns	1965 - 1968
21.12.1967	Södermanlands läns	1965 - 1968
21.12.1967	Södermanlands läns	1965 - 1968
3. 1.1968	Norrbottnens läns	1965 - 1968
17. 4.1968	Stockholms stads	1965 - 1968
11. 6.1968	Skaraborgs läns	1965 - 1968
20. 9.1968	Stockholms stads	1965 - 1968
16.10.1968	Stockholms stads	1965 - 1968
<u>Sammanräkningar till den år 1968 valda kammaren</u>		
12. 9.1969	Jönköpings läns	1969 - 1972
9.10.1969	Jämtlands läns	1969 - 1972
26.11.1969	Stockholms stads	1969 - 1972
8. 1.1970	Stockholms stads	1969 - 1972

1) Orsak till avgång: D = Dödsfall, F = Vald till ledamot av första kammaren, Ö = Övriga orsaker.

Avgången ledamot			Nyvald ledamot	
Namn och titel	Orsak till avgång ¹⁾	Partibeteckning	Namn och titel	Partibeteckning
Lundberg, Roland, direktör	Ö	H	Karlsson, Eva, lärare	H
Bengtsson, Tore, ombudsman	D	S	Josefsson, Gösta, förste inspektör	S
Karlsson, Eva, lärare	D	H	Werner, Mårten, komminister	S68
Junker, Bengt, med. doktor	Ö	H	Fridolfsson, Filip, fabrikör	H
Stiernstedt, Lennart, godsägare	Ö	H	Åkerlind, Allan, byggnadsarbetare	H
Elmvall, Emil, lantbrukare	D	C	Sundkvist, Tage, lantbrukare	C
Nilsson, Eric, agronom	Ö	H	Sundberg, Ingrid, fru	H
Hansson, Stig, lantbrukare	Ö	C	Josefson, Stig, lantbrukare	C
Carbell, Erland, byråchef	Ö	S	Lindkvist, Oskar, ombudsman	S
Kärlander, Harald, f. d. ombudsman	Ö	S	Wiklund, Bengt, journalist	S
Elmén, Brita, socialvårdsinspektör	Ö	F	Fränkel, Ingegärd, studierektor	F
Björk, Kaj, redaktör	Ö	S	Hugosson, Kurt, byråchef	S
Johansson, Olof, fiskare	Ö	F	Åberg, Georg, fiskeriombudsman	F
Östrand, Erik, järnbruksarbetare	Ö	S	Sundström, Gudrun, fru	S
Lassinanti, Ragnar, kriminalkommisarie	Ö	S	Hansson, Tage, biträdande socialchef	S
Andersson, Rosa, fröken	Ö	S	Ludvigsson, Ingrid, fru	S
Berg, John Harry, ombudsman	D	S	Zetterström, Sven, kommunalråd	S
Andersson, Gösta, ombudsman	Ö	K	Marklund, Eivor, fru	K
Gärde Widemar, Ingrid, advokat	Ö	F	Larsson, Martin, möbelsnickare	F
From, Gideon, bankkamrer	D	F	Stigmarker, Stig, kontorsföreståndare	F
Jansson, Axel, redaktör	D	K	Thunborg, Karsten, byggnadsarbetare	K
Heurlin, Dagmar, kammaråklagare	Ö	H	Almryd, Hans, ombudsman	H
Hamrin, Yngve, chefredaktör	D	F	Sterne, Gösta, disponent	F
Larsson, Erik, lantbrukare	D	C	Åsling, Nils, lantbrukare	C
Bohman, Gösta, direktör	F	H	Björkman, Folke, redaktör	M
Gustafsson, Hans, statsråd	Ö	C	Olhede, Sven-Göran, statssekreterare	S

Tabell 3. 6. POSTRÖSTER VID ANDRAKAMMARVALET 1968 VALKRETSVIS
Postal votes at the elections to the second chamber 1968, by constituency

Valkrets	Med giltiga valseddlar	Med ogiltiga valsedlar	Samtliga	Giltiga valseddlar efter partier								
				H	C	F	S68	Mp	KDS	S	K	Ö
Stockholms stads	45738	961	46699	15193	2438	10346	-	-	396	16159	1155	51
Stockholms läns	26506	674	27180	7753	2372	6017	-	-	255	9586	509	14
Uppsala läns	6856	261	7117	1859	724	1680	-	-	142	2346	97	8
Södermanlands läns	7006	185	7191	1476	682	1648	-	-	123	2956	109	12
Östergötlands läns	11483	136	11619	3012	1194	2636	-	-	263	4178	172	28
Jönköpings läns	9156	151	9307	2664	1182	1849	-	-	370	2977	106	8
Kronobergs läns	4619	102	4721	1148	783	892	-	-	78	1623	92	3
Kalmar läns	6813	177	6990	1874	953	1290	-	-	101	2491	94	10
Gotlands läns	1761	46	1807	414	-	-	-	731	7	596	-	13
Blekinge läns	4185	148	4333	1222	420	811	-	-	56	1619	57	-
Kristianstads läns	6720	272	6992	1973	900	1414	-	-	136	2225	58	14
Fyrstadskretsen	17187	1059	18246	-	-	-	8510	2369	112	5923	237	36
Malmöhus läns	5832	415	6247	1997	815	1056	-	-	42	1872	37	13
Hallands läns	4827	153	4980	1251	842	1111	-	-	47	1508	49	19
Göteborgs stads	19762	744	20506	4787	765	7744	-	-	113	5928	412	13
Göteborgs och Bohus läns	7132	253	7385	1771	675	2236	-	-	72	2257	110	11
Älvsborgs läns norra	5694	177	5871	1190	756	1656	-	-	108	1929	54	1
Älvsborgs läns södra	4684	132	4816	1472	554	998	-	-	44	1555	55	6
Skaraborgs läns	6403	116	6519	1698	1070	1496	-	-	152	1897	86	4
Värmlands läns	9450	248	9698	1849	1384	1728	-	-	100	4166	196	27
Örebro läns	8227	154	8381	1554	891	2131	-	-	169	3349	128	5
Västmanlands läns	7245	217	7462	1316	773	1638	-	-	116	3249	145	8
Kopparbergs läns	8453	98	8551	1390	1353	1572	-	-	174	3796	165	3
Gävleborgs läns	8230	232	8462	1298	1324	1386	-	-	85	3905	219	13
Västernorrlands läns	10747	271	11018	1508	1711	1585	-	-	240	5405	287	11
Jämtlands läns	5372	98	5470	908	816	911	-	-	102	2553	73	9
Västerbottens läns	8506	199	8705	1146	1250	1780	-	-	316	3896	107	11
Norrbottnens läns	10203	278	10481	1295	937	1383	-	-	218	5650	702	18
Hela riket	278797	7957	286754	65018	27564	58994	8510	3100	4137	105594	5511	369

 Procentuell fördelning av giltiga valsedlar

H	C	F	S68	Mp	KDS	S	K	Ö
33,2	5,3	22,6	-	-	0,9	35,3	2,5	0,1
29,2	8,9	22,7	-	-	1,0	36,2	1,9	0,1
27,1	10,6	24,5	-	-	2,1	34,2	1,4	0,1
21,1	9,7	23,5	-	-	1,8	42,2	1,6	0,2
26,2	10,4	23,0	-	-	2,3	36,4	1,5	0,2
29,1	12,9	20,2	-	-	4,0	32,5	1,2	0,1
24,9	17,0	19,3	-	-	1,7	35,1	2,0	0,1
27,5	14,0	18,9	-	-	1,5	36,6	1,4	0,1
23,5	-	-	-	41,5	0,4	33,8	-	0,7
29,2	10,0	19,4	-	-	1,3	38,7	1,4	-
29,4	13,4	21,0	-	-	2,0	33,1	0,9	0,2
-	-	-	49,5	13,8	0,7	34,5	1,4	0,2
34,2	14,0	18,1	-	-	0,7	32,1	0,6	0,2
25,9	17,4	23,0	-	-	1,0	31,2	1,0	0,4
24,2	3,9	39,2	-	-	0,6	30,0	2,1	0,1
24,8	9,5	31,4	-	-	1,0	31,6	1,5	0,2
20,9	13,3	29,1	-	-	1,9	33,9	0,9	0,0
31,4	11,8	21,3	-	-	0,9	33,2	1,2	0,1
26,5	16,7	23,4	-	-	2,4	29,6	1,3	0,1
19,6	14,6	18,3	-	-	1,1	44,1	2,1	0,3
18,9	10,8	25,9	-	-	2,1	40,7	1,6	0,1
18,2	10,7	22,6	-	-	1,6	44,8	2,0	0,1
16,4	16,0	18,6	-	-	2,1	44,9	2,0	0,0
15,8	16,1	16,8	-	-	1,0	47,4	2,7	0,2
14,0	15,9	14,7	-	-	2,2	50,3	2,7	0,1
16,9	15,2	17,0	-	-	1,9	47,5	1,4	0,2
13,5	14,7	20,9	-	-	3,7	45,8	1,3	0,1
12,7	9,2	13,6	-	-	2,1	55,4	6,9	0,2
23,3	9,9	21,2	3,1	1,1	1,5	37,9	2,0	0,1

Tabell 3.7. POSTRÖSTER VID ANDRAKAMMARVALET 1968 FRÅN UTOM RIKET RÖSTANDE, VALKRETSVIS
 Voters abroad at the elections to the second chamber 1968, by constituency

Valkrets	Personer som röstat utomlands vid andrakammarvalet 1968													
	På far-tyg	Vid svenska utl. förband	Vid beskickningar och konsulat	Därav i										
				Finland	Norge	Danmark	Island	Tyskland	Nederländerna	Belgien	Frankrike	Storbritannien	Spanien	
Stockholms stads Stockholms	läns	545	31	3 541	118	77	148	26	265	68	119	190	231	322
Uppsala	"	31	8	237	3	6	7	1	9	3	2	12	7	9
Södermanlands	"	57	13	116	2	3	6	3	13	2	2	10	4	8
Östergötlands	"	109	27	209	11	4	3	1	30	17	5	4	13	14
Jönköpings	"	67	19	146	1	-	2	1	19	4	-	7	9	16
Kronobergs	"	37	8	58	-	1	2	-	13	-	-	2	7	3
Kalmar	"	134	9	61	3	2	4	-	7	2	-	4	2	6
Gotlands	"	32	7	6	-	-	1	-	1	-	-	-	-	1
Blekinge	"	103	6	47	3	4	2	-	3	2	2	1	2	3
Kristianstads	"	136	18	86	2	5	7	1	11	2	1	4	2	9
Fyrstadskretsen Malmöhus	läns	532	28	563	7	12	31	4	58	12	7	22	35	46
Hallands	"	87	9	83	-	1	4	-	12	3	1	3	7	10
Göteborgs stads Göteborgs o. Bohusläns	läns	823	30	613	13	38	33	3	40	19	23	28	57	56
Älvsborgs läns norra Älvsborgs läns södra		137	10	146	1	1	11	1	26	5	-	2	13	12
Skaraborgs	läns	50	16	77	2	3	-	-	5	2	3	4	2	7
Värmlands	"	52	15	91	-	7	3	-	16	1	1	3	6	16
Örebro	"	52	7	98	2	1	2	1	7	3	3	1	9	4
Västmanlands	"	65	10	108	1	1	-	1	16	6	2	3	10	8
Kopparbergs	"	57	15	109	-	3	4	1	7	-	1	2	7	5
Gävleborgs	"	74	6	113	1	3	1	-	9	2	2	9	4	13
Västernorrlands	"	110	8	78	5	2	4	1	5	-	3	4	6	3
Jämtlands	"	25	13	39	2	-	-	-	4	1	-	5	2	2
Västerbottens	"	35	14	36	2	3	-	3	5	-	-	2	2	2
Norrbottnens	"	57	20	43	1	1	1	-	4	-	-	2	2	6
Hela riket		3 407	347	6 704	180	178	276	48	585	154	177	324	439	581

Tabell 3. 8. OGILTIGFÖRKLARING AV VALKVERT OCH VALSEDLAR VID ANDRAKAMMAR-
VALET 1968

Invalid voting papers at the elections to the second chamber

Orsak till ogiltigförklaring	Post- röster	Övriga	Hela antalet
<u>Ytterkuvert som obrutna förklarats ogiltiga</u>			
Ytterkuvert från icke behörig röstmottagare	12	-	12
Ej återfunnen i röstlängden som röstberättigad	128	-	128
Röstat före valdagen utan rätt därtill	76	-	76
Röstat på postanstalt på samma ort	42	-	42
Röstat både på postanstalt och vallokal	183	-	183
Röstat på mer än en postanstalt	26	-	26
Ej röstat i föreskriven ordning utan närmare uppgift	69	-	69
Ytterkuvert felaktigt, märkt eller öppet	77	-	77
Underskrift saknades, var felaktigt angiven eller felplacerad	74	-	74
Uppgift om ort och datum saknades	25	-	25
Stämpel saknades eller med för tidigt datum	74	-	74
Utan eller med felaktig bevitning	16	-	16
Postfunktionärs signatur saknades	20	-	20
För sent inkommet	51	-	51
Utan ytterkuvert	10	-	10
Ej röstat i föreskriven tid	10	-	10
Summa	893	-	893
<u>Ytterkuvert som förklarats ogiltiga på grund av innehållet</u>			
Utan eller med annat innehåll	49	-	49
Valsedel direkt i ytterkuvert	123	-	123
Flera valkuvert	10	-	10
Både valkuvert och annat	40	-	40
Valkuvert öppet	130	-	130
Valkuvert märkt eller felaktigt	853	1	854
Äktamakeförsändelse utan ytterkuvert	65	-	65
Äktamakeförsändelse utan innerkuvert	8	-	8
Äktamakeförsändelse med flera innerkuvert	1	-	1
Äktamakeförsändelse med både innerkuvert och annat	1	-	1
Äktamakeförsändelse märkt eller felaktig	16	-	16
Både valkuvert och äktamakeförsändelse	-	-	-
Valkuvert i stället för äktamakeförsändelse	28	-	28
Äktamakeförsändelse i stället för valkuvert	82	-	82
Summa	1 406	1	1 407

Tabell 3.8. FORTS.

Orsak till ogiltigförklaring	Post- röster	Övriga	Hela antalet
<u>Valkuvert utan giltig valsedel</u>			
Valsedel med alla namn strukna	-	12	12
Felaktig valsedel	54	34	88
Utan innehåll	686	6 650	7 336
Blank valsedel	148	294	442
Annat innehåll än valsedel	220	1 084	1 304
Både valsedel och annat innehåll	40	177	217
Två olika valsedlar	608	9 478	10 086
Flera än två valsedlar	78	2 662	2 740
Valsedel av annat än vitt papper	53	10	63
Valsedel märkt	663	3 155	3 818
Valsedel utan partibeteckning	109	20	129
Valsedel med felplacerad partibeteckning	67	24	91
Valsedel med flera än en partibeteckning	78	9	87
Valsedel med felplacerad valkrets-beteckning	68	19	87
Valsedel med annan beteckning än parti- och valkrets-beteckning	2	-	2
Valsedel utan giltigt namn	4 648	912	5 560
Summa	7 522	24 540	32 062
Omslag saknades eller var ej förseglad	6	-	6
Totalsumma	7 528	24 540	32 068

Tabell 3.9. PROPORTIONALITET M. M. VID ANDRAKAMMARVALET 1968

Proportionality etc. at the elections to the second chamber

Valsedlar, valda m. m.	Parti								Summa ³⁾
	H	C	F	S 68	Mp	KDS	S	K	
Giltiga valsedlar									
Antal	621 031	757 215	688 456	82 082	41 307	72 377	2 420 277	145 172	4 829 379
Procentuell fördelning	12,9	15,7	14,3	1,7	0,9	1,5	50,1	3,0	100
Valda ledamöter									
Antal	29	37	32	4	3	-	125	3	233
Procentuell fördelning	12,4	15,9	13,7	1,7	1,3	-	53,6	1,3	100
Valda ledamöter vid ¹⁾ riksproportionalitet									
Antal	30	37	33	4	2	3	117	7	233
Över- eller under- representation ²⁾	-1	+0	-1	+0	+1	-3	+8	-4	+0
Antal valsedlar per vald ledamot	21 415	20 465	21 514	20 520	13 769	-	19 362	48 391	20 727

1) Dvs om hela riket utgjort en valkrets och mandaten fördelats proportionellt.

2) Skillnaden mellan antalet valda och det antal som skulle ha valts enligt riksproportionaliteten.

3) Inklusive röster som tillfallit övriga partibeteckningar.

Tabell 3.10. RÖSTBERÄTTIGADE OCH RÖSTANDE UTLANDSSVENSKAR VID ANDRAKAMMARVALET
1968 EFTER KÖN VALKRETSVIS

Entitled to vote and voters abroad at the elections to the second chamber 1968, by sex and constituency

Valkrets	Röstberättigade			Röstande			Därav röstade i vallokalen
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	
Stockholms stads	217	265	482	182	210	392	27
Stockholms läns	216	194	410	183	158	341	16
Uppsala läns	21	14	35	20	11	31	2
Södermanlands läns	23	22	45	19	19	38	1
Östergötlands läns	35	22	57	31	18	49	3
Jönköpings läns	24	25	49	20	22	42	-
Kronobergs läns	7	5	12	5	3	8	-
Kalmar läns	5	6	11	4	5	9	-
Gotlands läns	-	1	1	-	1	1	-
Blekinge läns	6	7	13	5	6	11	-
Kristianstads läns	16	16	32	11	12	23	-
Fyrstadskretsen	74	83	157	60	65	125	8
Malmöhus läns	18	24	42	15	20	35	-
Hallands läns	13	16	29	11	11	22	-
Göteborgs stads	82	80	162	71	69	140	5
Göteborgs och Bohus läns	24	22	46	20	17	37	-
Älvsborgs läns norra	13	14	27	11	10	21	-
Älvsborgs läns södra	6	5	11	5	4	9	3
Skaraborgs läns	9	15	24	6	11	17	1
Värmlands läns	17	22	39	12	16	28	-
Örebro läns	12	9	21	8	6	14	-
Västmanlands läns	28	26	54	18	19	37	4
Kopparbergs läns	15	16	31	11	15	26	6
Gävleborgs läns	34	22	56	27	19	46	-
Västernorrlands läns	23	13	36	15	7	22	-
Jämtlands läns	3	2	5	3	1	4	1
Västerbottens läns	2	4	6	2	3	5	-
Norrbottnens läns	6	4	10	5	2	7	-
Hela riket	949	954	¹⁾ 1 903	780	760	1 540	77
Andel röstande	-	-	-	82	80	81	5

1) I Riksdagsmannavalen 1965 - 1968 del I, tabell 2 uppges antalet röstberättigade utlandssvenskar vid 1968 års val vara 1 900. Denna uppgift kommer från de ojusterade röstlängderna. Vid justering av dessa har tre röstberättigade utlandssvenskar tillkommit.

Tabell 3. 11. RÖSTBERÄTTIGADE OCH RÖSTANDE UTLANDSSVENSKAR VID ANDRAKAMMARVALET 1968 EFTER KÖN OCH ÅLDER

Entitled to vote and voters abroad at the elections to the second chamber 1968, by sex and age

Ålder	Män			Kvinnor			Summa		
	Röstbe- rättigade	Röstande		Röstbe- rättigade	Röstande		Röstbe- rättigade	Röstande	
		Antal	%		Antal	%		Antal	%
21 - 24	31	19	..	83	61	..	114	80	70,2
25 - 29	166	130	78,3	252	173	68,7	418	303	72,5
30 - 39	347	278	80,1	313	254	81,2	660	532	80,6
40 - 49	220	188	85,5	178	157	88,2	398	345	86,7
50 - 59	101	91	90,1	71	66	..	172	157	91,3
60 - 69	62	53	..	43	39	..	105	92	87,6
70 - w	22	21	..	14	10	..	36	31	..
Summa	949	780	82,2	954	760	79,7	¹⁾ 1903	1540	80,9

1) I Riksdagsmannavalen 1965 - 1968 del 1, tabell 2 uppges antalet röstberättigade utlandssvenskar vid 1968 års val vara 1 900. Denna uppgift kommer från de ojusterade röstlängderna. Vid justering av dessa har tre röstberättigade utlandssvenskar tillkommit.

4 Valdistriktsredovisningen av andrakammarvalet 1968

The returns of the electoral districts
at the elections to the second chamber in 1968

I samband med andrakammarvalet 1968 genomförde Sveriges Radio en valvaka i samband med den preliminära röstsammanräkningen varvid valresultat från samtliga valdistrikt rapporterades via televerkets uppsamlingscentraler till Sveriges Radio i Stockholm. Dessa uppgifter användes för en prognos om valresultatet och senare en slutredovisning av den preliminära röstsammanräkningen. Tabellerna i detta avsnitt bygger på ett magnetband från valvakan med dessa preliminära resultat.

I tidigare valstatistiska redogörelser har uppgifter lämnats om rösternas partifördelning efter församlingens tätortsgrad och näringskaraktär. Dessa tabeller motsvaras av tabell 4.1. Övriga här publicerade tabeller har tidigare ej redovisats.

Rösterna som tillföll Mittenpartierna (Mp) på Gotland eller i Fyrstadskretsen fördelades vid valvakan efter första namnet på listan på C och F. På liknande sätt redovisas rösterna som tillföll den s k Regnell-listan för Samling 68 i Fyrstadskretsen under beteckningen H. Övriga röster på S68 (med Sjöholm och Rubin som första namn) redovisas i tabell 4.1 och 4.2 under beteckningen BS (Borgerlig samling).

Med tätortsgrad avses tätortsgraden enligt 1965 års folk- och bostadsräkning för den församling i vilken valdistriktet ligger. För distrikt vari ingår (delar av) flera församlingar har motsvarande värde beräknats. I tabellerna 4.3 - 4.9 används följande beteckningar:

- A = utan tätortsbefolkning
- B = 0,1 - 9,9 % tätortsbefolkning
- C = 10,0 - 29,9 % "
- D = 30,0 - 49,9 % "
- E = 50,0 - 69,9 % "

F = 70,0 - 89,9 % "

G = 90,0 - 99,9 % "

H = enbart tätortsbefolkning

Näringskaraktär agnes i 8 grupper enligt nedanstående uppställning. Indelningen har skett efter församlingens näringskaraktär enligt 1965 års folk- och bostadsräkning (del IV) varvid bland i jordbruket sysselsatta inkluderats medhjälpande gifta samboende kvinnor i jordbruk.

- 1 = mindre än 40,0 % sysselsatta i jordbruk, minst 60,0 % sysselsatta i industri
- 2 = mindre än 40,0 % sysselsatta i jordbruk, mellan 50,0 och 59,9 % sysselsatta i industri
- 3 = mindre än 40,0 % sysselsatta i jordbruk, mellan 40,0 och 49,9 % sysselsatta i industri
- 4 = mindre än 40,0 % sysselsatta i jordbruk, mindre än 40,0 % sysselsatta i industri
- 5 = mellan 40,0 och 69,9 % sysselsatta i jordbruk, minst 30,0 % sysselsatta i industri
- 6 = mellan 40,0 och 69,9 % sysselsatta i jordbruk, mellan 20,0 och 29,9 % sysselsatta i industri
- 7 = mellan 40,0 och 69,9 % sysselsatta i jordbruk, mindre än 20,0 % sysselsatta i industri
- 8 = minst 70,0 % sysselsatta i jordbruk

I den preliminära redovisningen under valnatten ingår ej poströster. I tabellerna 4.1 - 4.8 redovisas genomgående röster utan poströster, medan ej röstande och poströstande redovisas tillsammans.

Felkällor

De uppgifter som tabellerna bygger på är preliminära. Uppgifterna om antalet röstberättigade härrör från länsstyrelsernas datakontor enligt stommarna till röstlängden och har endast i enstaka fall justerats med hänsyn till eventuella ändringar vid den lokala skattemyndighetens granskning av röstlängden. Antalet röstande på olika partier i valdistriktet är det under valnatten rapporterade och har ej justerats senare. Hela antalet valdistrikt 1968 var 6 334 medan i tabellerna återfinns uppgifter om 6 300 valdistrikt. Återstående 34 distrikt påfördes inget värde vid valvakan och har därför uteslutits ur bearbetningen. Enstaka extremvärden i tabellerna kan bero på felaktigheter i materialet som sammanhänger med felrapporteringar eller felstansningar. Bearbetningen har skett med ADB.

Tabell 4.1. RÖSTBERÄTTIGADE OCH RÖSTANDE EFTER PARTIER VID ANDRAKAMMARVALET 1968 EFTER FÖRSAMLINGENS TÄTORTSGRAD OCH NÄRINGSKARAKTÄR

Persons entitled to vote and actually voting by party and by the degree of urbanity and the economic structure of the parish

Tätortsgrad	Antal röstberättigade	Antal giltiga röster	Antal giltiga röster efter partier							Procentuell fördelning av antalet giltiga röster						
			H	C	F	BS	KDS	S	K	H	C	F	BS	KDS	S	K
Tätortsbefolkningens procentuella andel																
0,0	369250	313553	46959	133865	28847	64	5601	94940	3277	15,0	42,7	9,2	0,0	1,8	30,3	1,0
0,1 - 9,9	27797	23656	3294	9707	2284	0	442	7691	238	13,9	41,0	9,7	-	1,9	32,5	1,0
10,0 - 29,9	232559	197792	24934	69863	19804	12	4129	75412	3638	12,6	35,3	10,0	0,0	2,1	38,1	1,8
30,0 - 49,9	436284	370713	40501	107845	37101	109	6990	167525	10642	10,9	29,1	10,0	0,0	1,9	45,2	2,9
50,0 - 69,9	464561	395169	45820	95487	40910	130	8173	194843	9806	11,6	24,2	10,4	0,0	2,1	49,3	2,5
70,0 - 89,9	584575	495582	52099	90345	55604	167	8150	274717	14500	10,5	18,2	11,2	0,0	1,6	55,4	2,9
90,0 - 99,9	2151796	1791374	225999	176441	276050	15160	23361	1018976	55387	12,6	9,8	15,4	0,8	1,3	56,9	3,1
100	1145195	913732	154363	59991	178536	14934	10633	454796	40479	16,9	6,6	19,5	1,6	1,2	49,8	4,4
Näringsgrenarnas procentuella andel																
Mindre än 40,0 jordbruk																
60,0 - industri	667028	574492	46465	70990	60082	1125	8630	366033	21167	8,1	12,4	10,5	0,2	1,5	63,7	3,7
50,0 - 59,9 "	1009418	848454	93382	118043	117468	1236	13300	477668	27357	11,0	13,9	13,8	0,1	1,6	56,3	3,2
40,0 - 49,9 "	1278636	1069040	131970	157230	154201	13779	15610	565564	30686	12,3	14,7	14,4	1,3	1,5	52,9	2,9
0,0 - 39,9 "	1872566	1514458	253207	196877	259980	14343	20166	718455	51430	16,7	13,0	17,2	1,0	1,3	47,4	3,4
40,0 - 69,9 jordbruk																
30,0 - industri	163380	138818	20463	56153	11345	20	2578	46510	1749	14,7	40,5	8,2	0,0	1,9	33,5	1,3
20,0 - 29,9 "	306970	260176	35171	101894	26901	67	5597	86359	4187	13,5	39,2	10,3	0,0	2,2	33,2	1,6
0,0 - 19,9 "	90605	75987	9834	31213	7549	6	1349	24750	1286	12,9	41,1	9,9	0,0	1,8	32,6	1,7
70,0 - jordbruk	23414	20146	3477	11144	1610	0	249	3561	105	17,3	55,3	8,0	-	1,2	17,7	0,5
Summa	5412017	4501571	593969	743544	639136	30576	67479	2288900	137967	13,2	16,5	14,2	0,7	1,5	50,8	3,1

Tabell 4.2. RÖSTBERÄTTIGADE OCH ANDELEN RÖSTANDE PÅ OLIKA PARTIER RESP. EJ RÖSTANDE AV HELA ANTALET RÖSTBERÄTTIGADE VID ANDRAKAMMARVALET 1968 EFTER FÖRSAMLINGENS TÄTORTSGRAD OCH NÄRINGSKARAKTÄR

Entitled to vote and the percentages of voters for different parties and non-voters, by degree of urbanity and economic structure in the parish

Tätortsgrad Näringskaraktär	Antal röst- berättigade	Därav % röstande på							Ej röstande och poströs- tande	
		H	C	F	BS	KDS	S	K		
Tätortsbefolkningens procentuella andel										
0,0	369 250	12,7	36,3	7,8	0,0	1,5	25,7	0,9	15,1	
0,1 - 9,9	27 797	11,9	34,9	8,2	-	1,6	27,7	0,9	14,9	
10,0 - 29,9	232 559	10,7	30,0	8,5	0,0	1,8	32,4	1,6	14,9	
30,0 - 49,9	436 284	9,3	24,7	8,5	0,0	1,6	38,4	2,4	15,0	
50,0 - 69,9	464 561	9,9	20,6	8,8	0,0	1,8	41,9	2,1	14,9	
70,0 - 89,9	584 575	8,9	15,5	9,5	0,0	1,4	47,0	2,5	15,2	
90,0 - 99,9	2 151 796	10,5	8,2	12,8	0,7	1,1	47,4	2,6	16,7	
100	1 145 195	13,5	5,2	15,6	1,3	0,9	39,7	3,5	20,2	
Näringsgrenarnas procentuella andel										
Mindre än 40,0 jordbruk										
60,0 - industri	667 028	7,0	10,6	9,0	0,2	1,3	54,9	3,2	13,9	
50,0 - 59,9 "	1 009 418	9,3	11,7	11,6	0,1	1,3	47,3	2,7	15,9	
40,0 - 49,9 "	1 278 636	10,3	12,3	12,1	1,1	1,2	44,2	2,4	16,4	
0,0 - 39,9 "	1 872 566	13,5	10,5	13,9	0,8	1,1	38,4	2,7	19,1	
40,0 - 69,9 jordbruk										
30,0 - industri	163 380	12,5	34,4	6,9	0,0	1,6	28,5	1,0	15,0	
20,0 - 29,9 "	306 970	11,5	33,2	8,8	0,0	1,8	28,1	1,4	15,2	
0,0 - 19,9 "	90 605	10,9	34,4	8,3	0,0	1,5	27,3	1,4	16,1	
70,0 - jordbruk	23 414	14,9	47,6	6,9	-	1,1	15,2	0,4	14,0	
Summa	5 412 017	11,0	13,7	11,8	0,6	1,2	42,3	2,5	16,8	

Tabell 4. 3. VALDISTRIKT VID ANDRAKAMMARVALET 1968 EFTER ANDELEN RÖSTANDE PÅ HÖGERPARTIET AV SAMTLIGA RÖSTBERÄTTIGADE OCH EFTER FÖRSAMLINGENS TÄTORTSGRAD OCH NÄRINGSKARAKTÄR.

Electoral districts by voters for the Conservatives as a percentage of those entitled to vote and by degree of urbanity and economic structure in the parish

Andelen röstande	Tätortsgrad ¹⁾								Näringskaraktär ¹⁾								Samtliga
	A	B	C	D	E	F	G	H	1	2	3	4	5	6	7	8	
Absoluta tal																	
-04	131	3	133	273	175	157	191	33	190	181	155	259	50	153	98	10	1096
05-09	254	15	145	262	198	172	454	169	224	277	373	397	73	219	77	29	1669
10-14	341	29	135	205	170	134	370	190	90	221	358	474	104	227	74	26	1574
15-19	218	15	78	115	109	76	219	100	56	117	184	295	69	139	48	22	930
20-24	159	6	40	49	58	32	87	64	10	51	85	144	58	98	39	10	495
25-29	71	2	27	20	19	4	64	42	8	25	33	88	24	48	16	7	249
30-34	37	1	12	8	14	4	25	27	-	13	16	53	12	20	6	8	128
35-39	22	-	1	5	3	2	15	21	-	3	3	36	5	8	8	6	69
40-44	12	-	3	2	1	2	10	12	1	3	2	23	3	5	-	5	42
45-49	4	-	1	1	2	-	3	16	-	2	2	18	1	1	-	3	27
50-54	2	-	-	-	-	-	5	7	-	1	1	10	1	-	-	1	14
55-59	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	4	-	-	-	-	4
60-64	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
65-69	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	1	-	1	-	-	2
70-74	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
75-79	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
80-84	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
85-89	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
90-94	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
95-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Summa	1251	71	575	940	749	584	1444	686	579	894	1212	1803	400	919	366	127	6300
Relativa tal																	
-04	11	4	23	29	23	27	13	5	33	20	13	14	13	17	27	8	17
05-09	20	21	25	28	26	29	31	25	39	31	31	22	18	24	21	23	27
10-14	27	41	24	22	23	23	26	28	16	25	30	26	26	25	20	21	25
15-19	17	21	14	12	15	13	15	15	10	13	15	16	17	15	13	17	15
20-24	13	9	7	5	8	6	6	9	2	6	7	8	15	11	11	8	8
25-29	6	3	5	2	3	1	4	6	1	3	3	5	6	5	4	6	4
30-34	3	1	2	1	2	1	2	4	-	2	1	3	3	2	2	6	2
35-39	2	-	0	1	0	0	1	3	-	0	0	2	1	1	2	5	1
40-44	1	-	0	0	0	0	1	2	0	0	0	1	1	1	-	4	1
45-49	0	-	0	0	0	-	0	2	-	0	0	1	0	0	-	2	0
50-54	0	-	-	-	-	-	0	1	-	0	0	1	0	-	-	1	0
55-59	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	0	-	-	-	-	0
60-64	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
65-69	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	0	-	0	-	-	0
70-74	-	-	-	-	-	-	0	-	-	-	-	0	-	-	-	-	0
75-79	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
80-84	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
85-89	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
90-94	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
95-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Summa	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

1) Se förklaring på s 45

Tabell 4.4. VALDISTRIKT VID ANDRAKAMMARVALET 1968 EFTER ANDELEN RÖSTANDE PÅ CENTERPARTIET AV SAMTLIGA RÖSTBERÄTTIGADE OCH EFTER FÖRSAMLINGENS TÄTORTSGRAD OCH NÄRINGSKARAKTÄR.

Electoral districts by voters for the Centre Party as a percentage of those entitled to vote and by degree of urbanity and economic structure in the parish.

Andelen röstande	Tätortsgrad ¹⁾								Näringskaraktär ¹⁾								Samtliga
	A	B	C	D	E	F	G	H	1	2	3	4	5	6	7	8	
Absoluta tal																	
-04	7	-	10	31	19	16	221	203	43	69	159	195	7	23	11	-	507
05-09	19	-	25	54	57	76	574	416	181	235	232	508	3	39	23	-	1221
10-14	27	-	37	84	101	116	457	44	131	196	201	269	7	42	19	1	866
15-19	40	3	41	106	95	114	115	11	69	95	122	159	11	42	24	3	525
20-24	69	2	47	111	107	79	32	7	41	79	89	144	22	51	25	3	454
25-29	95	5	68	116	92	60	12	1	32	59	97	131	37	70	21	2	449
30-34	109	9	75	120	83	36	11	1	30	41	90	128	53	78	23	1	444
35-39	159	11	78	102	49	21	8	3	13	33	86	87	59	115	29	9	431
40-44	160	17	64	97	50	23	4	-	13	35	55	79	61	121	37	14	415
45-49	172	7	38	39	38	10	3	-	11	19	28	42	47	114	34	12	307
50-54	123	5	38	37	25	11	2	-	1	10	28	29	32	82	46	13	241
55-59	108	6	32	23	12	12	2	-	6	8	14	17	35	71	28	16	195
60-64	77	2	11	9	9	2	1	-	3	6	5	6	16	36	25	14	111
65-69	45	2	8	8	9	2	2	-	2	6	4	7	7	22	11	17	76
70-74	19	1	3	1	1	4	-	-	1	1	2	2	1	4	7	11	29
75-79	16	-	-	1	2	2	-	-	2	2	-	-	2	4	3	8	21
80-84	3	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	1	5
85-89	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	3
90-94	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
95-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Summa	1251	71	575	940	749	584	1444	686	579	894	1212	1803	400	919	366	127	6300
Relativa tal																	
-04	1	-	2	3	3	3	15	30	7	8	13	11	2	3	3	-	8
05-09	2	-	4	6	8	13	40	61	31	26	19	28	1	4	6	-	19
10-14	2	-	6	9	14	20	32	6	23	22	17	15	2	5	5	1	14
15-19	3	4	7	11	13	20	8	2	12	10	10	9	3	5	7	2	8
20-24	6	3	8	12	14	14	2	1	7	9	7	8	6	6	7	2	7
25-29	8	7	12	12	12	10	1	0	6	7	8	7	9	8	6	2	7
30-34	9	13	13	13	11	6	1	0	5	5	7	7	13	9	6	1	7
35-39	13	16	14	11	7	4	1	0	2	4	7	5	15	13	8	7	7
40-44	13	24	11	10	7	4	0	-	2	4	5	4	15	13	10	11	7
45-49	14	10	7	4	5	2	0	-	2	2	2	2	12	12	9	9	5
50-54	10	7	7	4	3	2	0	-	0	1	2	2	8	9	13	10	4
55-59	9	9	6	2	2	2	0	-	1	1	1	1	9	8	8	13	3
60-64	6	3	2	1	1	0	0	-	1	1	0	0	4	4	7	11	2
65-69	4	3	1	1	1	0	0	-	0	1	0	0	2	2	3	13	1
70-74	2	1	1	0	0	1	-	-	0	0	0	0	0	0	2	9	1
75-79	1	-	-	0	0	0	-	-	0	0	-	-	0	0	1	6	0
80-84	0	1	-	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	-	1	0
85-89	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	-	2	0
90-94	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
95-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Summa	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

1) Se förklaring på s 45

Tabell 4. 5. VALDISTRIKT VID ANDRAKAMMARVALET 1968 EFTER ANDELEN RÖSTANDE PÅ FOLKPARTIET AV SAMTLIGA RÖSTBERÄTTIGADE OCH EFTER FÖRSAMLINGENS TÄTORTSGRAD OCH NÄRINGSKARAKTÄR

Electoral districts by voters for the Liberals as a percentage of those entitled to vote and by degree of urbanity and economic structure in the parish.

Andelen röstande	Tätortsgrad ¹⁾								Näringskaraktär ¹⁾								Samtliga
	A	B	C	D	E	F	G	H	1	2	3	4	5	6	7	8	
Absoluta tal																	
-04	377	10	164	283	172	119	115	38	111	137	200	270	134	259	119	48	1278
05-09	443	41	182	312	265	212	280	92	246	228	337	398	147	303	123	45	1827
10-14	235	14	105	168	200	148	381	66	147	240	266	342	69	174	58	21	1317
15-19	99	6	58	96	71	64	326	190	51	163	198	345	35	76	32	10	910
20-24	52	-	30	38	22	21	227	181	16	73	134	281	6	48	12	1	571
25-29	25	-	18	14	9	7	59	60	4	32	42	74	5	26	9	-	192
30-34	11	-	7	13	8	4	25	20	4	18	17	31	3	10	4	1	88
35-39	4	-	6	7	-	1	12	12	-	1	13	17	1	7	3	-	42
40-44	2	-	3	1	1	2	9	15	-	1	2	21	-	7	2	-	33
45-49	1	-	-	2	1	4	4	11	-	-	2	17	-	3	1	-	23
50-54	1	-	2	2	-	1	1	1	-	-	1	4	-	2	-	1	8
55-59	-	-	-	1	-	-	2	-	-	1	-	-	-	1	1	-	3
60-64	1	-	-	2	-	1	3	-	-	-	-	2	-	3	2	-	7
65-69	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
70-74	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
75-79	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
80-84	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
85-89	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
90-94	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
95-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Summa	1251	71	575	940	749	584	1444	686	579	894	1212	1803	400	919	366	127	6300
Relativa tal																	
-04	30	14	29	30	23	20	8	6	19	15	17	15	34	28	33	38	20
05-09	35	58	32	33	35	36	19	13	43	26	28	22	37	33	34	35	29
10-14	19	20	18	18	27	25	26	10	25	27	22	19	17	19	16	17	21
15-19	8	9	10	10	10	11	23	28	9	18	16	19	9	8	9	8	14
20-24	4	-	5	4	3	4	16	26	3	8	11	16	2	5	3	1	9
25-29	2	-	3	2	1	1	4	9	1	4	4	4	1	3	3	-	3
30-34	1	-	1	1	1	1	2	3	1	2	1	2	1	1	1	1	1
35-39	0	-	1	1	-	0	1	2	-	0	1	1	0	1	1	-	1
40-44	0	-	1	0	0	0	1	2	-	0	0	1	-	1	1	-	1
45-49	0	-	-	0	0	1	0	2	-	-	0	1	-	0	0	-	0
50-54	0	-	0	0	-	0	0	0	-	-	0	0	-	0	-	1	0
55-59	-	-	-	0	-	-	0	-	-	0	-	-	-	0	0	-	0
60-64	0	-	-	0	-	0	0	-	-	-	-	0	-	0	1	-	0
65-69	-	-	-	0	-	-	-	-	-	-	-	0	-	-	-	-	0
70-74	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
75-79	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
80-84	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
85-89	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
90-94	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
95-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Summa	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

1) Se förklaring på s 45

Tabell 4. 6. VALDISTRIKT VID ANDRAKAMMARVALET 1968 EFTER ANDELEN RÖSTANDE PÅ DE BORGERLIGA PARTIERNAS AV SAMTLIGA RÖSTBERÄTTIGADE OCH EFTER FÖRSAMLINGENS TÄTORTSGRAD OCH NÄRINGSKARAKTÄR.

Electoral districts by voters for the Conservatives, Centre Party, and Liberals together as a percentage of those entitled to vote and by degree of urbanity and economic structure in the parish.

Andelen röstande	Tätortsgrad ¹⁾								Näringskaraktär ¹⁾								Samtliga
	A	B	C	D	E	F	G	H	1	2	3	4	5	6	7	8	
Absoluta tal																	
-04	2	-	2	13	5	1	1	-	2	1	-	11	1	3	6	-	24
05-09	4	-	3	16	11	3	6	-	5	3	4	16	3	6	6	-	43
10-14	9	-	9	17	12	18	26	-	20	23	8	17	4	11	8	-	91
15-19	12	-	11	36	30	27	76	5	67	41	28	27	4	18	11	1	197
20-24	7	-	22	31	33	46	118	17	86	55	58	43	4	19	8	1	274
25-29	18	-	16	56	34	53	154	67	90	85	96	83	3	26	14	1	398
30-34	26	2	29	53	51	53	200	104	72	115	118	158	4	30	19	2	518
35-39	32	2	30	69	65	62	216	110	67	113	146	208	14	25	13	-	586
40-44	35	1	38	89	77	70	201	96	42	117	155	229	21	32	10	1	607
45-49	46	4	48	97	90	76	167	82	42	99	156	227	24	47	14	1	610
50-54	92	6	57	90	77	51	104	55	26	72	125	188	36	66	17	2	532
55-59	90	10	53	98	75	42	69	35	14	51	108	172	30	78	15	4	472
60-64	131	12	51	74	65	23	39	36	12	33	67	141	55	87	30	6	431
65-69	143	9	64	77	51	20	31	27	13	31	67	106	48	113	40	4	422
70-74	150	9	47	54	26	16	15	18	9	17	34	80	50	102	34	9	335
75-79	145	4	42	36	20	7	12	20	8	15	22	53	38	91	47	12	286
80-84	130	7	29	21	15	5	3	10	1	16	12	25	29	83	34	20	220
85-89	87	4	19	7	4	8	2	3	2	4	3	12	18	53	22	20	134
90-94	67	1	4	4	6	1	3	1	-	2	4	6	11	24	14	26	87
95-	25	-	1	2	2	2	1	-	1	1	1	1	3	5	4	17	33
Summa	1251	71	575	940	749	584	1444	686	579	894	1212	1803	400	919	366	127	6300
Relativa tal																	
-04	0	-	0	1	1	0	0	-	0	0	-	1	0	0	2	-	0
05-09	0	-	1	2	2	1	0	-	1	0	0	1	0	1	2	-	1
10-14	1	-	2	2	2	3	1	-	4	3	1	1	1	1	2	-	1
15-19	1	-	2	4	4	5	5	1	12	5	2	2	1	2	3	1	3
20-24	1	-	4	3	4	8	8	3	15	6	5	2	1	2	2	1	4
25-29	1	-	3	6	4	9	11	10	16	10	10	5	1	2	4	0	6
30-34	2	3	5	6	7	9	14	15	12	13	10	8	1	3	5	2	8
35-39	3	3	5	7	9	11	15	16	12	13	12	12	4	3	4	-	9
40-44	3	1	7	10	10	12	14	14	7	13	13	13	5	4	3	1	10
45-49	4	6	8	10	12	13	12	12	7	11	13	13	6	5	4	1	10
50-54	8	9	10	10	10	9	7	8	5	8	10	10	9	7	5	2	8
55-59	7	14	9	10	10	7	5	5	2	6	9	10	8	9	4	3	8
60-64	11	17	9	8	9	4	3	5	2	4	6	8	14	10	8	5	7
65-69	11	13	11	8	7	3	2	4	2	4	6	6	12	12	11	3	7
70-74	12	13	8	6	4	3	1	3	2	2	3	4	13	11	9	7	5
75-79	12	6	7	4	3	1	1	3	1	2	2	3	10	10	13	9	5
80-84	10	10	5	2	2	1	0	2	0	2	1	1	7	9	9	16	4
85-89	7	6	3	1	1	1	0	0	0	0	0	1	5	6	6	16	2
90-94	5	1	1	0	1	0	0	0	-	0	0	0	3	3	4	21	1
95-	2	-	0	0	0	0	0	-	0	0	0	0	1	1	1	13	1
Summa	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

1) Se förklaring på s 45

Tabell 4. 7. VALDISTRIKT VID ANDRAKAMMARVALET 1968 EFTER ANDELEN RÖSTANDE PÅ KRISTEN DEMOKRATISK SAMLING AV SAMTLIGA RÖSTBERÄTTIGADE OCH EFTER FÖRSAMLINGENS TÄTORTSGRAD OCH NÄRINGSKARAKTÄR.

Electoral districts by voters for the Christian Democratic Coalition as a percentage of those entitled to vote and by degree of urbanity and economic structure in the parish.

Andelen röstande	Tätortsgrad ¹⁾								Näringskaraktär ¹⁾								Samtliga
	A	B	C	D	E	F	G	H	1	2	3	4	5	6	7	8	
Absoluta tal																	
-04	1163	65	495	844	660	551	1429	684	555	835	1153	1722	365	805	334	122	5891
05-09	72	6	59	79	71	25	13	1	17	48	51	64	32	83	26	5	326
10-14	15	-	10	9	14	7	-	1	7	8	6	13	2	17	3	-	56
15-19	1	-	8	5	2	-	-	-	-	2	2	2	-	8	2	-	16
20-24	-	-	2	1	1	1	2	-	-	1	-	1	-	5	-	-	7
25-29	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	3
30-34	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
35-39	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
40-44	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
45-49	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
50-54	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
55-59	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
60-64	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
65-69	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
70-74	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
75-79	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
80-84	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
85-89	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
90-94	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
95-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Summa	1251	71	575	940	749	584	1444	686	579	894	1212	1803	400	919	366	127	6300
Relativa tal																	
-04	93	92	86	90	88	94	99	100	96	93	95	96	91	86	91	96	94
05-09	6	9	10	8	10	4	1	0	3	5	4	4	8	9	7	4	5
10-14	1	-	2	1	2	1	-	0	1	1	1	1	1	2	1	-	1
15-19	0	-	1	1	0	-	-	-	-	0	0	0	-	1	1	-	0
20-24	-	-	0	0	0	0	0	-	-	0	-	0	-	1	-	-	0
25-29	-	-	0	0	0	-	-	-	-	-	-	0	0	0	-	-	0
30-34	-	-	-	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	-	0
35-39	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
40-44	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
45-49	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
50-54	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
55-59	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
60-64	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
65-69	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
70-74	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
75-79	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
80-84	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
85-89	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
90-94	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
95-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Summa	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

1) Se förklaring på s 45

Tabell 4. 8. VALDISTRIKT VID ANDRAKAMMARVALET 1968 EFTER ANDELEN RÖSTANDE PÅ SOCIAL-DEMOKRATISKA PARTIET AV SAMTLIGA RÖSTBERÄTTIGADE OCH EFTER FÖRSAMLINGENS TÄTORTSGRAD OCH NÄRINGSKARAKTÄR.

Electoral districts by voters for the Social Democrats as a percentage of those entitled to vote and by degree of urbanity and economic structure in the parish.

Andelen röstande	Tätortsgrad ¹⁾								Näringskaraktär ¹⁾								Samtliga
	A	B	C	D	E	F	G	H	1	2	3	4	5	6	7	8	
Absoluta tal																	
-04	45	-	4	2	2	3	3	-	1	1	1	3	6	15	8	24	59
05-09	83	1	7	7	10	3	4	1	-	5	6	8	15	37	19	26	116
10-14	97	5	21	14	9	8	1	7	2	8	7	20	22	60	23	20	162
15-19	139	9	44	27	15	6	8	16	5	17	13	35	38	95	43	18	264
20-24	167	6	51	47	35	10	13	21	13	21	26	70	52	113	44	11	350
25-29	146	9	55	70	35	17	19	25	6	21	50	103	45	108	37	6	376
30-34	144	8	64	97	64	27	45	35	14	43	85	145	54	98	38	7	484
35-39	109	15	62	95	89	35	62	49	18	45	106	185	41	92	24	5	516
40-44	91	7	62	127	78	56	91	61	23	70	127	214	29	85	23	2	573
45-49	73	7	55	94	83	71	160	83	38	105	128	241	39	60	12	3	626
50-54	51	-	38	97	96	87	220	108	50	117	190	256	24	41	18	1	697
55-59	28	2	37	69	84	76	222	133	69	125	169	241	15	22	10	-	651
60-64	25	1	23	56	55	48	227	86	78	115	134	148	5	26	15	-	521
65-69	18	1	24	53	31	49	174	38	105	95	80	56	6	28	16	2	388
70-74	14	-	12	32	28	48	107	16	79	64	51	28	4	19	11	1	257
75-79	8	-	8	22	15	30	65	7	59	27	27	22	2	11	6	1	155
80-84	6	-	5	11	12	8	20	-	16	13	7	11	1	6	8	-	62
85-89	5	-	1	8	1	1	3	-	2	2	3	5	1	1	5	-	19
90-94	1	-	1	5	5	1	-	-	1	-	2	5	1	1	3	-	13
95-	1	-	1	7	2	-	-	-	-	-	-	7	-	1	3	-	11
Summa	1251	71	575	940	749	584	1444	686	579	894	1212	1803	400	919	366	127	6300
Relativa tal																	
-04	4	-	1	0	0	1	0	-	0	0	0	0	2	2	2	19	1
05-09	7	1	1	1	1	1	0	0	-	1	1	0	4	4	5	21	2
10-14	8	7	4	2	1	1	0	1	0	1	1	1	6	7	6	16	3
15-19	11	13	8	3	2	1	1	2	1	2	1	2	10	10	12	14	4
20-24	13	9	9	5	5	2	1	3	2	2	2	4	13	12	12	9	6
25-29	12	13	10	7	5	3	1	4	1	2	4	6	11	12	10	5	6
30-34	12	11	11	10	9	5	3	5	2	5	7	8	14	11	10	5	8
35-39	9	21	11	10	12	6	4	7	3	5	9	10	10	10	7	4	8
40-44	7	10	11	14	10	10	6	9	4	8	11	12	7	9	6	2	9
45-49	6	10	10	10	11	12	11	12	7	12	11	13	10	7	3	2	10
50-54	4	-	7	10	13	15	15	16	9	13	16	14	6	5	5	1	11
55-59	2	3	6	7	11	13	15	19	12	14	14	13	4	2	3	-	10
60-64	2	1	4	6	7	8	16	13	14	13	11	8	1	3	4	-	8
65-69	1	1	4	6	4	8	12	6	18	11	7	3	2	3	4	2	6
70-74	1	-	2	3	4	8	7	2	14	7	4	2	1	2	3	1	4
75-79	1	-	1	2	2	5	5	1	10	3	2	1	1	1	2	1	3
80-84	1	-	1	1	2	1	1	-	3	2	1	1	0	1	2	-	1
85-89	0	-	0	1	0	0	0	-	0	0	0	0	0	0	1	-	0
90-94	0	-	0	1	1	0	-	-	0	-	0	0	0	0	1	-	0
95-	0	-	0	1	0	-	-	-	-	-	-	0	-	0	1	-	0
Summa	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

1) Se förklaring på s 45

Tabell 4. 9. VALDISTRIKT VID ANDRAKAMMARVALET 1968 EFTER ANDELEN RÖSTANDE PÅ KOMMUNISTISKA PARTIET AV SAMTLIGA RÖSTBERÄTTIGADE OCH EFTER FÖRSAMLINGENS TÄTORTSGRAD OCH NÄRINGSKARAKTÄR.

Electoral districts by voters for the Communists as a percentage of those entitled to vote and by degree of urbanity and economic structure in the parish.

Andelen röstande	Tätortsgrad ¹⁾								Näringskaraktär ¹⁾								Samtliga	
	A	B	C	D	E	F	G	H	1	2	3	4	5	6	7	8		
Absoluta tal																		
-04	1194	70	511	757	634	482	1230	425	464	748	1028	1409	369	826	335	124	5303	
05-09	39	1	39	102	65	70	161	248	93	97	154	288	19	56	18	-	725	
10-14	8	-	13	40	16	22	30	13	11	29	21	51	7	19	3	1	142	
15-19	2	-	5	10	12	6	14	-	4	13	5	18	1	8	-	-	49	
20-24	2	-	3	18	10	-	6	-	4	6	2	19	1	5	1	1	39	
25-29	3	-	-	4	6	1	1	-	-	-	1	8	-	2	4	-	15	
30-34	-	-	1	1	3	2	1	-	2	-	-	3	1	-	2	-	8	
35-39	2	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	1	1	1	4	
40-44	-	-	1	3	1	1	-	-	-	1	1	3	1	-	-	-	6	
45-49	1	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	2	-	1	1	-	4	
50-54	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	
55-59	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
60-64	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	
65-69	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
70-74	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
75-79	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	
80-84	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
85-89	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
90-94	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	
95-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Summa	1251	71	575	940	749	584	1444	686	579	894	1212	1803	400	919	366	127	6300	
Relativa tal																		
-04	95	99	89	81	85	83	85	62	80	84	85	78	92	90	92	98	84	
05-09	3	1	7	11	9	12	11	36	16	11	13	16	5	6	5	-	12	
10-14	1	-	2	4	2	4	2	2	2	3	2	3	2	2	1	1	2	
15-19	0	-	1	1	2	1	1	-	1	2	0	1	0	1	-	-	1	
20-24	0	-	1	2	1	-	0	-	1	1	0	1	0	1	0	1	1	
25-29	0	-	-	0	1	0	0	-	-	-	0	0	-	0	1	-	0	
30-34	-	-	0	0	0	0	0	-	0	-	-	0	0	-	1	-	0	
35-39	0	-	0	-	-	-	0	-	0	-	-	-	-	0	0	1	0	
40-44	-	-	0	0	0	-	-	-	-	0	0	0	0	-	-	-	0	
45-49	0	-	-	0	0	-	-	-	-	-	-	0	-	0	0	-	0	
50-54	-	-	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	0	
55-59	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
60-64	-	-	-	0	-	-	-	-	-	-	-	0	-	-	-	-	0	
65-69	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
70-74	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
75-79	-	-	-	0	-	-	-	-	-	-	-	0	-	-	-	-	0	
80-84	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
85-89	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
90-94	-	-	-	-	0	-	-	-	-	-	-	-	0	-	-	-	0	
95-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Summa	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	

1) Se förklaring på s 45

Tabell 4. 10. VALDISTRIKT VID ANDRAKAMMARVALET 1968 EFTER ANTAL RÖSTBERÄTTIGADE OCH FÖRSAMLINGENS TÄTORTSGRAD OCH NÄRINGSKARAKTÄR

Electoral districts by the total number of those entitled to vote and the degree of urbanity and economic structure of the parish.

Tätortsgrad Näringskaraktär	Antal röstberättigade										
	-29	30-49	50-99	100-199	200-299	300-499	500-999	1000-1499	1500-1999	2000-	Samtliga
Tätortsbefolkningens procentuella andel											
0,0	5	12	89	356	299	325	158	6	1	0	1251
0,1 - 9,9	0	0	0	12	17	24	18	0	0	0	71
10,0 - 29,9	1	3	41	132	108	120	135	33	2	0	575
30,0 - 49,9	12	23	95	164	127	174	253	74	15	3	940
50,0 - 69,9	3	13	53	99	89	118	227	89	50	8	749
70,0 - 89,9	1	2	15	33	52	69	142	134	82	54	584
90,0 - 99,9	4	1	10	16	19	34	158	500	484	218	1444
100	0	0	0	3	7	6	21	170	329	150	686
Summa	26	54	303	815	718	870	1112	1006	963	433	6300
Relativ fördelning (%)											
0,0	0,4	1,0	7,1	28,5	23,9	26,0	12,6	0,5	0,1	-	100
0,1 - 9,9	-	-	-	16,9	23,9	33,8	25,4	-	-	-	100
10,0 - 29,9	0,2	0,5	7,1	23,0	18,8	20,9	23,5	5,7	0,3	-	100
30,0 - 49,9	1,3	2,4	10,1	17,4	13,5	18,5	26,9	7,9	1,6	0,3	100
50,0 - 69,9	0,4	1,7	7,1	13,2	11,9	15,8	30,3	11,9	6,7	1,1	100
70,0 - 89,9	0,2	0,3	2,6	5,6	8,9	11,8	24,3	22,9	14,0	9,2	100
90,0 - 99,9	0,3	0,1	0,7	1,1	1,3	2,4	10,9	34,6	33,5	15,1	100
100	-	-	-	0,4	1,0	0,9	3,1	24,8	48,0	21,9	100
Summa	0,4	0,9	4,8	12,9	11,4	13,8	17,6	16,0	15,3	6,9	100
Näringsgrenarnas procentuella andel											
Mindre än 40,0 jordbruk											
60,0 - industri	0	1	12	27	28	48	142	148	101	72	579
50,0 - 59,9 "	1	5	20	56	62	87	175	211	181	96	894
40,0 - 49,9 "	2	4	32	78	92	125	249	296	245	89	1212
0,0 - 39,9 "	8	22	82	161	163	174	276	311	430	176	1803
40,0 - 69,9 jordbruk											
30,0 - industri	0	2	12	83	79	110	94	16	4	0	400
20,0 - 29,9 "	4	7	72	230	200	242	141	22	1	0	919
0,0 - 19,9 "	9	13	52	111	72	73	33	2	1	0	366
70,0 - jordbruk	2	0	21	69	22	11	2	0	0	0	127
Summa	26	54	303	815	718	870	1112	1006	963	433	6300
Relativ fördelning (%)											
Mindre än 40,0 jordbruk											
60,0 - industri	-	0,2	2,1	4,7	4,8	8,3	24,5	25,6	17,4	12,4	100
50,0 - 59,9 "	0,1	0,6	2,2	6,3	6,9	9,7	19,6	23,6	20,3	10,7	100
40,0 - 49,9 "	0,2	0,3	2,6	6,4	7,6	10,3	20,5	24,4	20,2	7,3	100
0,0 - 39,9 "	0,4	1,2	4,5	8,9	9,6	9,7	15,3	17,2	23,8	9,8	100
40,0 - 69,9 jordbruk											
30,0 - industri	-	0,5	3,0	20,7	19,7	27,5	23,5	4,0	1,0	-	100
20,0 - 29,9 "	0,4	0,8	7,8	25,0	21,8	26,3	15,3	2,4	0,1	-	100
0,0 - 19,9 "	2,5	3,6	14,2	30,3	19,7	19,9	9,0	0,5	0,3	-	100
70,0 - jordbruk	1,6	-	16,5	54,3	17,3	8,7	1,6	-	-	-	100
Summa	0,4	0,9	4,8	12,9	11,4	13,8	17,6	16,0	15,3	6,9	100

5 Valdeltagandeundersökningen vid andrakammarvalet 1968

The survey of the participation in the elections to the second chamber in 1968

Vid andrakammarvalet 1968 utförde SCB liksom vid tidigare riksdagsval en urvalsundersökning för att belysa valdeltagandet i olika ålders-, köns-, civilstånds-, yrkes- m fl befolkningsgrupper. I likhet med motsvarande undersökning vid 1964 års val gjordes undersökningen på ett urval personer som tidigare hade intervjuats i samband med den utvidgade arbetskraftsundersökningen hösten 1968.

Arbetskraftsundersökningarna (AKU), som avser att belysa den svenska arbetsmarknadssituationen, utfördes 1968 varje kvartal. Undersökningarna de tre första kvartalen omfattade ca 12 000 intervjuer och höstundersökningen drygt 60 000. Undersökningspopulationen är de personer som fyllt 14 år och är kyrkobokförda i Sverige. Intervjuerna utförs per telefon av lokalombudskåren vid Utredningsinstitutet (Ui) vid SCB och bortfallet är endast ca 1,5 - 2 %. Urvalet dras ur SCBs register över totalbefolkningen (RTB) och förnyas med 1/6 vid varje kvartalsundersökning varför ingen intervjuperson intervjuas mer än 1 1/2 år.

Den utvidgade AKU hösten 1968 fördelades på tio mätveckor så att ca 6 000 personer intervjuades med avseende på förhållandena under en viss kalendervecka. Intervjuformuläret hade vid denna undersökning utökats med en fråga om utbildning. Som urval för valdeltagandeundersökningen användes urvalet för de fyra första mätveckorna i den utvidgade AKU (tiden 8.9 - 4.10 1968) med alla personer i åldrarna under rösträttsåldern bortsorterade.

Detta urval, bestående av 22 049 individer, kördes i december i en sk ID-körning i RTB varifrån uppgifter om mantalsskrivning 1968 och inkomst 1967 hämtades. Samtidigt sorterades 662 utlänningar bort. 343 personer återfanns ej vid ID-körningen, men dessa torde i nästan samtliga fall antingen ha avlidit eller emigrerat under tiden mellan AKU-intervjun och ID-körningen. För de återstående 21 044 personerna gjordes dels hålkort med uppgifter från RTB och dels etiketter med namn- och adressuppgifter. Etiketterna klistrades på blanketter som sändes till länsstyrelserna där uppgift om valdeltagande (eller ev avsaknad av rösträtt) påfördes från röstlängderna. Utsändningen av materialet fördröjdes av tekniska skäl, varför röstlängderna då i flera fall redan hade sänts från länsstyrelserna till kommunerna. I dessa fall sändes blanketterna vidare till kommunerna för komplettering. Från blanketterna överfördes uppgiften om valdeltagande till hålkorten. Dessa kort samkördes med AKU-materia-

let, varefter de konverterades till magnetband. Tabellerna framställdes med hjälp av ADB.

I ett litet antal fall upptäcktes vid kontroll i röstlängden att personen i fråga saknade rösträtt. Vidare kunde en del personer i urvalet ej identifieras i röstlängderna och i några fall rapporterades uppgifter om valdeltagande, trots påminnelser, ej till SCB. Den slutliga bearbetningen kom att omfatta 20 442 personer, dvs 97,1 % av det ursprungligen utsända antalet blanketter.

Genom att uppgift om utbildning fanns i AKU-materialet och inkomstuppgift kunde tas från RTB har undersökningen år 1968 utökats med dessa variabler i jämförelse med 1964 års undersökning. Felaktigheterna genom bortfallet är förmodligen försumbara, däremot innehåller undersökningen - i likhet med alla urvalsundersökningar - slumpfel. Några variansberäkningar har av kostnadsskäl ej kunnat genomföras. Urvalet, samkörningen med RTB och den maskinella bearbetningen har utförts av Utredningsinstitutet vid SCB.

Definitioner

I arbetskraften: Personer som är antingen sysselsatta eller arbetslösa.

Sysselsatt: Alla personer som under mätveckan utförde arbete som antingen avlönade arbetstagare, egna företagare eller oavlönade medhjälpare med en arbetstid på minst 15 timmar samt personer som var tillfälligt frånvarande.

Arbetslös: Personer som ej utförde arbete men var arbetsökande eller väntade på att få börja ett arbete.

Ej i arbetskraften: Personer som under mätveckan inte var sysselsatta eller arbetslösa enligt ovanstående definitioner, t ex hemmafruar.

Näringsgren: Näringsgren kodas enligt ISIC för de personer som är i arbetskraften. Den bestäms av företagets huvudsakliga verksamhet vid det arbetsställe där intervjupersonen var sysselsatt under mätveckan.

Yrke: Yrke bestäms för varje person i arbetskraften enligt ISCO, som den utformats i Nordisk Yrkesklassificering (NYK). Arten av personens huvudsakliga arbete under mätveckan avgör yrkesklassificeringen.

Ej gifta: I denna grupp ingår ogifta och förut gifta (skilda, änklingar och änkor).

Ålder: Den vid undersökningsårets slut uppnådda åldern.

Inkomst: Inkomst utgörs av sammanräknad nettoinkomst för inkomståret 1967.

Hänvisningar

För närmare information om arbetskraftsundersökningarna hänvisas till publicerade Statistiska Meddelanden i serierna Am och V.

Tabell 5.1. RÖSTNINGSFÖRHÅLLANDEN EFTER ALDER VID ANDRAKAMMARVALET 1968
 Voters etc. by age at the elections to the second chamber

Alder	Röstberättigade			Röstande			Därav med poströster			Röstande i % av röstberättigade			Poströstande i % av summa röstande
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	
21	241	231	472	205	204	409	20	37	57	85,1	88,3	86,7	13,9
22	241	211	452	204	185	389	24	24	48	84,6	87,7	86,1	12,3
23	248	238	486	219	208	427	30	30	60	88,3	87,4	87,9	14,1
24	262	246	508	226	213	439	29	16	45	86,3	86,6	86,4	10,3
21-24	992	926	1918	854	810	1664	103	107	210	86,1	87,5	86,8	12,6
25	212	221	433	188	189	377	19	21	40	88,7	85,5	87,1	10,6
26	225	192	417	195	175	370	13	21	34	86,7	91,1	88,7	9,2
27	180	186	366	163	174	337	10	19	29	90,6	93,5	92,1	8,6
28	183	158	341	167	142	309	12	11	23	91,3	89,9	90,6	7,4
29	196	183	379	176	163	339	17	13	30	89,8	89,1	89,4	8,8
25-29	996	940	1936	889	843	1732	71	85	156	89,3	89,7	89,5	9,0
30-34	780	764	1544	705	699	1404	46	38	84	90,4	91,5	90,9	6,0
35-39	815	842	1657	753	780	1533	36	32	68	92,4	92,6	92,5	4,4
40-44	893	881	1774	827	827	1654	40	28	68	92,6	93,9	93,2	4,1
45-49	1018	1025	2043	943	958	1901	32	37	69	92,6	93,5	93,0	3,6
50-54	951	947	1898	895	888	1783	37	44	81	94,1	93,8	93,9	4,5
55-59	1001	986	1987	936	913	1849	38	33	71	93,5	92,6	93,1	3,8
60-64	820	917	1737	763	853	1616	27	39	66	94,0	93,0	93,1	4,1
65-69	681	739	1420	640	675	1315	23	39	62	94,0	91,3	92,6	4,7
70-74	531	574	1105	497	508	1005	18	25	43	93,6	88,5	91,0	4,3
75-79	316	450	766	287	385	672	14	13	27	90,8	85,6	87,7	4,0
80-	286	371	657	244	262	506	8	9	17	85,3	70,6	77,0	3,4
Samtliga	10080	10362	20442	9233	9401	18634	493	529	1022	91,6	90,7	91,2	5,5

Tabell 5.2. RÖSTNINGSFÖRHÅLLANDEN EFTER CIVILSTÅND OCH ÅLDER VID ANDRAKAMMARVALET 1968
 Voters etc. by marital status and age at the elections to the second chamber

Civilstånd	Röstberättigade			Röstande			Därav med poströster			Röstande i % av röstberättigade			Poströstande i % av summa röstande
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	
<u>Gifta</u>													
21-24	229	445	674	209	406	615	14	30	44	91,3	91,2	91,2	7,2
25-29	596	707	1303	554	656	1210	40	46	86	93,0	92,8	92,9	7,1
30-39	1290	1359	2649	1221	1272	2493	59	49	108	94,7	93,6	94,1	4,3
40-49	1528	1600	3128	1466	1527	2993	48	42	90	95,9	95,4	95,7	3,0
50-59	1571	1461	3032	1508	1393	2901	60	51	111	96,0	95,3	95,7	3,8
60-69	1175	977	2152	1136	928	2064	37	36	73	96,7	95,0	95,9	3,5
70-79	568	383	951	535	358	893	17	11	28	94,2	93,5	93,9	3,1
80-	126	48	174	113	39	152	5	1	6	89,7	..	87,4	3,9
Summa	7083	6980	14063	6742	6579	13321	280	266	546	95,2	94,3	94,7	4,1
<u>Ej gifta</u>													
21-24	763	481	1244	645	404	1049	89	77	166	84,5	84,0	84,3	15,8
25-29	400	233	633	335	187	522	31	39	70	83,7	80,3	82,5	13,4
30-39	305	247	552	237	207	444	23	21	44	77,7	83,8	80,4	9,9
40-49	383	306	689	304	258	562	24	23	47	79,3	84,3	81,6	8,4
50-59	381	472	853	323	408	731	15	26	41	84,8	86,4	85,7	5,6
60-69	326	679	1005	267	600	867	13	42	55	81,9	88,4	86,3	6,3
70-79	279	641	920	249	535	784	15	27	42	89,2	83,5	85,2	5,3
80-	160	323	483	131	223	354	3	8	11	81,9	69,0	73,3	3,1
Summa	2997	3382	6379	2491	2822	5313	213	263	476	83,1	83,4	83,3	9,0
<u>Samtliga</u>	10080	10362	20442	9233	9401	18634	493	529	1022	91,6	90,7	91,2	5,5

Tabell 5. 3. RÖSTNINGSFÖRHÅLLANDEN EFTER SYSSELSÄTTNINGSTATUS OCH ALDER
VID ANDRAKAMMARVALEN 1968

Voters etc. by employment status and age at the elections to the second chamber

Sysselsättningsstatus Ålder	Röstberättigade			Röstande			Därav med post-röster			Röstande i % röstberättigade			Poströstande i % av summa röstande
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	
<u>I arbets-</u> <u>kraften</u>													
Sysselsatta													
21-29	1635	1036	2671	1449	924	2373	102	93	195	88,6	89,2	88,8	8,2
30-49	3329	2091	5420	3106	1958	5064	142	83	225	93,3	93,7	93,4	4,4
50-59	1812	1099	2911	1720	1034	2754	66	40	106	94,9	94,1	94,6	3,8
60-69	951	428	1379	906	406	1312	25	27	52	95,3	94,9	95,1	1,3
70-	166	41	207	163	38	201	2	1	3	98,2	..	97,1	0,8
Summa	7893	4695	12588	7344	4360	11704	337	244	581	93,0	92,9	93,0	5,0
Arbetslösa													
Summa	119	104	223	99	89	188	8	7	15	83,2	85,6	84,3	8,0
<u>Ej i arbets-</u> <u>kraften</u>													
Arbetar i eget hushåll													
21-29	1	579	580	1	520	521	-	31	31	..	89,8	89,8	6,0
30-49	7	1280	1287	5	1194	1199	-	42	42	..	93,3	93,2	3,6
50-59	3	719	722	2	678	680	-	30	30	..	94,3	94,2	4,4
60-69	65	978	1043	63	922	985	2	28	30	..	94,3	94,4	3,0
70-	86	742	828	83	657	740	2	20	22	..	88,5	89,4	3,4
Summa	162	4298	4460	154	3971	4125	4	151	155	95,1	92,4	92,5	3,8
Studerande													
Summa	254	182	436	227	167	394	53	55	108	89,4	91,8	90,4	27,4
Arbets- oförmögna													
21-59	136	93	229	94	56	150	8	6	14	69,1	..	65,5	9,3
60-69	103	75	178	80	54	134	6	8	14	77,7	..	75,3	10,4
70-	155	182	337	114	111	225	5	8	13	73,5	61,0	66,8	5,8
Summa	394	350	744	288	221	509	19	22	41	73,1	63,1	68,4	8,1
Övriga ej i arbetskraften													
21-29	78	40	118	61	26	87	15	9	24	73,7	..
30-59	100	99	199	66	82	148	9	8	17	66,0	..	74,4	11,5
60-69	355	164	519	327	136	463	17	15	32	92,1	82,9	89,2	6,9
70-	725	430	1155	667	349	1016	31	18	49	92,0	81,2	88,0	4,8
Summa	1258	733	1991	1121	593	1714	72	50	122	89,1	80,9	86,1	7,1
<u>Samtliga</u> <u>kategorier</u>													
	10080	10362	20442	9233	9401	18634	493	529	1022	91,6	90,7	91,2	5,5

Tabell 5. 4. RÖSTNINGSFÖRHÅLLANDEN EFTER SYSSELSÄTTNINGSTATUS OCH CIVILSTÅND
VID ANDRAKAMMARVALET 1968

Voters etc. by employment status and marital status at the elections to the second chamber

Sysselsättningsstatus	Röstberättigade			Röstande			Därav med post-röster			Röstande i % av röstberättigade			Poströstande i % av summa röstande
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	
Civilstånd													
<u>I arbetskraften</u>													
Sysselsatta													
Gifta	5909	3185	9094	5663	3037	8700	229	117	346	95,8	95,4	95,7	4,0
Ej gifta	1984	1510	3494	1681	1323	3004	108	127	235	84,7	87,6	86,0	7,8
Summa	7893	4695	12588	7344	4360	11704	337	244	581	93,0	92,9	93,0	5,0
Arbetslösa													
Gifta	70	70	140	64	64	128	4	4	8	91,4	6,2
Ej gifta	49	34	83	35	25	60	4	3	7
Summa	119	104	223	99	89	188	8	7	15	83,2	85,6	84,3	8,0
<u>Ej i arbetskraften</u>													
Arbetar i eget hushåll													
Gifta	75	3840	3415	71	3145	3216	1	116	117	..	94,2	94,2	3,6
Ej gifta	87	958	1045	83	826	909	3	35	38	..	86,2	87,0	4,2
Summa	162	4298	4460	154	3971	4125	4	151	155	95,1	92,4	92,5	3,8
Studerande													
Gifta	49	36	85	46	32	78	6	6	12
Ej gifta	205	146	351	181	135	316	47	49	96	88,3	92,5	90,0	30,4
Summa	254	182	436	227	167	394	53	55	108	89,4	91,6	90,4	27,4
Arbetsoförmögna													
Gifta	176	105	281	150	86	236	6	6	12	85,2	81,9	84,0	5,1
Ej gifta	218	245	463	138	135	273	13	16	29	63,3	55,1	59,0	10,6
Summa	394	350	744	288	221	509	19	22	41	73,1	63,1	68,5	8,1
Övriga ej i arbetskraften													
Gifta	804	244	1048	748	215	963	34	17	51	93,0	88,1	91,9	5,3
Ej gifta	454	489	943	373	378	751	38	33	71	82,2	77,3	79,6	9,5
Summa	1258	733	1991	1121	593	1714	72	50	122	89,1	80,9	86,1	7,1
<u>Samtliga kategorier</u>	10080	10362	20442	9233	9401	18634	493	529	1022	91,6	90,7	91,2	5,5

Tabell 5.5. RÖSTNINGSFÖRHÅLLANDEN EFTER NÄRINGSREN OCH YRKESSTÄLLNING
VID ANDRAKAMMARVALET 1968

Voters etc. by industry and occupational status at the elections to the second chamber

Näringsgren Yrkesställ- ning	Röstberättigade			Röstande			Därav med poströster			Röstande i % av röstberättigade			Poströs- tande i % av summa röstande
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	
<u>Jord- och skogsbruk m m</u>													
Företagare	582	35	617	555	31	586	2	1	3	95,4	..	95,0	0,5
Anställda	381	71	452	346	65	411	12	-	12	90,8	..	90,9	0,3
Medhjälp. familjemed- lemmar	25	255	280	23	246	269	2	4	6	..	96,5	96,1	2,2
Summa	988	361	1349	924	342	1266	16	5	21	93,5	94,7	93,8	1,7
<u>Industri m m</u>													
Företagare	268	32	300	253	31	284	7	1	8	94,4	..	94,6	2,8
Anställda	3883	937	4820	3581	861	4442	116	38	154	92,2	91,9	92,2	3,5
Medhjälp. familje- medlemmar	4	24	28	3	22	25	-	1	1
Summa	4155	993	5148	3837	914	4751	123	40	163	92,3	92,0	92,3	3,4
<u>Handel</u>													
Företagare	169	63	232	156	63	219	8	2	10	92,3	..	94,4	4,6
Anställda	811	919	1730	762	863	1625	50	42	92	94,0	93,9	93,9	5,7
Medhjälp. familjemed- lemmar	1	54	55	1	50	51	-	1	1
Summa	981	1036	2017	919	976	1895	58	45	103	93,7	94,2	94,0	5,4
<u>Samfärdsel, post och televerk</u>													
Företagare	94	-	94	90	-	90	-	-	-
Anställda	628	200	828	573	184	757	42	15	57	91,2	92,1	91,4	7,5
Medhjälp. familje- medlemmar	-	3	3	-	3	3	-	-	-
Summa	722	203	925	663	187	850	42	15	57	91,8	92,1	91,9	6,7

Tabell 5. 5. FORTS.

Näringsgren Yrkesställ- ning	Röstberättigade			Röstande			Därav med poströster			Röstande i % av röstberättigade			Poströs- tande i % av summa röstande
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	
<u>Off. förvalt- ning m m</u>													
Företagare	103	74	177	93	65	158	5	4	9	90,3	..	89,3	5,7
Anställda	1059	2118	3177	1004	1954	2958	101	141	242	94,8	92,4	93,1	8,2
Medhj. familjemed- lemmar	1	8	9	1	8	9	-	1	1
Summa	1163	2200	3363	1098	2027	3125	106	146	252	94,4	92,1	92,9	8,1
<u>Övriga</u>													
Summa	3	6	9	2	3	5	-	-	-
<u>Samtliga i arbetskraften</u>	8012	4799	12811	7443	4449	11892	345	251	596	92,9	92,7	92,8	5,0
<u>Därav</u>													
Företagare med anställ- da	372	86	458	355	77	432	8	3	11	95,4	..	94,3	2,5
Företagare utan anställ- da	847	124	971	794	116	910	14	5	19	93,7	93,5	93,7	2,1
Anställda	6762	4245	11007	6266	3927	10193	321	236	557	92,7	92,5	92,6	5,5
Medhjäl- p. familje- medlemmar	31	344	375	28	329	357	2	7	9	..	95,6	95,2	2,5

Tabell 5.6. RÖSTNINGSFÖRHÅLLANDEN EFTER NÄRINGSGREN OCH ÅLDER VID ANDRAKAMMARVALET 1968
Voters etc. by industry and age at the elections to the second chamber

Näringsgren Ålder	Röstberättigade			Röstande			Därav med poströster			Röstande i % av röstberättigade			Poströs- tande i % av summa röstande
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	
<u>Jord- och skogsbruk m m</u>													
21-29	105	23	128	93	19	112	3	-	3	88,6	..	87,5	2,6
30-49	329	157	486	307	152	459	6	1	7	93,3	96,8	94,4	1,5
50-59	273	105	378	253	100	353	5	3	8	92,7	95,2	93,4	2,3
60-	281	76	357	271	71	342	2	1	3	96,4	..	95,8	0,9
Summa	988	361	1349	924	342	1266	16	5	21	93,5	94,7	93,8	1,7
<u>Industri m m</u>													
21-29	933	204	1137	816	173	989	35	14	49	87,5	84,8	87,0	5,0
30-49	1735	443	2178	1607	418	2025	58	12	70	92,6	94,4	93,0	3,5
50-59	959	254	1213	908	234	1142	21	8	29	94,7	92,1	94,1	2,5
60-	528	92	620	506	89	595	9	6	15	95,8	..	96,0	2,5
Summa	4155	993	5148	3837	914	4751	123	40	163	92,3	92,0	92,3	3,4
<u>Handel m m</u>													
21-29	207	249	456	183	230	413	17	16	33	88,4	92,4	90,6	8,0
30-49	419	492	911	396	464	860	19	17	36	94,5	94,3	94,4	4,2
50-59	198	213	411	190	206	396	15	8	23	96,0	96,7	96,4	11,2
60-	157	82	239	150	76	226	7	4	11	95,6	..	94,6	4,9
Summa	981	1036	2017	919	976	1895	58	45	103	93,7	94,2	94,0	5,4
<u>Samfärdsel post och televerk</u>													
21-29	160	46	206	138	42	180	14	2	16	86,2	..	87,4	8,9
30-49	348	109	457	317	101	418	18	10	28	91,1	92,7	91,5	6,7
50-59	165	39	204	163	35	198	7	3	10	98,2	..	97,1	5,1
60-	49	9	58	45	9	54	3	-	3
Summa	722	203	925	663	187	850	42	15	57	91,8	92,1	91,9	6,7
<u>Off. förvaltning m m</u>													
21-29	257	545	802	237	485	722	38	65	103	92,2	89,0	90,0	14,3
30-49	539	931	1470	513	860	1373	44	44	88	95,2	92,4	93,4	6,4
50-59	238	503	741	224	473	697	18	20	38	94,1	94,0	94,0	5,5
60-	129	221	350	124	209	333	6	17	23	96,1	94,6	95,1	6,9
Summa	1163	2200	3363	1098	2027	3125	106	146	252	94,4	92,1	92,8	8,1
<u>Övriga</u>													
Summa	3	6	9	2	3	5	-	-	-
<u>Samtliga i arbetskraften</u>													
Summa	8012	4799	12811	7443	4449	11892	345	251	596	92,9	92,7	92,8	5,0

Tabell 5.7. RÖSTNINGSFÖRHÅLLANDEN EFTER YRKE VID ANDRAKAMMARVALET 1968
Voters etc. by occupation at the elections to the second chamber

Yrke ¹⁾	Röstberättigade			Röstande			Därav poströster			Röstande i % av röstberättigade			Poströstande i % av summa röstande
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	
<u>0. Tekniskt och naturvetenskapligt arbete m. m.</u>													
01 Tekniskt, kemiskt och fysikaliskt arbete	801	48	849	759	45	804	46	4	50	94,8	..	94,7	6,2
02 Hälso- o. sjukvårdsarbete	39	514	553	36	478	514	1	48	49	..	93,0	92,9	9,5
03 Pedagogiskt arbete	183	255	438	178	241	419	15	22	37	97,3	94,5	95,7	8,8
04 Litterärt och konstnärligt arbete	74	38	112	68	37	105	2	2	4	93,8	3,8
05 Övrigt hithörande arbete	230	103	333	223	97	320	29	10	39	97,0	94,2	96,1	12,2
Summa	1327	958	2285	1264	898	2162	93	86	179	95,3	93,7	94,6	8,3
<u>1. Administrativt arbete</u>													
10 Administrativt arbete	306	29	335	297	28	325	35	5	40	97,1	..	97,0	12,3
<u>2. Kameratekniskt och kontorstekniskt arbete</u>													
21 Bokförings- och kassaarbete	55	241	296	53	221	274	5	10	15	..	91,7	92,6	5,5
22 Stenografi och maskinskrivningsarbete	9	221	230	9	202	211	-	24	24	..	91,4	91,7	11,4
23 Annat kontorsarbete	254	490	744	245	455	700	14	28	42	96,5	92,9	94,1	6,2
Summa	318	952	1270	307	878	1185	19	62	81	96,6	92,2	93,3	6,8

Tabell 5. 7. FORTS.

Yrke ¹⁾	Röstberättigade			Röstande			Därav poströster			Röstande i % av röstberättigade			Poströstande i % av summa röstande
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	
3. Kommerciellt arbete													
31 Parti- och detaljhandelsföretagare	156	57	213	146	57	203	7	2	9	93,6	..	95,3	4,4
32 Affärsbiträden m. fl.	97	471	568	89	443	532	4	16	20	..	94,1	93,7	4,5
33 Partiförsäljning genom kundbesök samt agenturarbete	47	1	48	44	1	45	2	-	2
34 Övrigt försäljningsarbete	282	46	328	270	42	312	19	5	24	95,7	..	95,1	7,7
Summa	582	575	1157	549	543	1092	32	23	55	94,3	94,4	94,4	5,0
4. Lantbruks-, skogs- och fiskeriarbete													
41 Lantbruks-, skogs- och trädgårdsledning	594	35	629	571	31	602	6	1	7	96,1	..	95,7	1,2
42 Jordbruks- o. trädgårdsarbete, djurskötsel	195	296	491	175	285	460	8	4	12	89,7	96,3	93,7	2,6
43 Viltvård och jakt, fiskeriarbete	25	2	27	20	2	22	-	-	-
44 Skogsarbete	153	6	159	134	5	139	3	-	3	87,6	..	87,4	2,2
Summa	967	339	1306	900	323	1223	17	5	22	93,1	95,3	93,6	1,8
5. Gruv- och stenbrottsarbete													
50 Gruv- och stenbrottsarbete	46	-	46	39	-	39	-	-	-

Tabell 5.7. FORTS.

Yrke ¹⁾	Röstberättigade			Röstande			Därav poströster			Röstande i % av röstberättigade			Poströstande i % av summa röstande
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	
<u>6. Transport och kommunikationsarbete</u>													
61 Motorfordonsförare och spårvagnsförare	366	11	377	340	9	349	13	-	13	92,9	..	92,6	3,7
62 Övrigt transport och kommunikationsarbete	308	133	441	280	130	410	22	10	32	90,9	97,7	93,0	7,8
Summa	674	144	818	620	139	759	35	10	45	92,0	96,5	92,8	5,9
<u>7 - 8. Tillverkningsarbete</u>													
71 Textil- och sömnadsarbete	58	214	272	53	196	249	4	5	9	..	91,6	91,5	3,6
72 Sko- och läderarbete	13	8	21	10	8	18	-	-	-
73 Järnbr. -, metallv. -, smides- o. gjuteriarbete	117	4	121	108	4	112	2	-	2	92,3	..	92,6	1,8
74 Verkstads-, byggn. - o. metallarb., finmek. arb.	928	72	1000	844	63	907	30	1	31	90,9	..	90,7	3,4
75 Elektroarbete	255	20	275	241	19	260	14	-	14	94,5	..	94,5	5,4
76 Träarbete	473	8	481	430	7	437	3	-	3	90,9	..	90,9	6,9
77 Målning och lackeringsarbete	141	3	144	130	3	133	2	-	2	92,2	..	92,4	1,5
78 Mureri och betongarbete m. m.	308	4	312	288	3	291	2	-	2	93,5	..	93,3	6,9
80 Livsmedelsarbete	107	50	157	93	46	139	-	-	-	86,9	..	88,5	-
81 Kemiskt och cellulostatekniskt arbete	84	9	93	80	9	89	1	-	1

Tabell 5.7. FORTS.

Yrke ¹⁾	Röstberättigade			Röstande			Därav poströster			Röstande i % av röstberättigade			Poströstande i % av summa röstande
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	
82 Övrigt tillverkningsarbete	463	168	631	421	151	572	12	4	16	90,9	89,9	90,6	2,8
83 Grov- och diversearbete	196	14	210	177	12	189	5	-	5	90,3	..	90,0	2,6
84 Maskin- och motorskötsel	234	4	238	211	4	215	10	-	10	90,2	..	90,3	4,7
Summa	3377	578	3955	3086	525	3611	85	10	95	91,4	90,8	91,3	2,6
<u>9. Servicearbete</u>													
91 Civilt bevaknings- och skyddsarbete	128	6	134	118	6	124	11	1	12	92,2	..	92,5	9,8
92 Husligt arbete	25	557	582	23	513	536	1	31	32	..	92,1	92,1	6,0
93 Fastighets-skötsel, städning m. m.	419	450	569	111	411	522	2	11	13	93,3	91,3	91,7	2,5
94 Övrigt servicearbete	71	205	276	61	182	243	6	7	13	..	88,8	88,0	5,3
Summa	343	1218	1561	313	1112	1425	20	50	70	91,3	91,3	91,3	4,9
<u>98. Militärt arbete</u>													
	69	-	69	66	-	66	9	-	9
<u>99. Personer med ej identifierbara yrken eller ej angiven yrkestillhörighet</u>													
	3	6	9	2	3	5	-	-	-
Samtliga	8012	4799	12811	7443	4449	11892	345	251	596	92,9	92,7	92,8	5,0

1) Code according to ISCO

Tabell 5.8. RÖSTNINGSFÖRHÅLLANDEN EFTER UTBILDNING OCH ÅLDER VID ANDRAKAMMARVALET 1968
 Voters etc. by education and age at the elections to the second chamber

Utbildning Ålder	Röstberättigade			Röstande			Därav poströster			Röstande i % av röstberättigade			Poströs- tande i % av summa röstande
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	
<u>Folkskola, fortsättnings- skola</u>													
21-29	1161	912	2073	984	777	1761	51	48	99	84,8	85,2	84,9	5,6
30-49	2541	2580	5121	2309	2396	4705	74	77	151	90,9	92,9	91,9	3,2
50-59	1627	1620	3247	1515	1502	3017	42	53	95	93,1	92,7	92,9	3,1
60-69	1303	1445	2748	1216	1323	2539	35	49	84	93,3	91,6	92,4	3,3
70-	1014	1260	2274	914	1041	1955	27	38	65	90,1	82,6	86,0	3,3
Summa	7646	7817	15463	6938	7039	13977	229	265	494	90,7	90,0	90,4	3,5
Därav med minst ett års yrkesutbild- ning	1733	1080	2813	1594	993	2587	87	44	131	92,0	91,9	92,0	5,1
<u>Grundskola eller andra högre skol- former utom studentexamen</u>													
21-29	459	671	1130	418	616	1034	45	68	113	91,1	91,8	91,5	10,9
30-49	544	752	1296	521	701	1222	39	39	78	95,8	93,2	94,3	6,4
50-59	189	255	444	184	244	428	16	14	30	97,3	95,7	96,4	7,0
60-69	115	164	279	111	162	273	9	19	28	96,5	98,8	97,8	10,3
70-	53	89	142	52	79	131	5	6	11	92,3	8,3
Summa	1360	1931	3291	1286	1802	3088	114	146	260	94,6	93,3	93,8	8,4
Därav med minst ett års yrkesutbild- ning	832	942	1774	782	872	1654	72	84	156	94,0	92,6	93,2	9,4
<u>Studentexamen</u>													
21-29	363	264	627	337	246	583	76	71	147	92,8	93,2	93,0	25,2
30-49	397	165	562	380	156	536	38	16	54	95,7	94,5	95,4	10,1
50-59	124	43	167	121	42	163	15	7	22	97,6	..	97,6	13,5
60-69	61	24	85	59	23	82	4	4	8
70-	41	7	48	41	7	48	5	2	7
Summa	986	503	1489	938	474	1412	138	100	238	95,1	94,2	94,8	16,9
Därav:													
med examen från universitet eller högskola	376	116	492	360	111	471	53	22	75	95,7	95,7	95,7	15,9
med andra for- mer av minst ett års yrkes- utbildning	248	191	439	233	182	415	25	32	57	94,0	95,3	94,5	13,7
Okänd utbild- ning	88	111	199	71	86	157	12	18	30	..	77,5	78,9	19,1
Samtliga	10080	10362	20442	9233	9401	18634	493	529	1022	91,6	90,7	91,2	5,5

Tabell 5.9. RÖSTNINGSFÖRHÅLLANDEN EFTER INKOMST VID ANDRAKAMMARVALET 1968

Voters etc. by income at the elections to the second chamber

Inkomst (kr)	Röstberättigade			Röstande			Därav med poströster			Röstande i % av röstberättigade			Poströstande i % av summa röstande
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	
Utan egen inkomst	1091	3979	5070	862	3572	4434	104	209	313	79,0	89,8	87,5	7,1
- 10500	1441	3560	5001	1277	3238	4515	57	132	189	88,6	91,0	90,3	4,2
10500-15499	1004	1144	2148	890	1021	1911	34	53	87	88,6	89,2	89,0	4,6
15500-20499	1628	858	2486	1500	801	2301	61	57	118	92,1	93,4	92,6	5,1
20500-30499	3090	615	3705	2927	573	3500	124	49	173	94,7	93,2	94,5	4,9
30500-40499	1020	143	1163	989	140	1129	46	17	63	97,0	97,9	97,1	5,6
40500-	806	63	869	788	56	844	67	12	79	97,8	..	97,1	9,4
<u>Samtliga</u>	10080	10362	20442	9233	9401	18634	493	529	1022	91,6	90,7	91,2	5,5

6 Intervjuundersökningen rörande valet till andra kammaren 1968

The interview of the elections to the second chamber in 1968

Liksom vid andrakammarvalen åren 1960 och 1964 har statistiska centralbyrån i samarbete med Göteborgs universitets statsvetenskapliga institution genomfört en intervjuundersökning i samband med 1968 års andrakammarval. Statistiska centralbyråns utredningsinstitut har utfört fältarbetet med intervjuer samt framtagit urvalet av intervjupersoner och verkställt insamling av vissa registerdata. Statsvetenskapliga institutionen i Göteborg har haft ansvaret för undersökningens allmänna planläggning, utarbetandet av intervjuformulär samt för intervju-materialets bearbetning och redovisning. Vid statsvetenskapliga institutionen har valundersökningen 1968 genomförts av en forskargrupp under ledning av universitetslektor Bo Särilvik, som liksom vid de båda föregående undersökningarna utarbetat redogörelsen för undersökningens resultaten.

Forskningsprojektet vid Göteborgs universitets statsvetenskapliga institution innefattar förutom valundersökningen också en intervjuundersökning av andra kammarens ledamöter, som i samarbete med statistiska centralbyråns utredningsinstitut utfördes under våren och sommaren 1969. Forskningsprojektet har fått ekonomiskt stöd först från statens råd för samhällsforskning och sedan från stiftelsen riksbankens jubileumsfond. Projektets allmänna syfte är att studera olika sidor av den representativa demokratin. Det genomförs i nära samarbete med likartade forskningsprojekt i en rad andra länder. Det svenska projektet ingår sålunda i ett internationellt forskningsprogram för studiet av den representativa demokratiens funktionssätt under skilda sociala, institutionella och politiska betingelser. I forskargruppen vid Göteborgs universitet ingår förutom projektledaren, universitetslektor Bo Särilvik, följande vetenskapliga medarbetare: fil mag Bengt Carlsson, e.universitetslektor Åke Georgsson, amanuens Sören Holmberg, lektor Vilgot Oscarsson, assistent Eva Petersson, assistent Per-Anders Roth, amanuens Bengt Särilvik och assistent Ulf-Göran Willén.

I det följande lämnas en översiktlig redovisning av undersökningens resultat, som belyser väljarnas fördelning på partier vid 1968 års val inom olika befolkningsgrupper, vidare belyser effekten på partiernas inbördes styrkeförhållanden av förändringar i väljarnas röstningsbeteende sedan föregående val och av förändringar i valmanskårens sammansättning. Den vid 1968 års val utförda undersökningen erbjuder i sistnämnda avseende ett mera tillförlitligt material än de tidigare på grund av att huvuddelen av

det personurval, som intervjuades 1968 också hade intervjuats vid undersökningen i samband med 1964 års andrakammarval. Ifråga om förändringarna i valdeltagandet föreligger än mera fullständiga och tillförlitliga uppgifter genom att man för samtliga personer i intervjuurvalet från röstlängderna insamlat uppgifter beträffande deras deltagande i de fyra landstings- och andrakammarvalen under perioden 1962 - 1968. Det samlade datamaterial, som kunnat utnyttjas för jämförelser och för värdering av 1968 års undersökningens resultat innefattar förutom de förut nämnda valundersökningarna åren 1960 och 1964 också dels en intervjuundersökning i samband med folkomröstningen 1957 dels en riksomfattande valundersökning år 1956, vilka båda genomförts av statsvetenskapliga institutionen i Göteborg tillsammans med statistiska centralbyråns utredningsinstitut, ehuru deras resultat ej framlagts i den officiella valstatistiken.

Undersökningen av 1957 års folkomröstning behandlas i en monografi i serien Statens offentliga utredningar: Bo Särilvik, Opinionsbildningen vid folkomröstningen 1957, (Författningsutredningen; IV, S.O.U. 1959:10), Stockholm 1959. En mycket utförlig tabellredovisning av valundersökningen 1956 återfinnes i: Jörgen Westerståhl och Bo Särilvik, Svensk valrörelse 1956, Arbetsrapport I, Intervjuundersökningen, Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet, 1957 (stencil). Den i föreliggande redogörelse företagna analysen av förändringarna med avseende på de röstberättigades partival och valdeltagande ansluter sig till författarens tidigare undersökning av röstningsförändringarna under perioden 1956 - 1962; se: Bo Särilvik, "Political Stability and Change in the Swedish Electorate", i: Scandinavian Political Studies, Vol. I, 1966, (även: Bo Särilvik, "Politisk rörlighet och stabilitet i valmanskåren", Statsvetenskaplig Tidskrift, 1964:4). På grundval av data från 1964 års valundersökning har ytterligare analys av den politiska rörligheten i valmanskåren presenterats i: Bo Särilvik, "Partibyten som mått på avstånd och dimensioner i partisystemet", Sociologisk Forskning, 1968. Data från valundersökningen 1964 har också utnyttjats för en detaljerad undersökning med hjälp av s k "trädanalys" av relationerna mellan individernas sociala och ekonomiska position och deras röstnings sätt; se: Bo Särilvik, "Socioeconomic Determinants of Voting Behavior in the Swedish Electorate", Comparative Political Studies, Vol. II:1, 1969.

I förevarande redogörelse har slutligen - liksom i redogörelsen för 1960 års valundersökning - intagits ett urval av undersökningens resultat, som ger en allmän bild av i vilken utsträckning olika sidor av det politiska systemet och det politiska skeendet är kända inom valmanskåren. Såsom ett jämförelsematerial har därvid också redovisats vissa motsvarande undersökningens resultat från valundersökningar 1956, 1960 och 1964. Det ligger emellertid i sakens natur att förevarande redogörelse endast kan innefatta en mycket liten del av hela det insamlade datamaterialet. Bland annat har det bedömts falla utanför ramen för denna redogörelse att framlägga undersökningens resultat beträffande väljarnas åsikter om partier och politiska frågor. En fortsatt vetenskaplig bearbetning av datamaterialet, vars resultat kommer att framläggas i särskilda publikationer, pågår nu inom den ovan nämnda forskargruppen vid statsvetenskapliga institutionen i Göteborg.

UNDERSÖKNINGSPLANEN OCH URVALET

Intervjuundersökningen vid 1968 års val utfördes enligt en undersökningsplan, som innebär att det urval av personer, som uppsöktes för intervjuer vid valet 1964, återbesöktes för en förnyad intervju i samband med valet 1968, såvida de ej avlidit eller förlorat rösträtten under de mellanliggande åren. Detta urval är - med vissa i det följande angivna inskränkningar - representativt för den del av befolkningen, som var röstberättigad vid 1964 års val. Därtill fogades vid 1968 års undersökning ett kompletterande personurval, som är representativt för de åldersklasser, som blivit röstberättigade efter 1964 års val. På grund av att rösträttsåldern sänkts, innefattar det senare urvalet fem födelseårsklasser, nämligen personer födda åren 1943 - 1947. Det kompletterande urvalet har proportionsrats så att de båda urvalen tillsammans bildar ett självvägt representativt urval, innefattande både nytilkommande och äldre väljare.

De ovan berörda inskränkningarna i urvalets representativitet är av sådan art att de inte kan få mer än en ytterst obetydlig kvantitativ effekt på undersökningsresultaten. En sådan begränsning ifråga om representativiteten beaktas av att man vid 1964 års undersökning satte en högsta åldersgräns för urvalet, så att personer över 80 års ålder (födda 1883 eller tidigare) uteslöts. Anledningen var att intervjuer med mycket gamla personer erfarenhetsmässigt kan bli mycket svåra att genomföra. Vid 1968 års undersökning bedömdes det ändå önskvärt att behålla åldersgränsen vid samma födelseår, vilket innebar att den i åldersår försköts från 80 till 84 år. Till följd härav är urvalet med avseende på 1964 års val representativt för åldersklasser, som då innefattade ca 97 % av den röstberättigade befolkningen, medan motsvarande andel för 1968 års undersökning ökats till omkring 99 %. Vidare uteslöts vid 1964 års undersökning från urvalet ett litet antal "å församlingen skrivna" personer, som på grund av längre utomlandsvistelse e d kunde förutsättas vara förhindrade att delta i valet. Slutligen må nämnas att urvalsproceduren får som konsekvens att personer, som är födda före 1943 och erhållit rösträtt (t ex genom förvärvande av svenskt medborgarskap) efter tiden för fastställandet av 1964 års röstlängder, ej kunnat bli representerade i urvalet. I den följande behandlingen av undersökningsresultaten bortses helt från dessa små olikheter mellan den röstberättigade befolkningen och urvalets faktiska underlag.

Både 1964 års urval och det kompletterande urvalet har gjorts som tvåstegsurval med utnyttjande av statistiska centralbyråns utredningsinstitutets basurvalsområden. Till följd av att basurvalet reviderades mellan de båda undersökningstillfällena, har emellertid de två urvalen inte dragits från identiska uppsättningar av geografiska områden (primära urvalsenheter). För det äldre urvalet begagnades 1964 års mantalslängder såsom urvalsram. Därvid bortsorterades individer utanför den undersökta populationen; genom kommunala myndigheters försorg kontrollerades vidare att de för urvalet uttagna individerna var röstberättigade. Det kompletterande urvalet för undersökningen 1968 erhöles med hjälp av ett databehandlingsprogram för framtagning av slumpmässiga urval från ett på magnetband bevarat befolkningsregister. Inför 1968 års undersökning gjordes slutligen en förnyad kontroll av båda urvalen för

att fastställa rösträttsförhållanden, adresser m m. Härvid befanns det att 152 personer i 1964 års urval hade avlidit, medan 6 personer förlorat rösträtten till följd av emigration eller annan orsak. För 1968 års undersökning kom efter denna reduktion urvalet av personer i födelseårsklasserna 1884 - 1942 att uppgå till 2 951. Det kompletterande urvalet består av 405 personer. Sammanlagt ingår sålunda 3 356 personer i det kombinerade urval som representerar den röstberättigade befolkningen vid 1968 års val.

I undersökningsplanen ingick vidare en genom subsampling utförd uppdelning av urvalet i två likstora delurval. För det äldre urvalet gjordes denna uppdelning redan vid 1964 års undersökning, och det kompletterande urvalet delades på motsvarande sätt för 1968 års undersökning. Det ena av dessa delurval intervjuades genom besöksintervjuer före valdagen, medan besöksintervjuerna med personerna i det andra delurvalet utfördes efter valet. Till dem som intervjuades med besöksintervjuer före valet utsändes omedelbart efter valet ett kort brevformulär innehållande bl a en fråga om den intervjuades definitiva röstningsbeslut. Samma fältarbetsplan tillämpades vid 1964 års undersökning och det delurval, som då intervjuades före valet, intervjuades under motsvarande period även vid 1968 års undersökning. En fördel som vinnes genom denna fältarbetsplan är, att 92 % av intervjuerna kunde genomföras under en period innefattande 3 veckor före valet och 4 veckor efter valet. Därtill vinnes vissa möjligheter att studera korttidsförändringar, som ägde rum i omedelbar anslutning till valet. I följande tabeller baserar sig redovisningen av väljarnas partival genomgående på data, som hänför sig till besöksintervjuer eller brevenkättsvar efter valet. (För ett litet antal personer, som inte besvarat brevenkätens frågor har dock kompletterande information hämtats från svar vid förvalsintervjun.)

Såsom alltid vid undersökningar av detta slag uppkom under fältarbetet ett visst bortfall av information, på grund av att intervjuer ej kunde genomföras med alla de i urvalet ingående personerna. Bortfallens omfattning och karaktär belyses av tablerna på denna och följande sida.

För den del av 1964 års urval, som uppsöktes för intervju såväl 1964 som 1968 användes beteckningen panelurvalet, medan personer i 1964 års urval, som sedermera avlidit eller förlorat rösträtten hänförts till kategorien "utgått ur urvalet". 1968 års kompletterande urval benämnes tilläggsurvalet. Såsom framgår av den första tabeln uppgick bortfallet i 1968 års undersökning till 12 % av det totala urvalet.

Redovisningen avser undersökningens huvudintervju. Personer som intervjuades före valet men underlät att besvara brevenkäten efter valet, redovisas således ej som bortfall. I tabellen ingår icke de personer i 1964 års intervjuurval, som utgått ur urvalet på grund av att de avlidit, emigrerat eller förlorat rösträtt. Av de 77 personer, som ingår i bortfallskategori 1, var 17 intagna på sjukdomsanstalt; av de återstående bedömdes i 28 fall intervjun vara ogenomförbar på grund av mental sjukdom eller svår senilitet. Av de 38 personerna i bortfallskategori 2 befann sig 9 på längre utlandsvistelse. Bortfallskategori 4 utgörs av 31 personer, som överhuvudtaget ej kontaktades, därför att försök att genomföra intervjuer med dessa personer vid 1964 års undersökning föranlett bedömningen att ett

GENOMFÖRDA INTERVJUER OCH
BORTFALL MED UPPDELNING
EFTER BORTFALLSANLEDNINGAR
INOM 1968 ÅRS VALUNDERSÖKNINGS
URVAL. Procentuell fördelning.

	Panel- urvalet	Tilläggs- urvalet	Hela urvalet
Intervjuade	87	92	88
Bortfall fördelat efter bortfallsanledningar:			
1. sjukdom el ålderdomssvaghet	3	0	2
2. ej anträffad av lokalområdet	1	1	1
3. vägran att medge intervju	8	7	8
4. ej kontaktad p g a att inter- vju bedömts bli ogenomför- bar	1	.	1
Summa %	100	100	100
Antal personer	2 951	405	3 356
Därav: antal intervjuade personer	2 571	372	2 943

GENOMFÖRDA INTERVJUER, BORT-
FALL OCH URVALSFÖRÄNDRINGAR
INOM 1964 OCH 1968 ÅRS VAL-
UNDERSÖKNINGARS PANELURVAL.
Procentuell fördelning.

	VALUNDER- SÖKNING 1964	VALUNDERSÖKNING 1968			Totalt
		Intervjuade	Bortfall: Vägran Övrigt	Utgått ur urvalet	
Intervjuade	79,3	5,3	2,8	4,2	91,6
Bortfall p g a vägran	2,1	2,0	0,5	0,2	4,8
Övrigt bortfall	1,3	0,3	1,3	0,7	3,6
Totalt	82,7	7,6	4,6	5,1	100,0
Antal personer	2 571	238	142	158	3 109

Alla procenttal i tabellen har beräknats på basis av hela antalet personer i valundersökningarnas panelurval. Denna redovisning innefattar inte det tilläggsurval, bestående av personer som uppnådde rösträttsåldern efter 1964, vilket utöver panelurvalet ingår i 1968 års valundersökning.

förnyat kontaktförsök vore utsiktslöst; i kategorin ingår dels svårt sjuka personer, dels personer som mycket bestämt vägrat medverka vid den tidigare undersökningen. Hela antalet vid 1968 års undersökning intervjuade personer uppgår till 2 943.

Bortfallet blev något högre i panelurvalet än i det yngre tilläggsurvalet. Främst beror detta på ett förhållandevis stort bortfall i panelurvalets äldsta åldersklasser. (Det kan nämnas att icke så få av de som förts till kategorien "vägran att medge intervju" i själva verket anført hälsoskäl för sin vägran; till kategorien "sjukdom eller ålderdomssvaghet" har såvitt möjligt hänförts endast de fall då vederbörandes hälsotillstånd uppenbarligen omöjliggjort intervjuens genomförande.) Till stor del betingas det något ökade bortfallet i jämförelse med 1964 års undersökning

av samma omständighet; höjningen av urvalets faktiska åldersgräns med fyra år medförde närmast med nödvändighet en sådan ökning.

Den procentuella fördelningen på genomförda intervjuer och bortfall samt kategorien "utgått ur urvalet" vid de båda intervjutillfällena framgår av den andra tablan i detta avsnitt. Som framgår vid sammanläggning av de tillämpliga procentandelarna i tablan har 95 % av hela detta urval intervjuats vid minst ett tillfälle. Utöver vad som framgår av denna tabla kan det nämnas, att 91 % av dem som faktiskt intervjuades 1964 och kvarstod i panelurvalet 1968 också blev intervjuade vid det senare tillfället. Av panelurvalet (alltså med uteslutande av kategorien "utgått ur urvalet") intervjuades 83 % vid båda tillfällena och 96 % vid minst ett tillfälle. För vissa typer av bearbetningar,

som innefattar intervjuuppgifter om förhållanden som ej förändrades under perioden eller sådana intervjuuppgifter i kombination med registerdata (t ex från röstlängderna) finns därför relevant information tillgänglig för i det närmaste hela panelurvalet.

Om intervjuarbetet bör i övrigt nämnas att en liten kategori av intervjuer, som enligt undersökningsplanen skulle ha utförts före valdagen, ej kunde komma till stånd förrän efter valet (ca 4 % av samtliga intervjuade). Vidare företogs ett litet antal intervjuer - företrädesvis med gamla och sjuka personer - med ett starkt förkortat formulär (2 procent av samtliga intervjuer, varav ca 1 procent ingår i den förut nämnda kategorien av försenade intervjuer). Brevenkäten besvarades på avsett sätt av drygt 93 % av dem som intervjuats före valet; genom kompletterande besöks- och telefonintervjuer ökades sedan denna andel till 99 %.

Även när bortfallet av ej intervjuade personer är av förhållandevis begränsad storlek är det ägnat att försämrade intervjumaterialets representativitet. I förevarande fall medför det bl a en svag underrepresentation av de äldsta åldersklasserna och av röstberättigade, som ej deltog i valet. Bland övriga med intervjumetoden förknippade felkällor, bör här särskilt nämnas den informationsförlust som uppkommer genom att en del av de intervjuade ej är villiga att besvara vissa intervjufrågor. Mest påtagligt kommer detta i denna redogörelse till uttryck i att 2 % av de intervjuade avstått från att lämna upplysning om sitt partival vid valet 1968.

Liksom varje annat stickprov kan intervjuurvalet vidare förväntas uppvisa vissa av "slumpen" framkallade avvikelser från den representerade populationen. På intervjumaterialet beräknat procenttal utgör skattningar av de "sanna värden", som skulle ha erhållits om uppgifter beträffande den undersökta populationen varit tillgängliga. För varje på urvalet baserad procenttal kan emellertid anges en övre och en nedre gräns för ett konfidensintervall, inom vilket det "sanna värdet" med en viss grad av säkerhet (konfidensnivå) befinner sig. (Detta gäller dock endast under den förutsättningen att effekten av övriga felkällor på skattningen kan betraktas som negligerbara.)

I den följande tablan anges de konfidensintervall, som vid vissa procenttal (skattningar) kan beräknas för kategorier av olika storlek inom urvalet. Konfidensnivån har valts så att det "sanna värdet" med 95 % säkerhet ligger inom det angivna konfidensintervallet. Ett exempel torde klargöra konfidensintervallens innebörd: Om 20 % av en grupp på 600 personer i urvalet har en viss egenskap, erhålles för denna skattning konfidensintervallet 20 \pm 3, d v s intervallet 17 % - 23 %. De i tabellen angivna konfidensintervallen kan ej direkt användas för att fastställa om skillnader mellan procentfördelningar för olika grupper inom urvalet är statistiskt säkerställda eller kan ha framkallats av slumpen.

I viss mening är säkerheten i de här redovisade undersökningsresultaten väsentligt större än vad de i tabellen givna konfidensintervallen kan ge intryck av. Dessa är nämligen beräknade under den förutsättningen att de skall tillämpas på skattningar, som erhållits genom ett enda stickprov.

Vid redigeringen och presentationen av materialet har emellertid särskild vikt lagts vid att betona sådana skillnader mellan olika befolkningsgrupper och sådana regelmässigheter i röstningsbeteendet, som framträtt såsom mera bestående inslag i bilden av den svenska valmanskåren under hela den tidigare beskrivna serien av intervjuundersökningar. Under loppet av denna undersökningsserie har den undersökta populationen undergått förändringar. Inte desto mindre är sannolikheten för att resultat av den här berörda arten skulle ha framkallats av "slumpen" betydligt mindre än vad som skulle ha varit fallet, om de framkommit vid en enda stickprovsundersökning.

Antal intervju-personer	Konfidensintervall vid konfidensnivån 95 % för vissa procenttal och grupper av olika storlek		
	10 (90)%	20 (80)%	50 %
200	\pm 4	\pm 6	\pm 9
400	\pm 3	\pm 4	\pm 6
600	\pm 2	\pm 3	\pm 5
1 000	\pm 2	\pm 3	\pm 4
2 900	\pm 1	\pm 2	\pm 2

För bedömningen av undersökningsurvalet är det slutligen av särskilt intresse att jämföra detsamma med valmanskåren i dess helhet med avseende på valdeltagandet samt de röstandes fördelning på partier.

Valdeltagandet inom undersökningsurvalet (d v s panelurvalet och tilläggsurvalet tillsammans) var något högre än den i valstatistiken redovisade andelen röstande för hela den röstberättigade befolkningen. Denna skillnad - som framkommit även vid tidigare valundersökningar - beror till en del på att röstlängderna upptar ett antal personer, som avlidit under månaderna före valet, vilket inte är fallet med undersökningsurvalet. I övrigt synes avvikelser helt bero på att man från undersökningsurvalet har uteslutit vissa mindre kategorier (personer över 84 års ålder m fl), som erfarenhetsmässigt uppvisar ett mycket svagt valdeltagande. Valdeltagandet bland de intervjuade i urvalet avviker något mera från jämförelsetalet för hela riket. De siffermässiga skillnaderna belyses i nedanstående tablå. Uppgifterna beträffande de i urvalet ingående personernas valdeltagande har hämtats från röstlängderna; detsamma gäller även för alla följande tabeller, där ej röstande redovisas som en särskild kategori.

Det något förhöjda valdeltagandetalet för de intervjuade i urvalet beror på att det uppkom ett något större bortfall bland de ej röstande än bland de röstande. Inom bortfallet uppgick valdeltagandet till 81,4 %. Däremot synes inte de intervjuer, som företogs före valet, i sig själva ha åstadkommit någon säkert påvisbar ökning av benägenheten att delta i valet.

	Valdeltagandet i %	Antal röstberät- tigade inom undersöknings- urvalet
Undersöknings- urvalet	91, 3	3 356
Intervjuade i undersöknings- urvalet	92, 7	2 943
Hela valmans- kåren	89, 3	.

I den följande tabllån redovisas de röstandes fördelning på partier vid valen 1964 och 1968 i valundersökningarnas

intervjuurval samt motsvarande fördelningar för hela valmanskåren. De små avvikelserna mellan fördelningarna i urvalet och i valmanskåren består i huvudsak i att intervju-materialet vid båda valen ger en överskattning av den socialdemokratiska röstandelen, medan högerpartiets och kommunisternas röstandelar blir underskattade. Vid båda valen överensstämmer summan av de socialdemokratiska och kommunistiska röstandelarna i urvalet mycket nära med motsvarande andelar av hela valmanskåren. En fullständig överensstämmelse mellan intervjuurvalet och valmanskåren är givetvis utesluten redan av det skälet att 3 % av de intervjuade i urvalet 1964 och 2 % av de intervjuade i 1968 års urval ej lämnat upplysning om vilket parti de röstade på. Inte desto mindre avspeglas de väsentliga förändringarna från valet 1964 till valet 1968 mycket väl i intervjuaterialet. Detta gäller både centerpartiets fram-marsch till ställningen som det största oppositionspartiet och ökningen med ca 3 procentenheter vardera av centerpartiets och socialdemokraternas röstandelar.

DE RÖSTANDES FÖRDELNING PÅ PARTIER I INTERVJUURVALET OCH I HELA VALMANSKÅREN VID VALEN 1964 OCH 1968

Procentuell fördelning

	Röstande fördelade efter partival 1968									Antal intervju- personer
	H	C	F	B	KDS	S	K	Uppgift saknas	Summa %	
Riksdagsmanna- valet 1964										
Intervjuurvalet	11	14	16	1	2	50	3	3	100	2 496
Hela valmanskåren	14	13	17	2	2	47	5	.	100	.
Riksdagsmanna- valet 1968										
Intervjuurvalet	11	17	14	1	1	53	1	2	100	2 729
Hela valmans- kåren	14	16	15	0	2	50	3	.	100	.

Intervjudata avseende de röstandes partival är hämtade från valundersökningarna 1964 och 1968 och baserar sig på uppgifter från samtliga de personer, som intervjuades vid respektive undersökning.

I procentfördelningarna avseende riksdagsmannavalet 1964 redovisas såväl för intervjuurvalet som för hela valmanskåren endast andelen röstande på Medborgerlig Samling i tabellkolumn B. I procentfördelningen för hela valmanskåren vid valet 1968 avser tabellkolumnen B endast den s k "Rubinlistan", Fyrstadskretsen (0, 3 %). I procentfördelningen för intervjuurvalet vid samma val har till tabellkolumn B endast hänförs de som röstat på samlingsbeteckning utan att ange att de röstat med ett visst riksdagspartis valsedelstyp; övriga har hänförs till respektive parti.

I tabellkolumnen "Uppgift saknas" redovisas andelen av den intervjuade i intervjuurvalet som ej lämnat upplysning om sitt partival.

VALBETEENDET INOM OLIKA BEFOLKNINGSGRUPPER

I detta avsnitt belyses valbeteendet - d v s valdeltagande och partival - inom olika befolkningsgrupper genom en serie tabeller, som grundar sig på demografiska och socialekonomiska (se förklaring s 84) klassificeringar. Om de flesta av dessa klassificeringar gäller, att de har erhållits genom sammanläggningar av ett större antal kategorier i mera detaljerade klassificeringssystem, som använts vid bearbetningen av intervjumaterialet. De i tabellerna förekommande uppdelningarna har givetvis företagits med syfte att till större kategorier sammanföra undergrupper, som är av likartad karaktär med avseende på de tillämpliga klassificeringskriterierna. Inom denna för varje klassificeringssystem bestämda ram har det vidare eftersträvat att genom kategoriuppdelningarna avgränsa befolkningsgrupper, som skiljer sig från varandra med avseende på valdeltagandets omfattning eller de röstandes fördelning på partier.

I några tabeller redovisas uppgifter angående partifördelningen inom kategorier, som framkommer, när flera klassificeringskriterier (t ex ålder och utbildning) kombineras. Dessa är avsedda att tjäna som exempel på hur man genom en mera ingående analys av intervjumaterialet kan närmare specificera sambandet mellan röstningsbeteende och olika faktorer, som bidrar till att bestämma individens sociala situation. Möjligheterna att utnyttja intervjumaterialet för en sådan analys har på intet sätt uttömts genom förevarande redogörelse. Till detta kan också fogas en allmän anmärkning beträffande den orsaksmässiga relationen mellan valbeteendet och de här tillämpade kategoriuppdelningarna, nämligen att sådana klassificeringar i och för sig endast innebär att man specificerar betingelser för sociala och psykologiska processer, som mer direkt bestämmer individernas åsiktsbildning och beteende.

Om de i tabellerna förekommande kategoriuppdelningarna bör i övrigt framhållas, att de som regel företagits så att procentfördelningar inte redovisas för grupper innefattande mindre än 100 personer i urvalet. I de flesta fall är gruppstorlekarna betydligt större. Ett undantag från den nämnda regeln har för fullständighetens skull gjorts i tabell 6.1.C där procentfördelningar ges för bl a de mycket små kategorierna av personer som röstat på KDS eller kommunisterna. Osäkerheten i undersökningsutfallet har då särskilt markerats genom att procentalen satts inom parentes. Vidare har gruppstorlekarna i vissa fall tillåtits bli mycket små i tabeller, där flera kategoriuppdelningar kombineras. Vad som i en sådan tabell förtjänar att beaktas som ett säkerställt undersökningsresultat är emellertid som regel det samband mellan olika faktorer, som framträder i tabellen i dess helhet, snarare än de enskilda procenttalen.

Tabellerna i detta avsnitt grundar sig, där intet annat särskilt anges i det följande, på bearbetningar som innefattar samtliga vid 1968 års undersökning intervjuade personer i urvalet.

I tabellerna 6.1.A - C sättes valbeteendet i relation till

ålder, kön, civilstånd och inkomst. I tabell 6.1.A ges för varje sådan befolkningskategori en procentfördelning, som innefattar såväl de röstandes partifördelning som andelen ej röstande. Tabell 6.1.B ger procentfördelningar för samma befolkningskategorier men innefattar endast de röstande i urvalet. I tabell 6.1.C är betraktelsesättet vid procentberäkningen det omvända. Av den sistnämnda tabellen framgår således hur vart och ett av partiernas röststöd vid valet 1968 var fördelat på olika befolkningskategorier; därutöver innehåller tabellen också motsvarande fördelningar för kategorien "ej röstande".

Såsom nämnts i det föregående har uppgifterna beträffande deltagandet i valet hämtats från röstlängderna. Uppdelningen efter partival grundar sig på upplysningar lämnade av de intervjuade under undersökningens eftervalsetapp, utom i ett mycket litet antal fall där kompletterande uppgifter från förvalsintervjun utnyttjas. Vid läsningen av tabellerna bör man i övrigt hålla i minnet att väljare, som röstat på samlingsbeteckningar för flera partier, har hänförs till respektive parti i alla de fall då det av svaret framgått att den röstande använt ett visst partis valsedelstyp. I tabellkolumnen B redovisas sålunda endast en liten kategori personer, som röstat på någon av partibeteckningarna "Mittenpartierna" eller "Samling 68" och ej kunnat klassificeras som röstande på något av de tre partier, som begagnat dessa beteckningar.

Personer som röstat på "Samling 68" har hänförs till Högerpartiet, om de uppgivit sig ha röstat på den s k "Regnell-listan". De som röstat på den s k "Sjöholmsslitan" med samma partibeteckning har hänförs till Folkpartiet, på grund av den ledande riksdagskandidatens anslutning till Folkpartiets riksdagsgrupp. Övriga som röstat på "Samling 68" (10 personer) har förts till tabellkategorien B, vilken därutöver innefattar ett fåtal personer som röstat på "Mittenpartierna" utan att ange att de använt något bestämt partis valsedelstyp.

Uppdelningen efter ålder i den översta avdelningen i tabellerna 6.1.A - B har gjorts så att procentfördelningar ges för de åldersklasser, som uppnådde rösträttsåldern vid vart och ett av de fyra senaste valen. I den följande tabellavdelningen har företagits en uppdelning på 10-årsklasser, dock med det undantaget att alla över 60 års ålder sammanförts till en åldersklass. Vid uppdelningen efter kön och civilstånd i tabellerna 6.1.A - B har till kategorien "ej gifta" förts såväl ogifta som fränskilda och änkor/änklingar; i tabell 6.1.C ges däremot en mer specificerad uppdelning efter civilstånd. Uppgifterna beträffande inkomst har hämtats från inkomsttaxeringslängderna och avser den sammanräknade nettoinkomsten under år 1967. Uppdelningen på inkomstklasser har gjorts så att gifta, samtaxerade personer klassificerats efter makarnas sammanlagda inkomst. Fyra personer för vilka inkomststopp gift ej kunnat erhållas har uteslutits från det redovisade materialet i bearbetningar, som innefattar uppdelning på inkomstklasser.

Av tabell 6.1.A framgår att deltagandet vid 1968 års val var märkbart svagare än genomsnittet inom de yngsta åldersklasserna, bland de ej gifta samt inom inkomstklasserna med de lägsta inkomsterna. Den starka stegringen i

valdeltagandet, som inträffade vid 1968 års val, åtföljdes emellertid av ett i jämförelse med tidigare val mycket omfattande valdeltagande inom alla befolkningsgrupper. (Se härom vidare i regogörelsen för den på ett större röstlängdsmaterial baserade valstatistiska urvalsundersökningen.) Med avseende på fördelningen på partier framträder endast små olikheter mellan befolkningskategorierna i tabell 6.1.A - C. Vid en jämförelse mellan olika inkomstklasser framträder dock - liksom vid föregående valundersökningar - en svag tendens, som innebär att andelen socialdemokratiskt röstande ökar något med stigande inkomst upp till en viss gräns, varefter den sjunker mycket kraftigt. I 1968 års intervjuurval synes den nämnda gränsen uppträda vid ett inkomstbelopp på omkring 40 000 kronor. Vid en motsvarande uppdelning efter inkomstklasser, som innefattade endast de förvärvsarbetande i urvalet framkom i huvudsak samma skillnader. (Bearbetningen redovisas ej här i tabellform.)

Såsom bäst framgår av tabell 6.1.C föreligger emellertid en mycket betydande inkomstspridning inom vart och ett av partiernas röstunderlag i valmanskåren. I tabell 6.1.C anges också den genomsnittliga inkomsten för de olika partiernas väljare liksom för de ej röstande. På grund av den stora spridningen kring medeltalen kan dessa emellertid knappast sägas ange några "typiska" inkomstlägen för de olika partiernas anhängare. Den mycket låga genom-

snittsinkomsten för de ej röstande är däremot ett uttryck för en stark överrepresentation på personer med låga inkomster inom denna kategori.

I tabell 6.2 har de förvärvsarbetande uppdelats efter yrkesområde. Vid uppdelningen har använts en för statistiska centralbyråns utredningsinstitutets arbetskraftsundersökningar utarbetad version av klassificeringssystemet "nordisk yrkesklassificering" (NYK).¹⁾ Uppdelningen på yrkesområden ansluter sig till systemets 1-siffersnivå med modifieringar, som innebär att ett yrkesområde uppdelats på två undergrupper, medan flera av de övriga sammanförts till större kategorier. Beträffande klassificeringssystemet bör i övrigt framhållas att det i princip ej är avsett att åstadkomma en uppdelning av yrkesutövarna på grundval av statuskriterier. Klassificeringsprincipen innebär att man åsytar att sammanföra likartade yrken "utan att i allmänhet ta hänsyn till utbildning, yrkesställning (företagare, anställd), tjänsteställning eller branschtillhörighet".²⁾ I praktiken kommer dock yrkesområdet "tillverkningsarbete" att innefatta en jämförelsevis mycket stor proportion yrkesutövarer med manuellt arbete och yrkesställning som arbetare. I tabell 6.2 kommer detta förhållande till synes i form av en mycket stor andel socialdemokratiskt röstande inom nämnda yrkesområde.

1) Vid kodningen har använts: Yrken. Kodlista för arbetskraftsundersökningar. Statistiska centralbyråns. Utredningsinstitutet. Stockholm, september 1967. (Stencil.) Yrken. Alfabetiskt register för arbetskraftsundersökningar. Statistiska centralbyråns. Utredningsinstitutet. Stockholm, juli 1968. (Stencil.)

2) Nordisk yrkesklassificering. Systematisk förteckning

över yrkesområden, yrkesgrupper, yrkesfamiljer och individualyrken med kodnummer och definitioner. Andra utgåvan. Svensk upplaga av den gemensamma nordiska yrkesklassificeringen utarbetad inom arbetsmarknadsstyrelsen i samråd med arbetsmarknadsmyndigheterna i övriga nordiska länder. Hälsingborg 1965. (Avsnittet beträffande klassificeringsprinciper, sid. 7 ff.)

Tabell 6.1.A. VALDELTAGANDET OCH DE RÖSTANDES PARTIVAL VID ANDRAKAMMARVALET
ÅR 1968 INOM VISSA BEFOLKNINGSGRUPPER.
Procentuell fördelning

Befolkningsgrupper	Röstande fördelade efter partival samt ej röstande										Antal intervju- personer
	H	C	F	B	KDS	S	K	Uppgift saknas	Ej röstande	Summa %	
Ålder ¹⁾											
21 - 22	5	11	15	2	1	46	2	2	16	100	123
23 - 25	8	12	17	-	-	45	3	1	14	100	249
26 - 27	7	13	13	2	2	50	2	1	10	100	128
28 - 29	9	14	9	2	1	55	-	3	7	100	123
21 - 30	8	13	14	1	1	48	2	1	12	100	674
31 - 40	11	19	12	0	1	50	1	1	5	100	466
41 - 50	10	17	13	1	1	50	2	1	5	100	532
51 - 60	9	17	13	1	1	51	1	3	4	100	562
61 - 84	11	15	11	-	3	49	1	2	8	100	709
Kön och civilstånd											
Män	9	18	12	0	1	50	2	2	6	100	1 517
Därav: Gifta	8	19	12	0	2	52	2	1	4	100	1 065
Ej gifta	12	15	12	0	1	45	2	1	12	100	452
Kvinnor	11	14	13	0	1	50	1	2	8	100	1 426
Därav: Gifta	10	16	12	0	2	51	1	2	6	100	961
Ej gifta	13	11	15	1	1	44	0	2	13	100	465
Inkomst ²⁾ i kronor											
0 - 4 999	10	14	13	0	2	41	2	3	15	100	320
5 000 - 9 999	11	17	11	0	1	48	0	1	11	100	340
10 000 - 19 999	8	20	10	0	2	46	2	2	10	100	745
20 000 - 29 999	6	15	10	1	2	60	1	1	4	100	727
30 000 - 39 999	6	11	16	0	1	59	2	2	3	100	398
40 000 -	23	15	20	0	1	35	1	2	3	100	409
Samtliga	10	16	13	0	1	50	1	2	7	100	2 943

1) Ålder uppnådd under år 1968.

2) Sammanräknad nettoinkomst 1967. Gifta, samtaxerade personer har klassificerats efter makarnas sammanlagda inkomst.

Tabell 6.1.B. RÖSTANDES PARTIVAL VID ANDRAKAMMARVALET ÅR 1968 INOM VISSA
BEFOLKNINGSGRUPPER.
Procentuell fördelning

Röstande fördelade på vissa befolkningsgrupper	Röstande fördelade efter partival									Antal intervju- personer
	H	C	F	B	KDS	S	K	Uppgift saknas	Summa %	
Ålder ¹⁾										
21 - 22	6	14	17	2	1	55	2	3	100	103
23 - 25	10	14	19	0	0	53	3	1	100	214
26 - 27	8	15	15	2	1	56	2	1	100	115
28 - 29	10	15	10	2	1	60	0	2	100	114
21 - 30	9	15	16	1	1	55	2	1	100	592
31 - 40	12	20	12	0	1	53	1	1	100	442
41 - 50	11	18	14	0	1	53	2	1	100	504
51 - 60	9	18	14	1	1	53	1	3	100	538
61 - 84	12	16	12	0	3	54	1	2	100	653
Kön och civilstånd										
Män	9	19	13	0	1	54	2	2	100	1 424
Därav: Giftn	8	20	13	0	2	54	2	1	100	1 028
Ej giftn	13	17	13	0	1	51	3	2	100	396
Kvinnor	12	15	14	1	2	53	1	2	100	1 305
Därav: Giftn	10	17	13	1	2	54	1	2	100	899
Ej giftn	14	12	18	1	1	51	1	2	100	406
Inkomst ²⁾ i kronor										
0 - 4 999	11	17	15	0	2	48	3	4	100	273
5 000 - 9 999	12	19	12	0	1	54	1	1	100	304
10 000 - 19 999	9	23	11	0	2	51	2	2	100	675
20 000 - 29 999	6	15	11	1	2	63	1	1	100	693
30 000 - 39 999	6	11	17	0	1	61	2	2	100	386
40 000 -	24	16	20	0	1	36	1	2	100	398
Samtliga	11	17	14	1	1	53	1	2	100	2 729

1) Ålder uppnådd under år 1968.

2) Sammanräknad nettoinkomst 1967. Giftn, samtaxerade personer har klassificerats efter makarnas sammanlagda inkomst.

Tabell 6.1.C. FÖRDELNING PÅ VISSA BEFOLKNINGSGRUPPER BLAND RÖSTANDE, UPPDELADE
EFTER PARTIVAL, SAMT EJ RÖSTANDE

Procentuell fördelning. Procenttal i fördelningar, som grundar sig på mindre än 100 personer, har satts inom parentes

Procentuell fördelning på vissa befolkningsgrupper	Röstande efter partival samt ej röstande								Hela intervju-urvalet 1968	
	H	C	F	B	KDS	S	K	Uppgift saknas		Ej röst-tande
Ålder										
21 - 30	19	19	25	(57)	(12)	22	(31)	(20)	39	23
31 - 40	18	19	15	(7)	(10)	16	(13)	(10)	11	16
41 - 50	19	19	19	(14)	(14)	18	(26)	(10)	13	18
51 - 60	17	20	20	(22)	(19)	20	(20)	(29)	11	19
61 - 84	27	23	21	-	(45)	24	(10)	(31)	26	24
Summa %	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kön										
Män	47	57	49	(43)	(43)	52	(74)	(43)	43	51
Kvinnor	53	43	51	57	52	48	26	57	57	49
Summa %	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Civilstånd										
Gifta	61	75	66	(71)	(79)	72	(69)	(69)	46	69
Förut gifta	15	8	9	(8)	(12)	12	(8)	(12)	19	12
Ogifta	24	17	25	(21)	(9)	16	(23)	(19)	35	19
Summa %	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Inkomst kronor										
0 - 4 999	11	10	11	(7)	(14)	9	(18)	(20)	22	11
5 000 - 9 999	13	12	10	(7)	(10)	11	(3)	(8)	17	12
10 000 - 19 999	20	33	20	(22)	(29)	24	(31)	(31)	34	25
20 000 - 29 999	15	23	19	(36)	(29)	30	(20)	(15)	16	25
30 000 - 39 999	8	9	18	(14)	(9)	16	18	(12)	6	13
40 000 -	33	13	22	(14)	(9)	10	10	(14)	5	14
Summa %	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Medelinkomst i 100-tal kronor ¹⁾	326	219	286	(242)	(211)	225	213	(222)	152	236
Antal intervju-personer	286	469	370	14	42	1 458	39	51	214	2 943

1) Aritmetiskt medeltal för resp kategori avrundat till hela 100-tal kronor

Tabell 6.2 PARTIVAL OCH VALDELTAGANDE BLAND FÖRVÄRVSARBETANDE, UPPDELADE PÅ YRKESOMRÅDEN

Vissa yrkesgrupper i det grundläggande klassificeringssystemet har i denna tabell sammanförts till gemensamma kategorier. För ett yrkesområde redovisas två undergrupper. För varje kategori i tabellen redovisas de röstandes procentuella fördelning på partier. Därjämte anges den procentuella andelen ej röstande av samtliga röstberättigade i resp kategori.

Yrkesområde	Röstande fördelade efter partival									Procentuell andel ej röstande	Hela antalet intervju-personer	
	H	C	F	B	KDS	S	K	Uppgift saknas	Summa %			Antal intervju-personer
0. Naturvetenskapligt, tekniskt samt socialvetenskapligt, humanistiskt och konstnärligt arbete												
Tekniskt, kemiskt och fysikaliskt arbete	11	15	25	1	1	44	2	1	100	130	4	135
Övriga inom yrkesområde 0. ¹⁾	25	17	20	2	0	33	2	1	100	182	6	194
1+2. Administrativt arbete. Kameralt och kontorstekniskt arbete	15	13	22	1	1	44	1	3	100	224	7	240
3. Kommersiellt arbete	15	15	18	1	-	49	-	2	100	192	5	201
4. Lantbruks-, skogs- och fiskeriarbete	13	55	7	1	-	22	1	1	100	163	6	174
6+9. Transport- och kommunikationsarbete. Servicearbete. Militärt arbete	6	13	11	0	3	63	2	2	100	283	7	305
5+7+8. Gruv- och stenbrytningsarbete. Tillverkningsarbete	3	12	6	0	2	74	2	1	100	571	7	613
Samtliga förvärvs-arbetande	10	17	13	1	1	55	2	1	100	1 475	6	1 862

1) Kategorien "övriga inom yrkesområde 0" innefattar: hälso- och sjukvårdsarbete, pedagogiskt arbete, litterärt och konstnärligt arbete, biologiskt medicinskt, religiöst och juridiskt arbete samt socialvårds- och utredningsarbete.

Tabell 6.3.A UTBILDNING, PARTIVAL OCH VALDELTAGANDE

Procentuell fördelning av de röstande inom resp utbildningskategori efter partival. Därjämte anges för varje utbildningskategori den procentuella andelen ej röstande av samtliga röstberättigade.

Utbildningstyp	Röstandes fördelning på partier									Procentuell andel ej röstande	Antal röstberättigade intervju-personer	
	H	C	F	B	KDS	S	K	Uppgift saknas	Summa %			Antal intervju-personer
Förgymnasial utbildning i folkskola (högst 8 år) ¹⁾												
1. ingen ytterligare skolutbildning	5	18	9	0	2	63	1	2	100	1 593	8	1 737
2. yrkesskoleutbildning för industri och hantverk	2	11	9	-	-	74	2	2	100	127	9	139
3. annan gymnasial utbildning (men ej i skolformen gymnasium)	11	15	21	1	-	48	1	3	100	270	5	284
Förgymnasial utbildning utöver folkskola och/eller gymnasial allmän grundutbildning under högst två år												
4. ingen ytterligare utbildning eller annan gymnasial utbildning under högst två år	20	21	15	1	1	39	2	1	100	347	6	368
5. gymnasial utbildning under mer än två år i annan skolform än gymnasium och/eller eftergymnasial utbildning under högst två år	20	16	24	1	1	33	2	3	100	141	7	151
Avslutad gymnasial utbildning i gymnasium												
6. ingen ytterligare utbildning eller eftergymnasial utbildning under högst två år	25	16	32	1	1	24	1	-	100	131	5	138
7. utbildning vid universitet, högskola m m	34	13	25	3	1	18	3	3	100	120	5	126

1) Personer med folkskola och eftergymnasial utbildning har hänförs till kategori 5

Uppdelningen efter utbildning i tabell 6.3.A är baserad på en detaljerad klassificering i huvudsaklig överensstämmelse med Svensk utbildningsnomenklatur (SUN).¹⁾ I tabellen har undergrupperna emellertid sammanförts till kategorier, som nära ansluter sig till utbildningsnivåerna i det äldre skolsystemet. Anledningen därtill är givetvis att den alldeles övervägande delen av intervjuurvalet fått sin utbildning i dessa äldre skolformer. Däremot används SUN:s terminologi i tabellen, sålunda betecknas all ut-

bildning till och med det nionde skolåret som förgymnasial utbildning. Vidare används termen gymnasial utbildning som beteckning för all skolutbildning, som bygger direkt på den förgymnasiala utbildningen.

1) Svensk utbildningsnomenklatur (SUN). Meddelanden i samordningsfrågor. Statistiska centralbyrån, Stockholm. 1969:3.

I tabellen har intervjuurvalet uppdelats på tre huvudgrupper, varav den första innefattar personer med förgymnasial utbildning i folkskola. Mellangruppen utgörs av personer med förgymnasial utbildning utöver folkskola, ev i kombination med annan gymnasial utbildning eller eftergymnasial utbildning. Kategorien omfattar huvudsakligen personer med utbildning i skolformerna realskola, kommunal mellanskola, flickskola eller folkhögskola och kombinationer av sådan utbildning med olika typer yrkesutbildning. Till den tredje huvudgruppen har förts alla med avslutad gymnasial utbildning i skolformen gymnasium. De två sistnämnda huvudgrupperna har uppdelats på vardera två undergrupper med hänsyn till omfattningen av den ytterligare skolutbildning som personerna inom resp huvudgrupp har genomgått. Huvudgruppen med förgymnasial utbildning i folkskola har delats på tre grupper. En av dessa omfattar personer utan annan skolutbildning än folkskola. Övriga har - utan hänsynstagande till utbildningstidens längd - uppdelats så att personer med yrkeskoleutbildning för industri eller hantverk bildar en särskild kategori. 1) Klassificeringen innefattar såväl teoretisk som praktisk skolmässig utbildning, men däremot ej utbildning eller yrkesträning, som förvärvats under praktisk yrkesutövning.

I tabell 6.3.A framträder vissa mycket klara skillnader mellan utbildningskategorierna med avseende på de röstandes fördelning på partier. Särskilt gäller detta den socialdemokratiska röstandelen, som uppgår till 74 % i kategorien med yrkeskoleutbildning för industri och hantverk och har sitt lägsta värde (18 %) bland väljare med akademisk eller motsvarande utbildning. Skillnaderna mellan utbildningskategorierna är naturligtvis nära förbundna med det förhållandet att olika utbildningsvägar leder till olika typer av yrken och - åtminstone i stor utsträckning - till olikheter ifråga om yrkesställning. För en vuxen befolkning är det i själva verket inte möjligt att med hjälp av intervjudata påvisa ett direkt - av den senare yrkesutövningen oberoende - samband mellan utbildning och valbe-teende.

I tabell 6.3.B har de röstande uppdelats dels efter ålder, dels efter utbildning. Därvid har kategorierna i tabell 6.3.A sammanförts till tre större grupper. Eftersom skillnader mellan olika sociala grupper i detta fall - liksom vid de flesta andra jämförelser - kommer starkast till uttryck i form av en variation i den sammanlagda andelen socialdemokratiskt eller kommunistiskt röstande, har endast denna procentandel angivits för var och en av kategorierna i tabellen. Såsom framgår av tabellen framträder sambandet mellan utbildning och partival inom alla de tre åldersklasserna. Bland väljare med enbart folk-skoleutbildning eller yrkeskoleutbildning för industri och hantverk avviker den högsta åldersklassen genom en något lägre andel socialdemokratiskt-kommunistiskt röstande. I de båda andra utbildningskategorierna skiljer sig istället den yngsta åldersklassen från de båda andra genom en större andel socialdemokratiskt eller kommunistiskt röstande. Till sists förtjänar det att påpekas att den numeriska storleken av de nio kategorierna avspeglar mycket markanta generationsskillnader i utbildningshänseende.

I tabellerna 6.4.A-C användes en uppdelning på yrkeska-

Tabell 6.3.B UTBILDNING, ÅLDER OCH PARTIVAL

Röstande har uppdelats efter utbildning och ålder. I tabeln anges den procentuella andelen socialdemokratiskt och kommunistiskt röstande inom resp utbildnings- och ålderskategori. Under procentalen anges inom parentes det totala antalet röstande intervjupersoner i var och en av kategorierna.

Utbildning ²⁾	Ålder		
	21 - 30 år	31 - 50 år	över 50 år
Utbildningstyp	71 %	68 %	61 %
1 - 2	(241)	(571)	(908)
Utbildningstyp	59 %	39 %	37 %
3 - 4	(187)	(238)	(192)
Utbildningstyp	33 %	22 %	24 %
5 - 7	(164)	(137)	(91)

2) Uppdelningen efter utbildning baserar sig på kategorierna i föregående tabell och har erhållits genom att dessa kategorier sammanförts till tre större grupper.

tegorier, som har en annan grund än klassificeringen i de föregående tabellerna. En av yrkeskategorierna utgörs av jordbrukare med eget jordbruk eller arrende samt jordbrukares hustrur och övriga i jordbruket medhjälpande familjemedlemmar. Övriga som är eller varit förvärvs-arbetande har klassificerats efter yrkesställning i det senaste utövade yrket. Ej yrkesverksamma gifta kvinnor har dock - oberoende av om de tidigare varit förvärvs-arbetande - klassificerats efter makens yrkesställning. Klassificeringen skiljer sig från den som förekommer i redogörelserna för de båda föregående valundersökningarna därigenom att den med avseende på yrkesställning helt grundar sig på de intervjuades egna uppgifter om sin (eller makens) yrkesställning. Uppgifterna lämnades som svar på en intervjufråga i vilken den intervjuade ombads ange sin egen och makens yrkesställning och därvid hade att välja mellan alternativen arbetare, tjänstemän och företagare.

Intervjufrågorna hade följande lydelse: "Har Ni förvärvs-arbete (Vid svaret nej: Har Ni tidigare haft förvärvs-arbete?) Vilket yrke har/hade Ni? Vilket slags arbete

1) Ovanstående redogörelse anger de huvudsakliga principerna för kategorischemat i tabell 6.3.A. En mera detaljerad beskrivning återfinnes i en särskild redogörelse för utbildningsklassificeringen vid bearbetningen av 1968 års valundersökning, vilken utarbetats inom undersökningsledningen vid statsvetenskapliga institutionen i Göteborg.

Tabell 6.4.A DE RÖSTANDES PARTIVAL INOM YRKESSTÄLLNINGSGRUPPER (EXKL KATEGORIEN JORDBRUKARE)

Procentuell fördelning. Anmärkning: För kategorien jordbrukare ges motsvarande procentfördelning i tabell 5. B.

Yrkesställning	Röstande fördelade efter partival								Summa %	Antal intervju-personer
	H	C	F	B	KDS	S	K	Uppgift saknas		
Arbetare	3	11	7	0	2	75	1	1	100	1 345
Tjänstemän	17	14	22	1	1	41	2	2	100	803
Företagare	20	25	22	0	3	26	0	4	100	251

sysslar/sysslade Ni huvudsakligen med? Skulle Ni också vilja säga vilken av yrkesgrupperna på det här kortet, som Ni hör/hörde till?" - "Har Er make/maka förvärvsarbete? (Vid svaret nej: Har han/hon tidigare haft förvärvsarbete?) Vilket yrke har/hade han/hon? Skulle Ni också vilja säga vilket av yrkesgrupperna på det här kortet som Er make/maka hör/hörde till?" Vid båda frågeserierna användes ett kort med svarsalternativen: "tjänsteman, arbetare, jordbrukare med eget jordbruk eller arrende, egen företagare utanför jordbruket". Ett litet antal personer som uppgav sig vara "fria yrkesutövare" har vid uppdelningen i tabellerna förts till kategorien "företagare". Som nämnts ovan har kategorien jordbrukare i klassificeringen definierats med hjälp av särskilda kriterier, som fastställdes vid en särskild yrkeskodning.

Den sålunda definierade jordbrukarkategorien överensstämmer med motsvarande kategori i den klassificering, som redovisas i tabellerna 6.5.A-C. Dock föreligger en obetydlig skillnad med avseende på tillämpningen av klassificeringskriterierna, som medför att hela antalet personer i kategorien uppgår till 238 i de sistnämnda tabellerna och till 242 i övriga tabeller. Vidare bör nämnas en restkategori innefattande 119 individer som uteslutits från det bearbetade materialet vid uppdelningen efter yrkesställning. Restkategorien utgöres dels av män och ogifta kvinnor som aldrig haft förvärvsarbete, och dels av en liten grupp personer som givit oklassificerbara svar. En närmare redogörelse för klassificeringsmetodiken kommer att intagas i en särskild metodstudie, som är under utarbetande.

Den här behandlade klassificeringen efter yrkesställning har jämförts med de klassificeringar efter yrkesställning, som utförts 1964 och 1968 på basis av kodlistor med yrkesbeteckningar.¹⁾

1) Beträffande överensstämmelsen mellan de två klassificeringsmetoderna vid bearbetningen av 1964 års material, se: Särilvik, "Socioeconomic Determinants of Voting Behavior in the Swedish Electorate", Comparative Political Studies, Vol. II, 1969, sid. 106 f.

Vid bearbetningen av 1968 års undersökning har utförts två av varandra oberoende klassificeringar med hjälp av sådana på yrkesstatuskriterier baserade kodlistor. Ehuru den mera ingående metodanalysen ännu inte avslutats, är det dock tydligt att det uppkommer en mycket hög grad av överensstämmelse mellan de tre klassificeringarna. I huvudsak samma samband mellan valbeteende och yrkesställning framträder vidare, oavsett vilken av klassificeringarna som tillämpas såsom uppdelningsgrund. Klassificeringen på grundval av den intervjuades egna bedömning av sin (eller makens) yrkesställning har här utnyttjats främst med syfte att redovisa ett alternativ till den tidigare använda klassificeringsmetoden. Slutligen bör det nämnas att de procentuella partifördelningar, som ges i de följande tabellerna avviker endast obetydligt från dem som erhålles, när samma uppdelning efter yrkesställning tillämpas endast på förvärvsarbetande röstberättigade.

Med avseende på de röstandes partiuppdelning förtjänar skillnaderna mellan dessa fyra strata att betecknas som drastiska (se tabell 6.4.A samt motsvarande fördelning för kategorien jordbrukare i tabell 6.5.B).

I tabell 6.4.B har uppdelningen efter yrkesställning kombinerats med en uppdelning på inkomstklasser. Därvid har inkomstklassificeringen inom varje yrkesställningskategori gjorts så detaljerad som möjligt med hänsyn till resp kategoris numerära storlek. För företagare (utanför jordbruket) och jordbrukare har det som synes endast varit möjligt att göra en uppdelning på två inkomstklasser. Av tabellen framgår emellertid klart att skillnaderna mellan yrkesställningskategorierna med avseende på partifördelning är ungefär lika stora på alla inkomstnivåer. Gruppen arbetare synes dock skilja sig från de övriga genom att det inom denna föreligger en obruten tendens till ökad andel socialdemokratiskt röstande med stigande inkomst.

Den i de föregående tabellerna företagna uppdelningen på socialekonomiska strata har i tabell 6.4.C kombinerats med klassificeringen efter yrkesområde. Sammanlagt 129 röstande personer har uteslutits från det i tabell 6.4.C redovisade materialet p g a att de ej kunnat klassificeras med avseende på yrkesställning och/eller yrkesområde. Därvid har ej yrkesverksamma gifta kvinnor och tidigare

förvärvsarbetande fördelats på yrkesområden efter samma grunder i tabellerna 6.4.A-B. En motsvarande bearbetning, som innefattar endast förvärvsarbetande, har också företagits. I allt väsentligt ger den samma bild som tabell 6.4.C, ehuru de numeriska frekvenserna genomgående blir lägre.

Vissa sammanläggningar över yrkesområdesgränserna har företagits i tabellen. (Jfr noterna till tabellen.) Även efter sammanläggningarna blir emellertid antalet individer litet i några av de i tabellen redovisade grupperna. I tabellen anges den procentuella andelen socialdemokratiskt eller kommunistiskt röstande av samtliga röstande inom var och en av yrkesområdes-yrkesställningskategorierna.

Vad som framkommer i tabellen är främst att de samband mellan yrkesställning och valbeteende, som förut påvisats, föreligger med ungefärligen samma styrka också inom större yrkesområden. Bland arbetare är den socialdemokratiska och kommunistiska procentandelen dock särskilt hög inom yrkesområdena med gruv-, stenbrytnings- och tillverkningsarbete, medan motsvarande andel är lägst inom yrkesområdet med lantbruks-, skogs- och fiskeriarbete. För tjänstemännens del framträder skillnader mellan yrkesområdena, ehuru den socialdemokratiska och kommunistiska röstandelen genomgående är betydligt lägre än bland arbetarna och högre än inom motsvarande företagarkategorier. En detaljanalys (ej här redovisad) har gett vid handen att skillnaderna mellan tjänstemän inom olika yrkesområden delvis betingas av olikheter med avseende på tjänstemannakategoriernas sammansättning; den socialdemokratiska och kommunistiska röstandelen är jämförelsevis svag bland tjänstemän med högre tjänstställning eller högre utbildning, medan motsvarande andel är jämförelsevis stor bland arbetsledare inom anläggningsverksamhet och industri.

Differentieringen med avseende på valbeteendet inom yrkesområdena ges en kompletterande belysning i tabell 6.4.D. Där har de förvärvsarbetande inom yrkesområdena uppdelats efter utbildning i två undergrupper, varav den ena omfattar personer med enbart folkskoleutbildning (högst 8 år). Ehuru utbildningsklassificeringen i detta fall gjorts starkt förenklad, framträder det tidigare påvisade sambandet mellan utbildning och partival mycket bestämt

inom flertalet yrkesområden. Skillnaden mellan folkskoleutbildade och övriga är dock svagare än genomsnittligt i yrkesområdet lantbruks-, skogs- och fiskeriarbete. Vidare bör det observeras att endast en mycket svag differens i överensstämmelse med den allmänna tendensen framkommer inom yrkesområdena gruv- och stenbrytningsarbete samt tillverkningsarbete; i själva verket föreligger inom sistnämnda grupp en motsatt tendens, om man jämför endast folkskoleutbildade med den kategori, som undergått yrkesskoleutbildning för industri eller hantverk.

Vad som främst framkommer i tabell 6.4.A och de följande specificerade uppdelningarna i tabellerna 6.4.B-D är en bekräftelse på att det föreligger ett markant statistiskt samband mellan å ena sidan de röstberättigades valbeteende och å andra sidan deras - eller familjeförsörjarens - yrkesstatus (yrkesställning eller tjänstställning). Yrkesrollernas övriga aspekter har - i den mån de inte är nära förknippade med yrkesstatus - jämförelsevis mindre betydelse för valbeteendet.

De i förevarande redogörelse intagna tabellerna med flera kombinerade klassificeringar har hämtats från en mer omfattande och ännu ej avslutad analys av förhållandet mellan politiskt beteende och skilda sociala och ekonomiska klassificeringskriterier. Redan en inspektion av de föregående tabellerna torde emellertid klargöra att man vid en gruppering, där specificerade yrkesområdes- och yrkesstatuskategorier med likartad partifördelning sammanföres till större kategorier, måste komma till ett slutresultat, som inte alltför mycket skiljer sig från den i redogörelserna för 1960 och 1964 års undersökningar tillämpade uppdelningen på sociekonomiska grupper (yrkesgrupper). Klassificeringssystemet överensstämmer i huvudsak med det som användes för de valstatistiska urvalsundersökningarna t o m 1960 års val; se vidare: "P M angående den vid 1958 års valstatistik förekommande sociala yrkesgrupperingen m m" med tillhörande "Yrkesförteckning". En särskild redogörelse för klassificeringssystemets tillämpning vid kodningen av 1968 års valundersökning har utarbetats vid statsvetenskapliga institutionen i Göteborg. Samma klassificering har därför tillvidare också tillämpats vid bearbetningen av materialet från 1968 års undersökning. Resultaten redovisas i tabellerna 6.5.A-C.

Tabell 6.4.B VALDELTAGANDET SAMT DE RÖSTANDES PARTIVAL INOM YRKES- OCH INKOMSTKATEGORIER

Procentuell fördelning. Procenttal i fördelningar, som grundar sig på mindre än 100 personer, har satts inom parentes.

Yrkeskategori/ inkomst i 1 000-tal kronor	Röstande fördelade efter parti samt ej röstande										Antal intervju- personer
	H	C	F	B	KDS	S	K	Uppgift saknas	Ej rös- tande	Summa %	
Arbetare											
0 - 9	5	9	8	1	-	63	1	1	12	100	334
10 - 19	3	12	6	0	2	63	1	1	12	100	426
20 - 29	2	10	6	0	2	73	1	1	5	100	451
30 -	2	6	6	0	2	79	2	1	2	100	250
Tjänstemän											
0 - 9	(20)	(14)	(14)	(2)	(1)	(37)	(1)	(1)	(10)	100	71
10 - 19	14	10	18	1	1	38	3	2	13	100	151
20 - 29	10	14	18	2	-	49	1	2	4	100	181
30 - 39	7	9	25	1	1	49	2	2	4	100	170
40 -	27	15	24	1	0	27	1	2	3	100	276
Företagare (exkl jordbrukare)											
0 - 29	15	23	22	1	3	25	0	3	8	100	173
30 -	(27)	(24)	(18)	(-)	(2)	(23)	(0)	(3)	(3)	100	95
Jordbrukare											
0 - 9	21	41	9	4	-	10	-	2	13	100	111
10 -	17	71	7	1	0	1	1	1	1	100	131
Uppdelning enbart efter yrkesställning (exkl jordbrukare)											
Arbetare	3	10	6	0	2	69	1	1	8	100	1 462
Tjänstemän	16	13	21	1	0	39	2	2	6	100	852
Företagare	19	24	21	0	3	24	-	3	6	100	268

Tabell 6.4.C YRKESOMRÅDE, YRKESSTÄLLNING OCH PARTIVAL:
ANDELEN SOCIALDEMOKRATISKT ELLER KOMMUNISTISKT RÖSTANDE INOM
YRKESKATEGORIerna

I tablån har företagits en uppdelning efter såväl yrkesområde som yrkesställning. Andelen socialdemokratiskt eller kommunistiskt röstande i procent av hela antalet röstande i resp kategori. Under procenttalen anges inom parentes hela antalet röstande intervju-personer i varje kategori. Tablån innefattar förutom förvärvsarbetande även ej yrkesverksamma gifta kvinnor, som klassificerats efter makens yrke samt tidigare förvärvsarbetande (pensionärer m fl), vilka klassificerats efter senaste yrke.

Yrkesområde	Procentuell andel socialdemokratiskt eller kommunistiskt röstande		
	Arbetare	Tjänstemän	Företagare (inkl jordbrukare)
0. Naturvetenskapligt, tekniskt samt socialvetenskapligt, humanistiskt och konstnärligt arbete			
Tekniskt kemiskt och fysikaliskt arbete	a)	49 (172)	b)
Övrigt arbete inom yrkesområde 0	a) 73 (66)	26 (164)	b) 26 (31)
1+2. Administrativt arbete. Kameralt och kontorstekniskt arbete samt 3. kommersiellt arbete	77 (114)	42 (325)	15 (85)
4. Lantbruks- skogs- och fiskeriarbete	60 (105)	c)	5 (216)
6+9. Transport och kommunikationsarbete. Servicearbete. Militärt arbete	71 (253)	c) 59 (137)	d)
5+7+8. Gruv- och stenbrytningsarbete. Tillverkningsarbete	81 (805)	c)	d) 34 (127)

- a) Arbetare i yrkesområde 0 har sammanförts till en kategori, som i tablån placerats i raden för "övrigt arbete inom yrkesområde 0".
- b) Företagare inom yrkesområde 0 har sammanförts till en kategori, som placerats i raden för "övrigt arbete inom yrkesområde 0".
- c) Tjänstemän inom yrkesområdena 4 samt 6+9 och 5+7+8 har sammanförts till en kategori, vilken återfinnes i raden för "Transport- och kommunikationsarbete. Servicearbete. Militärt arbete."
- d) Företagare inom yrkesområdena 6+9 och 5+7+8 har sammanförts till en kategori, som återfinnes i raden för "Gruv- och stenbrytningsarbete. Tillverkningsarbete".

Tabell 6.4.D YRKESOMRÅDE, UTBILDNING OCH PARTIVAL

Röstande inom olika yrkesområden har uppdelats i två kategorier efter utbildningstyp. I tabblån anges för var och en av de sålunda erhållna yrkes- och utbildningskategorierna den procentuella andelen socialdemokratiskt och kommunistiskt röstande. Under procenttalen anges inom parentes det totala antalet röstande intervjupersoner i resp kategori. Det i tabblån redovisade materialet innefattar endast förvärvsarbetande personer.

Yrkesområde	Utbildning	
	Endast utbildning i folkskola (högst 8 klasser)	Annan utbildning
0. Naturvetenskapligt, tekniskt samt socialvetenskapligt, humanistiskt och konstnärligt arbete	Procentuell andel socialdemokratiskt eller kommunistiskt röstande:	
Tekniskt, kemiskt och fysi- kaliskt arbete	79 (24)	40 (106)
Övrigt arbete inom yrkes- område 0	67 (27)	29 (155)
1+2. Administrativt arbete. Kameralt och kontorstek- niskt arbete	60 (48)	41 (176)
3. Kommersiellt arbete	58 (108)	38 (84)
4. Lantbruks-, skogs- och fiskeriarbete	26 (113)	14 (50)
6+9. Transport- och kommunika- tionsarbete. Servicearbete. Militärt arbete	70 (185)	55 (98)
5+7 Gruv- och stenbrytnings- +8. arbete. Tillverkningsarbete	78 (421)	73 (150)

Klassificeringen på socialekonomiska grupper har 1968 företagits oberoende av den kodning, som för panelurvalets del utfördes vid bearbetningen av 1964 års valundersökning. Sedan klassificeringen av data från 1968 års undersökning slutförts, har denna jämförts med motsvarande klassificering 1964. Vid en sådan jämförelse har kategorierna "lägre tjänstemän" "förmän, verkmästare, affärsanställda" sammanslagits till en kategori, och vidare har de två arbetarkategorierna sammanförts till en gemensam kategori. Med denna uppdelning visar det sig att omkring 80 % av panelurvalet har förts till samma kategorier vid 1964 och 1968 års undersökningar. I den återstående femtedelen ingår givetvis personer, som bytt yrke över kategorierna, men till en del bör differensen rimligen också vara en följd av bristande reliabilitet i klassificeringen. En mera ingående reliabilitetskontroll ingår som ett led i den ovan nämnda undersökningen av förhållandet mellan valbeteende och yrkesmobilitet.

Kategoriuppdelningen i tabellerna 6.5. A-C har erhållits genom sammanläggningar av yrkesgrupper i ett detaljerat klassificeringssystem för "sociala yrkesgrupper". Liksom vid de föregående valundersökningarna har klassificeringssystemet tillämpats så att man erhållit en uppdelning på socialekonomiska strata snarare än en yrkesklassificering i begränsad mening. Sålunda har "ej yrkesverksamma gifta kvinnor" och "övriga familjemedlemmar utan eget förvärvsarbete" hänförs till makens resp hushållsföreståndarens yrkesgrupp. Vidare har "tidigare förvärvsarbetande" (pensionärer m fl) klassificerats efter det yrke de senast utövade. Emellertid avviker kategoriuppdelningen på en punkt från den som förekommit i de föregående undersökningarna. En liten kategori bestående huvudsakligen av studerande har nämligen redovisats vid sidan av de socialekonomiska grupperna; studerande har tidigare som regel klassificerats efter föräldrarnas yrken. Beträffande kategorin "jordbrukare" bör vidare särskilt anmärkas att denna även innefattar personer, som vid sidan av ett eget eller arrenderat jordbruk också har annat yrkesarbete, men själva angivit jordbruksskötseln som huvudyrke.

Till kategorien jordbrukare har vidare förts även förvärvsarbetande, som utan att själva vara ägare till jordbruksföretag deltar i skötseln av ett familjen tillhörigt jordbruk. Övriga anställda inom jordbruk, trädgårdsskötsel och inom skogs- och flottningsarbete har förts till kategorien "arbetare inom jordbruk med binärningar". Beträffande kategorischemat bör i övrigt anmärkas att den i föregående redogörelsen förekommande kategorien "lägre tjänstemän, affärsanställda m fl" här uppdelats på två kategorier. I tabellerna särredovisas sålunda en kategori bestående av förmän och verkmästare inom industrien (arbetsledare) samt affärsanställda. De båda yrkesgrupper, som ingår i denna kategori uppvisar partifördelningar som bestämt skiljer sig från fördelningarna inom de yrkesgrupper, som sammanförts till kategorien "lägre tjänstemän". Inom yrkesgruppen "förmän och verkmästare i industrien" fördelar sig de röstande på följande sätt: H: 3%, C: 9%, F: 7%, B: 0%, KDS: 0%, S: 71%, K: 6%, Uppgift saknas: 4%. Inom kategorien "affärsanställda" var motsvarande fördelning: H: 7%, C: 5%, F: 13%, B: 0%, KDS: 1%, S: 71%, K: 0%, Uppgift saknas: 3%.

De socialekonomiska grupperna har i tabellerna ordnats dels efter näringsgren, dels med hänsyn till partifördelningen inom grupperna. Sålunda har grupper utanför jordbruk och binärningar ordnats efter den procentuella andelen socialdemokratiskt röstande inom resp grupp. Därefter följer de båda kategorierna av företagare och anställda (med familjemedlemmar) inom jordbruk och binärningar och till sist kategorien som innefattar studerande och övriga, som ej hänförs till någon yrkesgrupp.

De skillnader mellan olika socialekonomiska grupper, som föreligger med avseende på de röstandes partival, bildar ett mönster vilket vid val efter val har satt sin prägel på den sociala rekryteringen av partiernas röstunderlag. I sina huvuddrag har detta mönster knappast undergått några djupare förändringar sedan början av 1920-talet.

Mot den bakgrunden är det inte förvånande att procentfördelningarna i tabellerna 6.5. A-C ger en bild av skillnader i fråga om väljarnas partiuppdelning, som på de flesta punkter överensstämmer väl med den som framträtt vid de föregående valundersökningarna. I jämförelse med valen 1960 och 1964 framträder en tendens till ökad anslutning till det socialdemokratiska partiet inom företagare- och tjänstemannakategorierna. I jämförelse med partifördelningen inom urvalet 1964 har både de centerpartistiska och de socialdemokratiska röstandelarna ökat påfallande starkt inom gruppen "större företagare, företagsledare, högre tjänstemän". Samtidigt har gruppens storlek i absoluta tal ökat inom urvalet. Vid en detaljkontroll har det visat sig att samma tendenser - ehuru något svagare - föreligger även bland de personer som vid båda bearbetningstillfällena fördes till den nämnda kategorien. Ökningen av gruppens totala storlek beror ej på att klassificeringsprinciperna förändrats, utan förklaras av att yrkesuppgifterna förändrats för en del av personerna i panelurvalet. I och för sig är det inte heller förvånande att en del av panelurvalet efter fyra år visar sig ha högre tjänsteställning än tidigare. Möjligen förefinnes dock en tendens till att vissa befattningstitlar - särskilt inom det enskilda näringslivet - fått en vidare användning än de hade då yrkeskoden konstruerades. I övrigt må anmärkas att vissa fria yrkesutövare med egen praktik eller liknande (advokater, läkare m fl) har förts till denna kategori.

I ett hänseende framkommer emellertid i tabellerna en förskjutning i partiernas väljarunderlag, som är så markant att den - om den blir bestående - innebär en verklig förändring i det mönster till vilket ovan hänvisats. Detta gäller Centerpartiets starkt ökade anslutning utanför jordbrukarebefolkningen. Denna gör sig gällande inom alla yrkesgrupper men är mest markerad inom företagare- och tjänstemannakategorierna. Till sin aldeles övervägande del är det fråga om en ökning, som åtföljes av en motsvarande minskning av Folkpartiets och Högerpartiets relativa anslutning i valmanskåren. Både tabellerna 6.5. A-C och en detaljanalys av väljarnas partitypen tyder dock på att ökningen till en del också uppkommit genom övergångar från socialdemokratisk röstning till röstning på Centerpartiet. Denna övergång kompenseras

Tabell 6.5.A VALDELTAGANDET OCH DE RÖSTANDES FÖRDELNING EFTER PARTIVAL INOM SOCIALEKONOMISKA GRUPPER

Procentuell fördelning

Socialekonomiska grupper	Röstande fördelade efter parti samt ej röstande										Antal intervju-personer
	H	C	F	B	KDS	S	K	Uppgift saknas	Ej röstande	Summa %	
Större företagare, företagsledare, högre tjänstemän m fl	38	15	26	1	1	13	1	2	3	100	180
Mindre företagare (utom jordbrukare)	15	23	21	-	2	29	0	4	6	100	230
Lägre tjänstemän (utom förmän, verk-mästare etc)	14	13	21	1	1	39	1	1	9	100	601
Förmän och verk-mästare samt affärs-anställda	5	6	10	-	1	67	2	3	6	100	222
Arbetare (utom an-ställda inom jord-bruk med binäringar)	3	10	6	0	2	69	2	1	7	100	1 281
Jordbrukare	18	57	8	0	3	5	0	2	7	100	238
Arbetare inom jordbruk med binäringar	5	24	7	-	1	51	1	1	10	100	132
Studerade m fl som ej hänförts till yrkeskategori	(12)	(12)	(29)	(2)	(-)	(27)	(5)	(3)	(10)	100	59

dock för Socialdemokraternas del genom ett tillskott av väljare som tidigare röstat på andra partier. Såsom framgår av tabell 6.5.C utgör arbetarkategorierna nu en ungefär lika stor del av Centerpartiets samlade röststyrka som jordbrukarkategorien. Till en mindre del kan den förändrade sammansättningen av Centerpartiets väljarunderlag ha uppkommit genom att centerpartistiskt röstande jordbrukare övergått till annan yrkesverksamhet.

Förändringen i Centerpartiets väljarunderlag har dock inte i sin helhet ägt rum under valperioden 1964 - 1968. Förändringens förlopp belyses av följande tabell, som är baserad på hela sekvensen av intervjuundersökningar under perioden 1956 - 1968. För varje val anges i tabelln hur stor procentuell andel av samtliga röster på Centerpartiet (resp Landsbygdspartiet Bondeförbundet) som avgivits av väljare tillhörande jordbrukarkategorien. (Jordbruksarbetare m fl är alltså ej inräknade.) Till jämförelse har i tabelln medtagits också motsvarande uppgift beträffande dem som vid folkomröstningen 1957 röstade på "förslag 2", d v s det av Centerpartiet särskilt understödda alternativet.

	Procentuell andel i kategorien "jordbrukare" av samtliga som röstade på angivet sätt:	Antal intervjuade personer vid resp undersökning:
Landsbygdspartiet Bondeförbundet, valet 1956	77	(83)
"Förslag 2", folkomröstningen 1957	44	(137)
Centerpartiet, valet 1960	57	(194)
Centerpartiet, valet 1964	48	(359)
Centerpartiet, valet 1968	29	(469)

Tabell 6.5.B RÖSTANDE FÖRDELADE EFTER PARTIVAL INOM SOCIALEKONOMISKA GRUPPER

Procentuell fördelning

Socialekonomiska grupper	Röstande fördelade efter partival									Antal intervju-personer
	H	C	F	B	KDS	S	K	Uppgift saknas	Summa %	
Större företagare, företagsledare, högre tjänstemän m fl	39	16	27	1	1	14	0	2	100	175
Mindre företagare (utom jordbrukare)	16	24	22	-	2	31	0	5	100	216
Lägre tjänstemän (utom förmän, verk-mästare etc)	15	14	24	1	1	43	1	1	100	549
Förmän och verk-mästare samt affärs-anställda	6	7	11	-	0	71	2	3	100	209
Arbetare (utom an-ställda inom jordbruk med binärningar)	3	10	7	0	2	75	2	1	100	1 186
Jordbrukare	19	61	9	0	3	6	0	2	100	222
Arbetare inom jordbruk med binärningar	6	27	8	-	1	56	1	1	100	119
Studerande m fl som ej hänförts till yrkeskategori	(13)	(13)	(32)	(2)	(-)	(30)	(6)	(4)	100	53

Inom jordbrukarebefolkningen har Centerpartiet - såsom framgår av tabellerna 6.5.A-C bevarat ställningen som det ojämförligt starkaste partiet. Centerpartiets dominans bland företagarna inom denna näringsgren kommer ännu klarare till uttryck, om man ger en något snävare avgränsning av kategorien, så att den kommer att innefatta endast yrkesverksamma jordbrukare och deras hustrur (därmed utesluts alltså personer som inte är aktivt yrkesverksamma samt vissa familjemedlemmar). Inom denna kategori röstade 70 % av de som deltog i valet på Centerpartiet.

Centerpartiet har också - som framgår av tabell 6.6.A - bevarat sin särskilda landsbygdsförankring i den meningen att det i jämförelse med övriga partier får en förhållandevis stor proportion av sina röster från mindre tätortsdominerade områden. Detta beror inte enbart på det starka röststödet från jordbrukarebefolkningens sida. I tabell 6.6.B redovisas Centerpartiets procentuella andel av övriga röstande inom församlingsgrupper med olika tätortsgrad. Av tabellen framgår att anslutningen till Centerpartiet ökar - relativt sett - med sjunkande tätortsgrad bland väljare som inte tillhör jordbrukarekategorien.

Tabell 6.5.C FÖRDELNING PÅ SOCIALEKONOMISKA GRUPPER BLAND RÖSTANDE, UPPDELADE EFTER PARTI, SAMT EJ RÖSTANDE

Procentuell fördelning. Procentfördelningar för kategorier av röstande, som innefattar mindre än 100 personer (dvs B, KDS, K och Uppgift saknas) har ej medtagits i denna tabell men ingår i kolumnen "Hela intervjuurvalet".

Socialekonomiska grupper	Röstande fördelade efter parti samt ej röstande					Hela intervjuurvalet
	H	C	F	S	Ej röstande	
Större företagare, företagsledare, högre tjänstemän m fl	24	6	13	2	2	6
Mindre företagare (utom jordbrukare)	12	11	13	4	7	8
Lägre tjänstemän (utom förmän, verkmästare etc)	28	17	35	16	24	20
Förmän och verkmästare samt affärsanställda	4	3	6	10	6	8
Arbetare (utom anställda inom jordbruk med binäringar)	12	26	21	61	44	44
Jordbrukare	15	29	5	1	8	8
Arbetare inom jordbruk med binäringar	2	7	3	5	6	4
Studerande m fl som ej hänförts till yrkeskategori	3	1	4	1	3	2
Summa %	100	100	100	100	100	100
Antal intervju-personer	286	469	370	1 458	214	2 943

Tabell 6.6.A FÖRDELNING PÅ FÖRSAMLINGSGRUPPER MED OLIKA TÄTORTSGRAD BLAND RÖSTANDE, UPPDELADE EFTER PARTIVAL, SAMT EJ RÖSTANDE

Procentuell fördelning. (Procentuella fördelningar redovisas dock ej i tabellen för kategorier i intervjuurvalet, som innefattar mindre än 100 personer.) Uppdelningen av församlingarna efter tätortsgrad grundar sig på 1965 års folk- och bostadsräkning.

Församlingens tätortsgrad (Tätortsbefolkningens andel av hela befolkningen)	Röstande uppdelade efter partival samt ej röstande					Hela intervjuurvalet 1968
	H	C	F	S	Ej röstande	
Enbart tätortsbefolkning	21	9	25	20	16	19
90,0 - 99,9 % tätortsbefolkning	36	22	44	45	43	40
50,0 - 89,9 % tätortsbefolkning	21	28	18	21	16	21
10,0 - 49,9 % tätortsbefolkning	13	18	8	9	12	11
mindre än 10 % tätortsbefolkning	9	23	5	5	13	9
Summa %	100	100	100	100	100	100
Antal intervju-personer	286	469	370	1 458	214	2 943

Tabell 6.6.B CENTERPARTIETS PROCENTUELLA ANDEL AV DE RÖSTANDE, SOM EJ HÄNFÖRTS TILL KATEGORIEN JORDBRUKARE, INOM FÖRSAMLINGSGRUPPER MED OLIKA TÄTORTSGRAD

För varje församlingsgrupp anges den procentuella andelen centerpartistiskt röstande av samtliga röstande, som ej hänförs till kategorien "jordbrukare" vid uppdelningen på socialekonomiska grupper i tabellerna 6.5.A - C.

	Enbart tätortsbefolkning	90 - 99,9 % tätortsbefolkning	50 - 89,9 % tätortsbefolkning	10 - 49,9 % tätortsbefolkning	mindre än 10 % tätortsbefolkning
Procentuell andel centerpartistiskt röstande	8	9	17	19	37
Hela antalet röstande, exkl kategorien jordbrukare	520	1 065	520	246	152

VALDELTAGANDE OCH PARTIVAL VID ANDRAKAMMARVALEN 1964 OCH 1968

Från andrakammarvalet 1964 till valet 1968 steg valdeltagandet från 83,9 % till 89,3 %. I jämförelse med valet 1964 ökade Arbetarepartiet-Socialdemokraterna 1968 sin andel av de avgivna rösterna med 2,8 procentenheter, medan Centerpartiets röstandel steg med 2,7 procentenheter. Samtidigt nedgick Vänsterpartiet Kommunisternas och Folkpartiets röstandelar med 2,2 resp 2,1 procentenheter, medan Högerpartiets andel av rösterna ej förändrades.

Såsom framgick av den inledande redogörelsen för urvalets beskaffenhet har man med där angiven konfidensnivå att räkna med konfidensintervall med en spännvidd, som varierar mellan omkring 2 och 4 procentenheter för skattningar grundade på urvalet i dess helhet. Med hänsyn till storleksordningen hos de faktiska förändringarna i partiernas röstandelar är denna precisionsgrad lägre än vad som uppenbarligen vore önskvärt för en analys av förändringar i valbeteendet mellan de två valen. I någon mån kan undersökningens utfall också ha påverkats av brister i intervjumaterialets fullständighet och tillförlitlighet.

På de flesta punkter är den faktiska överensstämmelsen mellan valundersökningarnas utfall och partifördelningarna i valmanskåren 1964 och 1968 inte desto mindre tämligen god; såsom inledningsvis berördes gäller detta också förändringarna i partiernas inbördes styrkeförhållanden. I det följande tabellmaterialet redovisas resultaten av en mycket detaljerad analys av förändringarna med avseende på de röstberättigades valdeltagande och partival inom intervjuurvalet. Därvid beaktas också hur förändringar i valmanskårens sammansättning avspeglas i urvalet genom tillskott av väljare, som uppnått rösträttsåldern sedan 1964, liksom genom den avgång av tidigare röstberättigade som betingas av mortalitet och av att ett litet antal personer förlorat rösträtten.

Vid bedömningen av undersökningens resultat kan man räkna med att urvalet är tillräckligt stort för att ge en tillförlitlig bild av valmanskåren i dess helhet, om man ser till de allmänna dragen, dvs den ungefärliga proportionen av hela antalet röstberättigade som med oförändrat partival deltog i båda de undersökta valen, storleken av de kategorier som växlade mellan valdeltagande och icke-röstning och effekten av förändringar i valmanskårens sammansättning. I och med att man med någorlunda hög grad av säkerhet kan uppskatta storleken av dessa kategorier, fastläggs emellertid också en tämligen snäv ram inom vilken intervjuurvalet rimligen kan skilja sig från valmanskåren i dess helhet med avseende på mera svårsmätbara faktorer. Till de senare hör i första hand storleken av de partitytarströmmar, som gått mellan olika partier.

I vissa av de följande tabellerna framkommer ensartade tendenser i fråga om partifördelning eller röstningsförändringar inom flera kategorier, vilka var för sig innefattar endast ett litet antal personer i urvalet. I sådana fall har i kommentarerna till undersökningens resultat den samlade tendensen kunnat bedömas som säkerställd, även om de på varje enskild kategori grundade skattningarna är osäkra.

I tabell 6.7.A har valbeteende och rösträttsförhållande vid 1964 års val tagits som utgångspunkt för procentfördelningar avseende motsvarande förhållande vid valet 1964. I tabellen ingår både den del av 1968 års undersökningsurval, som fick rösträtt efter valet 1964, och de personer i 1964 års undersökningsurval, som avled eller förlorade rösträtten före valet 1968. Detta totalurval avspeglar sålunda hela den befolkning i födelseårsklasserna 1884 - 1947, som hade rösträtt vid minst ett av valen 1964 och 1968. Det i tabellerna 6.7.A - 9 redovisade datamaterialet skiljer sig emellertid från totalurvalet genom att det förstnämnda endast innefattar personer i urvalet för vilka relevanta uppgifter föreligger beträffande båda valen 1964 och 1968. Begränsningen innebär att personer, som ej lämnat upplysning om sitt partival vid något av de val, då de faktiskt röstat har uteslutits från tabellerna. I dessa tabeller ingår dock även personer i urvalet, som ej blev intervjuade (så k bortfall), om de enligt röstlängdsuppgift avstod från att rösta vid det eller de val då ingen intervju utfördes. Förfaringsättet medför den olägenheten att den relativa andelen röstande i det bearbetade materialet blir drygt en procentenhet lägre i det bearbetade materialet än i totalurvalet. De helt korrekta proportionerna redovisas dock i kommentarerna till tabell 6.9. Om tabellerna 6.7.A - B bör i övrigt anmärkas att i dessa ingår procentfördelningar även för mycket små kategorier i urvalet (kommunistiskt röstande m fl); i dessa fall måste resultaten givetvis bedömas som osäkra.

Ehuru tabell 6.7.A innefattar även andra förändringar än partityben, framgår det av relationerna mellan procenttalen att förändringssannolikheten med avseende på partival var minst för de väljare, som röstade socialdemokratiskt i utgångsläget. Samma förhållande har framkommit vid de föregående valundersökningarna. Det uppkommer till stor del genom att det under en följd av val har förekommit ett förhållandevis omfattande utbyte av väljare mellan Högerpartiet, Folkpartiet och Centerpartiet. Samma effekt får emellertid också en annan tidigare observerad tendens, vilken innebär att ett parti som vinner ökad anslutning också behåller en jämförelsevis stor proportion av sina tidigare anhängare.

Tabell 6.7.B skiljer sig från den föregående genom att valbeteendet vid 1968 års val tagits som utgångspunkt för procentberäkningen.

Tabell 6.7.B visar hur resp partis anhängare vid valet år 1968 är fördelade med avseende på valbeteende och rösträttsförhållanden år 1964. Motsvarande fördelning ges även för dem som avstod från att rösta vid 1968 års val. (Däremot har kategorien av personer som avlidit eller förlorat rösträtten uteslutits från denna tabell.) När detta betraktelsesätt anlägges, framkommer det att socialdemokraterna hade en större andel än något annat parti av väljare, som stött partiet även vid det föregående andrakammarvalet. För Centerpartiets del framträder helt andra relationer, om man jämför fördelningarna i tabellerna 6.7.A - B. Centerpartiet behöll - särskilt i jämförelse med Högerpartiet och Folkpartiet - vid valet 1968 en mycket stor andel av sitt röststöd från 1964 års val. Inte desto mindre utgör väljare med oförändrat partival en förhållandevis liten proportion av Centerpartiets röststöd vid 1968 års val. Skillnaden i förhållande till det so-

Tabell 6.7.A PARTIERNAS VÄLJARE SAMT EJ RÖSTANDE VID VALET 1964 FÖRDELADE EFTER VALDELTAGANDE OCH PARTIVAL VID 1968 ÅRS VAL

Procentuell fördelning. Procenttal i fördelningar, som grundar sig på mindre än 100 personer, har satts inom parentes.

Valdeltagande och partival vid valet 1968	Röstningsätt 1964								Ej röstberättigade 1964
	H	C	F	B	KDS	S	K	Ej röstande	
H	67	5	8	(44)	(5)	1	-	5	7
C	9	76	14	(4)	(11)	3	(3)	10	12
F	11	3	57	(8)	(10)	1	(3)	7	16
B	-	0	0	(28)	-	-	(1)	0	1
KDS	1	0	3	-	(53)	0	-	1	0
S	2	9	7	(8)	(13)	87	(52)	33	45
K	-	-	1	(4)	-	1	(27)	1	2
Ej röstande	5	3	4	-	(3)	3	(7)	33	17
Avlidna eller förlorat rösträtt sedan 1964	5	4	6	(4)	(5)	4	(7)	10	-
Summa %	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Antal intervju-personer	241	333	362	25	38	1 158	60	392	375

cialdemokratiska väljarunderlaget är betydande. Andelen från föregående val kvarstående anhängare är till och med någon procentenhet lägre för Centerpartiets del än för Högerpartiet och Folkpartiet. De nämnda proportionerna är givetvis ett uttryck för en stark tillströmning av partibytare till Centerpartiet från övriga partier.

Förskjutningarna i partiernas inbördes styrkeförhållanden från valet 1964 till valet 1968 uppkom som ett nettoresultat

av de förändringar, som från olika utgångspunkter belyses i tabellerna 6.7.A - B. I tabell 6.8 ges en samlad redovisning av såväl alla förändringskomponenterna som av storleken hos väljarkategorier, som deltog i båda valen med oförändrat partival. Tabellen har samma dataunderlag som tabell 6.7.A men skiljer sig från denna genom att samtliga kategoriers relativa storlek anges såsom procentandelar av hela antalet personer i det bearbetade materialet.

Tabell 6.7.B PARTIERNAS VÄLJARE SAMT EJ RÖSTANDE VID VALET 1968 FÖRDELADE EFTER VALDELTAGANDE OCH PARTIVAL VID 1964 ÅRS VAL

Procentuell fördelning. Procenttal i fördelningar som grundar sig på mindre än 100 personer har satts inom parentes.

Valdeltagande och partival vid valet 1964	Röstningssätt vid valet 1968							Ej röstande
	H	C	F	B	KDS	S	K	
H	58	5	7	-	(5)	0	-	4
C	6	55	3	(7)	(2)	2	-	4
F	10	11	59	(8)	(23)	2	(10)	6
B	4	0	1	(54)	-	0	(3)	-
KDS	1	1	1	-	(50)	1	-	0
S	4	9	3	-	(10)	72	(16)	13
K	-	0	1	(8)	-	2	(42)	1
Ej röstande	7	9	8	(8)	(8)	9	(5)	48
Ej röstberättigade 1964	10	10	17	(15)	(2)	12	(24)	24
Summa %	100	100	100	100	100	100	100	100
Antal intervju-personer	277	455	347	13	40	1 405	38	272

Tabell 6.8 blir naturligtvis något svåröverskådlig. Den ger emellertid en verklighetstrogen bild av den stora mängd förändringar med avseende på individernas valbeteende och valmanskårens sammansättning, som döljer sig bakom den relativa stabiliteten i de totala röstfördelningarna. Förändrigheten i partiernas röstunderlag framkommer

kanske ännu tydligare genom nedanstående sammanfattning av tabell 6.8. För var och ett av de större partierna anges där dels den sammanlagda andelen personer, som röstade på resp parti vid minst ett val, dels procentandelen som röstat på partiet i fråga vid båda valen.

	Högerpartiet	Centerpartiet	Folkpartiet	Arbetarepartiet-Socialdemokraterna
Procentuell andel som röstade på resp parti vid:				
minst ett av valen 1964 och 1968	11,9	18,0	16,9	52,1
båda valen 1964 och 1968	5,4	8,5	6,9	33,8

Procentandelarna i den övre raden har beräknats direkt på det underliggande materialet. På grund av decimalavkortningar blir inte dessa andelar i samtliga fall lika med summorna av motsvarande procenttal i tabell 6.8.

Tabell 6.8 VALDELTAGANDE OCH PARTIVAL VID VALEN 1964 OCH 1968 SAMT FÖRÄNDRINGAR I VALMANSKÅRENS SAMMANSÄTTNING MELLAN DE BÅDA VALEN

Procentuell fördelning av det totala antalet personer i undersökningsmaterialet. Summalkolumnen och summeraden anger procentfördelningarna med avseende på valet 1968 resp valet 1964; summan av övriga procenttal i tabellen är lika med 100.

Valet 1964	Valet 1968										Summa %	Antal intervju-personer
	H	C	F	B	KDS	S	K	Ej röstande	Avlidit eller förlorat rösträtt			
H	5,4	0,8	0,9	-	0,1	0,1	-	0,4	0,4	8,1	241	
C	0,5	8,5	0,3	0,1	0	1,0	-	0,4	0,4	11,2	333	
F	0,9	1,8	6,9	0	0,3	0,9	0,1	0,5	0,7	12,1	362	
B	0,4	0	0,1	0,2	-	0,1	0	-	0	0,8	25	
KDS	0,1	0,1	0,1	-	0,7	0,2	-	0	0,1	1,3	38	
S	0,5	1,3	0,3	-	0,1	33,8	0,2	1,1	1,5	38,8	1 158	
K	-	0,1	0,1	0	-	1,0	0,6	0,1	0,1	2,0	60	
Ej röstande	0,6	1,3	0,9	0	0,1	4,3	0,1	4,4	1,4	13,1	392	
Ej röstberättigad	0,9	1,4	2,0	0,1	0	5,7	0,3	2,2	.	12,6	375	
Summa %	9,3	15,3	11,6	0,4	1,3	47,1	1,3	9,1	4,6	100	.	
Antal intervju-personer	277	455	347	13	40	1 405	38	272	137	.	2 984	

Procentfördelningen i tabell 6.8 sammanfattar från andra synpunkter i tabell 6.9. Kolumnen längst till vänster i tabell 6.9 har samma dataunderlag som tabell 6.8. Dessutom ges i tabellen motsvarande procentfördelningar för delmängder av det bearbetade materialet, vilka utgörs av (a) personer som var röstberättigade vid båda valen 1964 och 1968, (b) röstberättigade vid valet 1964 och (c) röstberättigade vid valet 1968.

Såsom ovan berörts medför det förhållandet att det bearbetade materialet inte innefattar totalurvalet, att det uppkommer en svag underskattning av den relativa andelen röstande vid resp val i tabell 6.9. I tabellens procentfördelningar blir sålunda procentandelen, som deltog i båda valen ca en procentenhet lägre än i totalurvalet, medan procentandelen av personer som inte röstade vid något val blir ca en procentenhet för hög; för övriga kategorier är effekten ännu obetydligare. (Valdeltagandefrekvensen i totalurvalet är som också påpekats något högre än inom valmanskåren i dess helhet.) Till komplettering av tabell 6.9 redovisas här nedan valdeltagandefrekvensen vid valen 1964 och 1968 för hela den del av totalurvalet (inkl bortfall) som hade rösträtt vid båda dessa val:

	Samtliga personer i urvalet som var röstberättigade både 1964 och 1968
Deltog i båda valen 1964 och 1968	83,3
Deltog endast i valet 1968	9,0
Deltog endast i valet 1964	3,3
Deltog ej i något av valen	4,4
Summa %	100
Antal personer i urvalet	2 951

Tabell 6.9 STABILITET OCH FÖRÄNDRING INOM VALMANSKÅREN 1964 - 1968

Procentuell fördelning på kategorier, som varit stabila resp föränderliga i röstningshänseende. Därjämte anges i tabellens högra del den procentuella andelen socialdemokratiskt röstande inom olika kategorier vid valen år 1964 respektive år 1968.

	Procentuell andel personer som var röstberättigade vid:				Procentuell andel socialdemokratiskt röstande inom resp kategori	
	minst ett av valen 1964 och 1968	båda valen 1964 och 1968	valet 1964	valet 1968	1964	1968
Deltog i båda valen 1964 och 1968:						
Röstande 1964 och 1968 med oförändrat partival	56,5	68,2	64,6	59,2	60	60
Bytte mellan partierna H, C, F eller KDS	5,9	7,2	6,8	6,2	.	.
Bytte mellan S och annat parti	5,7	6,9	6,5	6,0	42	58
Bytte mellan K och något av partierna H, C, F, KDS	0,3	0,4	0,4	0,4	.	.
Deltog endast i valet 1968:						
Ej röstande (men röstberättigade) 1964 som röstade 1968	7,4	8,9	8,5	7,8	.	58
Ej röstberättigade 1964 som röstade 1968	10,4	.	.	10,9	.	55
Deltog endast i valet 1964:						
Röstande 1964 som ej röstade (men var röstberättigade) 1968	2,6	3,1	3,0	2,7	44	.
Röstande 1964 men hade avlidit eller förlorat rösträtten 1968	3,3	.	3,7	.	45	.
Deltog ej i något av valen 1964 och 1968:						
Ej röstande 1964, som avlidit eller förlorat rösträtten 1968	1,3	.	1,5	.	.	.
Röstberättigade både 1964 och 1968, som ej deltog i något av valen	4,4	5,3	5,0	4,6	.	.
Ej röstberättigade 1964 som var röstberättigade men ej röstade 1968	2,2	.	.	2,2	.	.
Summa %	100	100	100	100	.	.
Antal intervjupersoner	2 984	2 472	2 609	2 847	.	.

Av dem som var röstberättigade vid båda valen röstade - såsom framgår av tabell 6.9 - ca 68 % på samma parti vid båda tillfällena, medan drygt 14 % röstade på ett annat parti 1968 än det de röstat på vid föregående andrakammarval. En liten kategori i urvalet utgörs av personer, som röstat på s k samverkanslistor. Personer, som röstat på sådan partibeteckning vid det ena valet och på något av partierna H, C eller F vid det andra valet, har förts till kategorien oförändrat partival. Om de däremot vid det andra valet röstat på något av partierna S, K eller KDS har de förts till tillämplig partibytarkategori. Omkring halva antalet partibytare bytte mellan Högerpartiet, Folkpartiet, Centerpartiet och KDS.

I tabellens högra del har tendenserna med avseende på partifördelningen sammanfattats i den formen att den socialdemokratiska röstandelen vid valen 1964 och 1968 anges för olika kategorier av röstande vid de två valen. Såsom framgår av tabellens översta sektion var tendensen i partibytarna gynnsam för det socialdemokratiska partiet. Vid valet 1964 uppgick andelen socialdemokratiskt röstande till 42 % inom den kategori av partibytare som röstade socialdemokratiskt vid något av de två valen. Vid 1968 års val uppgick däremot andelen socialdemokratiskt röstande inom samma kategori till 58 %. Emellertid var den socialdemokratiska röstandelen ändå någon procentenhet högre bland de väljare som röstade på samma parti vid båda valen.

I de två följande tabellsektionerna kan man jämföra de väljarkategorier, som röstade 1968 men inte 1964, med dem som röstade 1964 men inte deltog i valet 1968. Av en sådan jämförelse framgår att socialdemokraterna fick en

betydligt större anslutning inom tillskottet av nya röstande än vad partiet 1964 hade fått bland dem som avstod från att rösta 1968. Nettoeffekten av denna förändring förstärktes vidare genom att antalet tillkommande röstande var mer än dubbelt så stort som avgången av tidigare röstande.

Man kan sammanfatta de här behandlade förändringarna inom valmanskåren i tre komponenter, som var för sig bidrog till att påverka partiernas inbördes styrkeförhållanden. De tre komponenterna blir då: (1) övergångar från röstning på ett parti 1964 till röstning på ett annat parti 1968, (2) övergångar mellan valdeltagande och "icke-röstning" samt (3) förändringar i valmanskårens sammansättning till följd av tillskottet av nya röstberättigade och till följd av avgången sedan 1964 av tidigare röstberättigade som avlidit eller förlorat rösträtten.

På basis av det datamaterial som utnyttjades i tabell 6.8 har beräknats hur nettoeffekterna av de tre komponenterna påverkade de i riksdagen representerade partiernas röststyrka. Bearbetningen redovisas i tabell 6.10. Liksom i tabell 6.8 har därvid alla rösttillskott och förluster beräknats såsom procentandelar av det totala antalet personer i det bearbetade datamaterialet. De i tabell 6.10 angivna nettoeffekterna har erhållits genom att man för varje parti har subtraherat dess förlustposter i tabell 6.8 från dess tillskottsposter inom respektive komponent. (För att undvika att de små differenserna blir påverkade av decimalavkortningar har dock de procentuella nettoeffekterna i tabell 6.10 beräknats på basis av den underliggande tabellen med frekvenser i absoluta tal.) Summan av alla förändringar blir positiv på grund av att den pro-

Tabell 6.10 NETTOEFFEKTERNA AV FÖRÄNDRINGARNA FRÅN VALET 1964 TILL VALET 1968

I tabeln anges partiernas nettovinst (+) resp nettoförluster (-) till följd av förändringar i partival, förändringar i valdeltagande bland dem som var röstberättigade vid båda valen samt förändringar i valmanskårens sammansättning (tillskott av förstagsväljare resp mortalitet). Nettovinsten och nettoförluster har beräknats som procentandelar av hela mängden personer i intervjuurvalet, som var röstberättigade vid minst ett av valen 1964 och 1968. (Dock har en kategori av personer, vilkas röstningssätt vid något av valen är okänt, utslutits från bearbetningen.)

Parti	Nettovinst (+) resp nettoförlust (-) genom partibytan	Nettovinst (+) resp nettoförlust (-) genom förändring i valdeltagande	Nettovinst (+) resp nettoförlust (-) genom tillskott av förstagsväljare och avgång p g a mortalitet
H	+ 0,1 %	+ 0,2 %	+ 0,5 %
C	+ 2,1 %	+ 1,0 %	+ 1,0 %
F	- 2,2 %	+ 0,4 %	+ 1,3 %
S	+ 0,9 %	+ 3,2 %	+ 4,2 %
K	- 0,8 %	- 0,1 %	+ 0,2 %

centuella andelen röstande personer var större 1968 än 1964.

Utfallet av de här gjorda beräkningarna påverkas naturligtvis av samma felkällor som det underliggande data-materialet. Som redan nämnts underskattas i urvalet t ex nedgången i Vänsterpartiets Kommunisternas andel av rösterna; möjligen medför detta någon underskattning av Socialdemokraternas nettovinst genom partibyten.

Nettoeffekterna kan alltså på intet sätt betraktas som exakta mätvärden. De torde dock ha ett tillräckligt säkert underlag för att ge en riktig bild av de tre förändringskomponenternas relativa betydelse för de olika partiernas röstutveckling från andrakammarvalet 1964 till andrakammarvalet 1968.

Såsom framgår av tabell 6.10 uppkom negativa nettoeffekter till följd av partibyten endast för Folkpartiet och Vänsterpartiet Kommunisterna. En bestämd skillnad framträder vidare mellan de två partier - Centerpartiet och Socialdemokraterna - som med avseende på de röstades partifördelning uppvisar öknings från 1964 till 1968. Som synes fördelar sig Centerpartiets samlade röstökning ungefär lika på å ena sidan nettoeffekten av partibyten och å andra sidan det sammanlagda tillskottet från de båda återstående förändringskomponenterna. Socialdemokraternas röstökning härrör däremot till helt övervägande del från valdeltagandeförändringar och förändringar i valmanskårens sammansättning. Tillsammans gav dessa båda komponenter Socialdemokraterna ett tillskott på +7,4. Högerpartiets, Folkpartiets och Centerpartiets sammanlagda tillskott från valdeltagandeförändringar och förändringar i valmanskårens sammansättning uppgick till 4,4 procentenheter.

Vid jämförelser mellan nettoeffektstalen i tabell 6.10 måste man givetvis hålla i minnet att partibyten påverkar den procentuella fördelningen av rösterna med större tyngd än de individuella förändringar med avseende på valdeltagande och rösträtt, som hänförts till de båda andra förändringskomponenterna. Partibyten har ju - till skillnad från andra individuella förändringar - en dubbel effekt genom att varje övergång från ett parti till ett annat innebär att ett parti får ett tillskott samtidigt som ett annat förlorar en röst.

För att ytterligare belysa förhållandet mellan de röstades partival vid 1968 års val och deras valdeltagandefrekvens vid tidigare val, har i tabell 6.11 företagits en uppdelning efter såväl rösträttsförhållanden som valdeltagandefrekvens vid de tre valen 1962, 1964 och 1966. Till skillnad från den föregående bearbetningen innefattar den i tabell 6.11 redovisade bearbetningen endast personer, som intervjuades vid 1968 års undersökning.

I tabellens översta avdelning (A) ingår de väljare, som hade rösträtt under hela perioden 1962 - 1968. I den följande avdelningen (B) ingår väljare, som fått rösträtt efter valet 1962. I tabellens nedersta avdelning (C) har slutligen de röstande vid 1968 års val, som hade rösträtt vid valet 1966, uppdelats med avseende på deltagandet i det sistnämnda valet. För var och en av de i tabellen bildade kategorierna redovisas de röstades fördelning på partier vid 1968 års val.

Procentfördelningarna i tabellen bekräftar att den starka höjningen av valdeltagandenivån 1968 i jämförelse med den föregående serien av val påverkade partifördelningen till det socialdemokratiska partiets fördel. Andelen socialdemokratiska väljare vid 1968 års val var som synes störst inom de kategorier, som uppvisade svagast röstningsbenägenhet vid de föregående valen, dvs bland äldre väljare som avstått från att rösta vid mer än ett av valen 1962 - 1966 och bland yngre väljare som underlåtit att rösta vid något av de val då de haft rösträtt.

Bland de yngre väljare, som fått rösträtt efter 1962 års val, kan man vidare - utöver vad som framkommer i tabellen - bilda en kategori av "faktiska förstagångsväljare 1968", dvs alla de som röstade för första gången 1968 även om de haft rösträtt vid ett eller två föregående val. Såsom framgår av nedanstående fördelning uppgick den socialdemokratiska röstandelen till 59 %.

	Faktiska förstagångsväljares fördelning på partier 1968
H	6
C	12
F	18
KDS	1
B	1
S	59
K	2
Uppgift saknas	1
Summa %	100
Antal intervjupersoner	154

Även vid uppdelningen efter deltagandet i 1966 års val (i tabellens avdelning C) framträder den mycket bestämda tendensen att socialdemokraterna fick en särskilt stark anslutning vid 1968 års val bland väljare, som tidigare avstått från att rösta.

För de övriga partierna tillsammans framkommer naturligtvis genomgående tendenser i den motsatta riktningen. Tendenserna blir dock i de flesta fall ganska svaga, om man betraktar procentandelarna för vart och ett av dessa partier för sig.

Regelbundenheten i valdeltagandet vid de fyra valen 1962 - 1968 bland dem som hade rösträtt under hela denna period belyses sammanfattningsvis i tabell 6.12. Såsom framgår av tabellen deltog 71 % i alla de fyra valen, medan endast 3 % avstod från att rösta vid samtliga val.

Ehuru de föregående tabellerna måhända kan ha givit ett annat intryck, framkommer endast svaga skillnader vid en jämförelse mellan de större partiernas väljare vid 1968 års val med avseende på deras röstningsbenägenhet vid de föregående valen. Det sammanhänger givetvis med att de föregående tabellerna har riktat uppmärksamheten på skillnader mellan förhållandevis små kategorier av "örörliga väljare". Dessa skillnader väger inte alltför tungt i de procentfördelningar, som redovisas i tabell 6.10. Därtill kommer emellertid att det under den be-

handlade perioden inte förelåg någon allmän tendens av innebörden att den socialdemokratiska andelen av de av-givna rösterna blev högre än genomsnittligt vid ett högt valdeltagande och lägre än genomsnittet vid ett lågt valdeltagande. Socialdemokraterna uppnådde i själva verket sina högsta röstandelar vid de två val som uppvisade både den högsta och den lägsta valdeltagandenivån under perioden, alltså kommunalvalet 1962 och andrakammarvalet 1968.

Tabell 6.11 FÖRDELNING PÅ PARTIER VID ANDRAKAMMARVALET 1968 BLAND RÖSTANDE, UPPDELADE EFTER RÖSTRÄTTSFÖRHÅLLANDEN OCH VALDELTA GANDEFREKVEN- S VID VALEN 1962 - 1966

I tabellen redovisas för var och en av de nedan angivna kategorierna den procentuella för- delningen på partier vid 1968 års val. Uppdelningen med avseende på deltagande i valen 1962 - 1966 grundar sig på uppgifter från röstlängderna för landsingsmannavalen 1962 och 1966 samt för andrakammarvalet 1964.

Rösträttsförhållanden och valdeltagandefrekvens vid valen 1962, 1964 och 1966	Röstandes fördelning på partier vid valet 1968									Antal intervju- personer
	H	C	F	B	KDS	S	K	Uppgift saknas	Summa %	
A. Röstberättigade under hela perioden 1962 - 1968:										
deltog i samtliga val 1962 - 1966	11	18	13	0	2	53	1	2	100	1 778
avstod från att rösta vid ett av valen 1962 - 1966	10	18	14	0	3	52	2	1	100	357
avstod från att rösta vid två eller tre av valen 1962 - 1966	6	19	7	-	1	62	1	4	100	160
B. Erhöll rösträtt efter år 1962:										
röstberättigad från 1964 eller 1966, röstade vid det eller de val då röst- rätt förelåg	11	14	18	1	1	50	3	2	100	254
första gången röstbe- rättigad 1968	6	14	17	2	1	55	2	3	100	103
röstberättigad från 1964 eller 1966 men avstod från att rösta vid minst ett val	5	13	16	-	-	65	1	-	100	77
C. Röstberättigade vid valet 1966:										
deltog i valet 1966	11	18	14	0	2	52	1	2	100	2 378
deltog ej i valet 1966	7	15	10	0	-	65	1	2	100	247

Tabell 6.12 VALDELTAGANDEFREKVENNS VID DE FYRA VALEN 1962 - 1968 INOM DEN DEL AV INTERVJUURVALET SOM HADE RÖSTRÄTT UNDER HELA PERIODEN

Intervjuade vid 1968 års valundersökning som deltog i andrakammarvalet 1968, har uppdelats efter partival. Dock redovisas ej i tabellen procentfördelningar för kategorier i urvalet, som innefattar mindre än 100 personer. I tabellkolumnen för "Samtliga röstberättigade" ingår också personer i urvalet, som ej blev intervjuade vid undersökningen (dvs "bortfall"). Uppgifter avseende valdeltagande har hämtats från röstlängderna för landstingsmannavalen 1962 och 1966 samt för andrakammarvalen 1964 och 1968.

Fördelning efter det antal val under perioden 1962 - 1968 i vilka de röstberättigade deltagit	Röstberättigade under hela perioden 1962 - 1968, som deltog i andrakammarvalet 1968, uppdelade efter partival 1968				Samtliga röstberättigade under hela perioden 1962 - 1968
	H	C	F	S	
4 val	81	77	79	77	71
3 val	15	16	17	15	16
2 val	2	4	4	5	6
1 val	2	3	0	3	4
Deltog ej i något val	-	-	-	-	3
Summa %	100	100	100	100	100
Antal intervjupersoner	202	314	231	1 223	2 807

NÅGRA MÅTT PÅ KÄNNEDOMEN OM KONSTITUTIONELLA OCH POLITISKA FÖRHÅLLANDEN

I tabell 6.13 har sammanställts ett urval av undersökningsresultat från intervjuundersökningarna 1956 - 1968, som belyser i vilken utsträckning vissa politiska och konstitutionella förhållanden är kända inom valmanskåren. Dessa intervjufrågor ger inte ett uttömmande mått på den politiska informationsnivån inom valmanskåren. De har emellertid det gemensamt att de avser kännedomen om förhållanden, som kan sägas ha en omedelbar betydelse för valhandlingen; de första frågorna i tabellen gäller statskicketts formella organisation, medan de följande gäller kännedomen om partiernas valkretskandidater, om vilket parti som haft regeringsansvaret under den gångna valperioden och om partiernas rikspolitiska ledare. (Se frågetexter i tabellen.)

Med undantag för frågorna 1 och 3 har intervjufrågorna i tabellen ställts med samma formuleringar eller med formuleringändringar utan innehållsmässig betydelse i de fyra valundersökningarna. Vid samtliga undersökningar har svaren på fråga 3 (beträffande riksdagsmannakandidater) jämförts med förekommande valsedelstyper för att fastställa, om något eller några av de namn som nämnts också återfunnits på någon av det angivna partiets kandidatlistor. I tabellen återges den frågeformulering, som förekom vid valundersökningarna 1960 och 1964. Vid båda dessa undersökningar ställdes frågan före valet till personerna i ett av undersökningens delurval och efter valda- gen till det andra delurvalet. Frågan ställdes endast till

personer, som gas upplysning om någon partipreferens. De som inte fick denna intervjufråga (5 % av de intervjuade 1960 och 6 % av de intervjuade 1964) har också uteslutits vid beräkningen av proportionen korrekta svar. Vid båda dessa undersökningar har de intervjuades svar satts i relation till deras partipreferens vid intervjutillfället. Vid 1956 års undersökning ställdes en motsvarande fråga till samtliga intervjuade vid en intervju efter valet, men då uteslutande till personer som uppgav sig ha röstat och lämnade upplysning om sitt partival. På grund av detta förfaringssätt uteslöts 11 % av de intervjuade, alltså en något högre proportion än 1960 och 1964. Då det kan förut-sättas att det bland de ej tillfrågade ingår en förhållande-vis stor proportion utan kännedom om valkretsens riksdagskandidater, torde procentandelen korrekta svar i 1956 års undersökning (vilken också avser endast dem som fick intervjufrågan) ha blivit något högre än vad som skulle blivit fallet, om frågetekniken varit exakt densamma som i de följande undersökningarna.

I undersökningen vid 1968 års val hade motsvarande fråga följande lydelse: "Känner Ni till namnet på någon eller några av de kandidater, som står/stod på partiernas valsedlar i den här valkretsen vid valet i år?" För varje nämnt namn ställdes flera tilläggsfrågor och däribland följande: "Vilket parti tillhör han?"

Frågorna ställdes så att den intervjuade fick tillfälle att namnge och lämna övriga upplysningar om högst fyra riksdagskandidater. Intervjumaterialet är alltså mer omfattande och detaljerat än det som föreligger från de föregående undersökningarna. Emellertid skiljer sig frågetekniken

1968 också från den tidigare använda därigenom att intervjupersonerna ej blev tillfrågade enbart om det egna partiets kandidater. Man får därför räkna med att en del av de intervjuade kan ha känt till någon kandidat för det egna partiet, även om de i sina svar endast nämnde andra partiets kandidater. Den särskilda bearbetning som ligger till grund för tabell 6.13 har gjorts så att tabellen - liksom för övriga undersökningar - anger hur stor procentuell andel, som namngav minst en kandidat för de egna partiet. För alla röstande, som lämnade upplysning om partival, har därvid de nämna kandidatnamnen satts i relation till röstningssättet. För personer som ej röstat m fl har på motsvarande sätt utnyttjats intervjufrågor, om vilket parti den intervjuade föredrog framför de övriga. Personer som över huvud taget inte lämnade några upplysningar om sina partisympatier har utslutits från procentberäkningen; i 1968 års undersökningsmaterial är denna kategori mycket liten (2 % av de intervjuade).

Frågorna om riksdagskandidaterna ställdes till samtliga intervjuade men vid intervjun före valet till ett av delurvalen och vid intervjun efter valet till det andra delurvalet. Intervjuurvalet har i tabell 6.13 uppdelats på delurval, så att skillnaderna mellan förvalsintervjuer och eftervalsintervjuer kommer till synes. Därutöver har båda delurvalen uppdelats efter kön.

På några punkter erfordrar de i tabellen redovisade resultaten några kommentarer. Om fråga 1 bör nämnas att proportionen korrekta svar innefattar alla som i sina svar nämnt minst ett av besluten rörande övergång till riksdag utan kammaruppdelning och införande av gemensam valdag för kommunala val och riksdagsval. Av samtliga intervjuade nämnde 55 % övergången till riksdag utan kammaruppdelning; bland männen nämndes detta av 68 % medan motsvarande andel bland kvinnorna uppgick till 39 %. Som korrekt svar på fråga 2 har betraktats så väl svaret "landstingen" som mera fullständigt svar. Vid 1968 års val var - såsom framgår av tabellen - den del av valmanskåren, som kände till att Första Kammaren skulle avskaffas, betydligt större än den proportion som under den föregående perioden kände till hur ledamöterna i Första Kammaren utsågs.

Under valrörelsen nämnde 31 % namnet på någon av det egna partiets kandidater, när de tillfrågades om de kände till någon eller några av de personer, som var riksdagskandidater i den egna valkretsen (fråga 3). Efter valet var riksdagskandidaterna naturligt nog mera kända, och 44 % namngav då minst en av dem som varit riksdagskandidater för det egna partiet.

Det kan som ovan berört antas att åtminstone en del av dem, som vid intervjun endast namngav riksdagskandidater för andra partier, också skulle ha kunnat namnge någon av det egna partiets kandidater, om de dirket tillfrågats därom. Till komplettering av tabell 6.13 redovisas därför här nedan uppgifter om hur stor andel av resp kategori i urvalet, som kände till minst en kandidat från den egna valkretsen och gav korrekt uppgift beträffande dennes partitillhörighet. Om återstoden av intervjuurvalet gäller alltså att de antingen inte alls nämnde någon riksdagskandidat eller nämnde ett namn som inte återfanns på det angivna partiets valsedel (eller valsedlar) i kretsen. Av samtliga intervjuade uppgav 48 % att de inte kunde erinra sig något namn på något partis valsedel.

Eftersom intervjumaterialet från 1968 inte är helt jämförbart med de tidigare undersökningarna, lämpar sig uppgifterna i tabell 6.13 inte på denna punkt för detalj jämförelser. Man kan emellertid ändå konstatera att det inte över perioden som helhet framkommer någon tendens till att väljarna i ökande grad skulle uppmärksamma partiernas riksdagskandidater.

Omkring fyra femtedelar av valmanskåren känner - som framgår av tabellen - till att det socialdemokratiska partiet befinner sig i regeringsställning. De väsentligt lägre proportionerna av korrekta svar vid 1956 års undersökning kan måhända verka överraskande, men skillnaden förklaras i huvudsak av att kännedomen om att också Landsbygdspartiet Bondeförbundet ingick i regeringen då var något mindre utbredd.

Ungefär lika utbredd är numera kännedomen om partiledarna som personer (fråga 5). I detta avseende framkommer också en markant informationsökning sedan valet 1956, vilket med säkerhet betingas av att televisionen då endast hade uppnått en mycket begränsad spridning.

Information kan mätas på olika sätt. Till komplettering av de här behandlade intervjufrågorna - vilka ju inte gäller politikens innehåll - kan ett undersökningsresultat av helt annat slag förtjäna att omnämnas. I en serie frågor, som också ingick i 1968 års valundersökning, fick de intervjuade tillfälle att utan bundna svarsalternativ ange vad de ansåg att partierna och riksdagen borde verka för. De fick också tillfälle att bli ge omdömen om vad de betraktade som goda och dåliga sidor hos de olika partierna. Omkring nio av tio intervjupersoner gav i sina svar uttryck åt något önskemål om politikens innehåll eller någon bedömning av partierna politiska hållning.

	Före valet			Efter valet		
	Män	Kvinnor	Samtliga	Män	Kvinnor	Samtliga
Andel av respektive kategori som kände till minst en kandidat på något partis valsedel	48 %	31 %	40 %	58 %	47 %	53 %

I denna redovisning ingår även den lilla kategorien av personer, som ej lämnat några upplysningar om sina egna partisympatier.

Tabell 6.13 POLITISK INFORMATION VID FYRA ANDRAKAMMARVAL: 1956 - 1968

Procentuell andel, som besvarat respektive intervjufråga korrekt, inom var och en av de i tabellen angivna kategorierna av intervjupersoner.

	Före valet		Efter valet	
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
<u>Valundersökning 1968</u>				
1. I år har man beslutat en ändring av grundlagarna, som medför att riksdagen kommer att förändras om några år. Har Ni hört eller läst något om vad förändringen innebär?	68	37	71	42
<u>Valundersökningarna 1964, 1960 och 1956</u>				
2. Vilka väljer riksdagsmän till Riksdagens Första Kammare?				
Valundersökning 1964	52	24	50	27
Valundersökning 1960	44	16	43	13
Valundersökning 1956	35	10	.	.
<u>Valundersökningarna 1968, 1964, 1960 och 1956</u>				
3. Känner Ni till namnet på någon av dem, som står/stod på Ert partis valsedel i den här valkretsen i år? (Proc. andel som nämnt minst ett korrekt namn)*				
Valundersökning 1968*	40	24	50	41
* Annan frågeteknik 1968 och 1956				
Valundersökning 1964	30	19	56	47
Valundersökning 1960	29	16	60	46
Valundersökning 1956*	.	.	66	49
<u>Valundersökningarna 1968, 1964, 1960 och 1956</u>				
4. Vilket eller vilka partier är med i den nuvarande regeringen?				
Valundersökning 1968	85	77	84	75
Valundersökning 1964	78	61	76	63
Valundersökning 1960	79	59	78	79
Valundersökning 1956	66	31	.	.
<u>Valundersökningarna 1968, 1964, 1960 och 1956</u>				
5. Sedan skulle jag be Er se på den här planschen med fotografier, som föreställer de fem partiledarna i riksdagen. Vilken partiledare föreställer bild ...? (Proc. andel som identifierat samtliga partiledare korrekt)				
Valundersökning 1968	82	70	84	76
Valundersökning 1964	65	39	82	67
Valundersökning 1960	67	36	74	49
Valundersökning 1956	36	14	.	.
<u>Antal intervjupersoner</u>				
Valundersökning 1968	756	724	761	702
Valundersökning 1964	726	705	729	689
Valundersökning 1960	338	370	357	380
Valundersökning 1956	608	523	608	523

7 Stads- och kommunalfullmäktigevalen 1968

Elections to town councils and to communal councils in 1968

I de kommuner som berördes av kommunsammanslagningar den 1.1.1969 skedde val av stads- eller kommunalfullmäktige i den utökade kommunen samtidigt med riksdagsvalet 1968.

Tabellen bygger på av länsstyrelserna på särskilda blanketter lämnade uppgifter och bearbetningen har gjorts manuellt.

Tabell 7.1. VAL TILL STADS- OCH KOMMUNALFULLMÄKTIG 1968
Elections to town councils and to communal councils 1968

Kommun Valkrets (i förekommande fall)		Antal röstberättigade	Röstande				Därav poströster	
			Med giltiga valsedlar	Med ogiltiga valsedlar	Samtliga	% av röstberättigade	Antal	% av röstande
Ödeshög,	Östg. lk	4476	3836	61	3897	87,1	124	3,2
Borgholm,	Kalm. st	5196	4411	38	4449	85,6	163	3,7
Emmaboda,	" kp	6951	6128	49	6177	88,9	177	2,9
Hultsfred,	" kp	6571	5852	34	5886	89,6	232	3,9
Högsby,	" lk	6492	5764	24	5788	89,2	152	2,6
Nybro,	" st	15337	13511	111	13622	88,8	376	2,8
Simrishamn,	Krist. st	12203	10252	93	10345	84,8	288	2,8
Tomelilla,	" kp	9217	7624	162	7786	84,5	143	1,8
Eslöv,	Malm. st	11762	10526	154	10680	90,8	-	-
Hörby,	" kp	6831	6137	83	6220	91,1	-	-
Höör,	" kp	6514	5603	89	5692	87,4	-	-
Kävlinge,	" kp	7452	6755	113	6868	92,2	-	-
Svalöv,	" kp	7845	7049	91	7140	91,0	-	-
Kungsbacka,	Hall. st	6318	5395	123	5518	87,3	-	-
Lerum,	Älvsb. lk	12082	10698	118	10816	89,5	444	4,1
Mellerud,	" kp	8073	6937	149	7086	87,8	215	3,0
Lidköping,	Skar. st	23836	20453	182	20635	86,6	-	-
Grums,	Värml. kp	6467	5702	103	5805	89,8	151	2,6
Lindesberg,	Ör. st	10085	8797	60	8857	87,8	313	3,5
Gävle,	Gvl. st	51314	43607	233	43840	85,4	2012	4,6
Första valkretsen		23281	21953	132	22085	94,9	1327	6,0
Andra	"	19752	14478	77	14555	73,7	556	3,8
Tredje	"	8281	7176	24	7200	86,9	129	1,8
Härnösand,	Vrnl. st	19430	16961	57	17018	87,6	1090	6,4
Föllinge,	Jämtl. lk	2374	1993	28	2021	85,1	70	3,5
Luleå,	Nb. st	36917	31985	189	32174	87,1	1924	4,1
Norra valkretsen		18782	16345	89	16434	87,5	814	5,0
Södra	"	18135	15640	100	15740	86,7	1110	7,1
Älvsbyn,	Nb. kp	6133	5454	30	5484	89,4	214	3,9
Övertorneå,	" lk	4939	4191	63	4254	86,1	193	4,5

Antal giltiga valsedlar efter partier							Valda fullmäktige							Hela antalet	Därav kvinnor
H	C	F	KDS	S	K	Ö	H	C	F	KDS	S	K	Ö		
484	1289	416	130	1516	-	1	5	14	4	1	16	-	-	40	6
917	1864	344	-	1204	82	-	8	17	3	-	11	1	-	40	3
709	1641	429	-	3211	138	-	5	10	3	-	21	1	-	40	3
673	1284	559	127	2974	235	-	4	9	4	1	20	2	-	40	5
817	1174	340	168	2454	190	621	6	8	2	1	18	1	4	40	-
1911	3019	849	345	6896	491	-	7	11	3	1	26	2	-	50	5
1537	2399	1599	98	4511	5	103	6	10	6	-	18	-	-	40	2
1180	2112	1308	163	2861	-	-	6	11	7	1	15	-	-	40	2
1442	2041	1486	-	5557	-	-	5	8	6	-	21	-	-	40	2
623	2014	1540	207	1753	-	-	4	13	10	1	12	-	-	40	3
1080	1455	941	-	1760	-	367	8	10	7	-	12	-	3	40	3
581	1342	639	-	4185	8	-	3	8	4	-	25	-	-	40	4
907	2114	670	6	3352	-	-	5	12	4	-	19	-	-	40	5
1015	906	1289	-	2184	1	-	7	6	8	-	14	-	-	35	5
1913	1394	3217	1	4173	-	-	7	5	12	-	16	-	-	40	5
820	2502	807	233	2575	-	-	5	14	5	1	15	-	-	40	2
2728	4401	3423	454	8644	801	2	7	11	8	1	21	2	-	50	2
275	934	390	-	3929	172	2	2	7	3	-	27	1	-	40	5
774	1905	1291	167	4475	185	-	3	9	6	1	20	1	-	40	6
4346	5270	6344	575	25142	1517	413	5	7	9	-	37	2	-	60	11
3136	2394	4014	304	11357	619	129	4	3	6	-	16	1	-	30	5
930	1416	1646	155	9662	634	35	1	2	2	-	14	1	-	20	6
280	1460	684	116	4123	264	249	-	2	1	-	7	-	-	10	-
2277	3505	1834	400	8407	538	-	7	10	5	1	25	2	-	50	6
149	406	242	121	883	-	192	3	7	4	2	16	-	3	35	2
3517	4056	3743	694	17265	2709	1	7	7	7	1	33	5	-	60	7
1332	2266	1553	318	9217	1659	-	3	4	3	-	18	3	-	31	4
2185	1790	2190	376	8048	1050	1	4	3	4	1	15	2	-	29	3
249	764	316	278	3063	784	-	2	6	2	2	22	6	-	40	6
469	11	3	4	1835	547	1322	4	-	-	-	18	5	13	40	2

Bilaga till tabell 7.1.

Appendix to table 7.1.

FÖRTECKNING ÖVER PARTIER SOM FÖRTS TILL GRUPPEN "Ö" ELLER "H+C+F" OCH "C+F" I
TABELL 7.1. OCH SOM ERHÅLLIT MINST 10 RÖSTER

List of parties assigned to the group "Ö" or "C+F" in table 7.1.

Kommun Valkrets (i förekommande fall)	Förkortning	Antal erhållna röster	Antal erhållna mandat
Högsby, Kalm. Kommunal Samling	Ö	621	4
Simrishamn, Krist. Kommunaldemokraterna	Ö	103	-
Höör, Malm. Fria Gruppen	Ö	367	3
Gävle, Gävl. Första valkretsen Skattebetalarna	Ö	129	-
Andra valkretsen Skattebetalarna	Ö	35	-
Tredje valkretsen Skattebetalarna	Ö	249	-
Föllinge, Jämtl. Samlingslista för Hotagen	H+C+F	192	3
Övertorneå, Nb. Mittensamverkan	C+F	1322	13